

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001 >

BROJ
566

Subotica, 7. veljače 2014. Cijena 50 dinara

HRVATSKI JEZIK
U ŠKOLI U SOTU

PREDIZBORNO
NADGORNJAVANJE

TROŠENJE AGRARNOG
PRORAČUNA

INTERVJU
SLAVEN ŠPANOVIĆ

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari **PLUS**

Naslovna Prodaja oglasa Marketing Kontakt Moja stranica Odjavi

Svaštara >> Oglasi

3739 Rezultata pronadjeno za Kuće - prodaja

Filteriraj rezultate

Cena od do

Oglasi sa slikom

Prikaži rezultate

Kategorije

- Nekretnine
 - Kuće - prodaja 3739
 - Kuće - zamena 210
 - Kuće - prodaja 106
 - Stanovi - prodaja 2005
 - Stanovi - zamena 119
 - Stanovi - potražnja 20
 - Iznajmljivanje - pon 2338
 - Iznajmljivanje - pot 144
 - Vikend kuće 168
 - Garage - prodaja 48
 - Garage - iznajmljivanje 42
- Biznis
 - Poslovni kvantar 318
 - Poslovni pr - prodaja 208
 - Poslovni pr - izn 396
 - Finansije, novac 37
- Gradjevinarstvo
 - Gradjevinari placovi 389
 - Gradjevinari materijal 361
 - Oprema za kupatilo 121
 - Nameštaj 1089
- Tehnika
 - Mašine, stari 1502
 - Receivori, kurali 131
 - Peći, grejna tehnika 636
- Elektronika
 - Elektronika 168
 - Audio oprema 227
 - DVD i sat. oprema 94
 - TV aparati 313
 - Foto oprema, kamere 313
 - Telefoni

Auto - Moto

- Automobili - prodaja 4815
- Automobili - potražnja 76
- Old timer vozila 47
- Teretna i autobusi 510
- Autoprikalica 113
- Autodelovi 1559
- Motocikli 805
- Elonki 249

Poljoprivreda

- Poljo. mašine i pribor 3464
- Poljo. zemljište, pašnje 633
- Stolari 145
- Domaće životinje 1128
- Prehrana 373
- Bilje 410
- Turizam 174
- Hobi, sportovi i pribor 324
- Muzički instrumenti 317
- Kućni ljubimci i ogr. 1749
- Knjige, učila 169
- Olukra, nastave 186
- Arhitekti, nakit 312

Zabava - kultura

- Ostalo - prodaja 588
- Iznajmljivanje - ostalo 29
- Ostalo potražnja 43
- Raznena roba

Poredaj po Datumu (prvo najnoviji) Rezultata po strani 25

Subotica - centar-kuća
Prodajem kuću u strogom centru Subotice. Dvosoban i trosoban stan na istom placu. malo dvorište, suv ulaz pogodno za...
20.08.2013. **95,000 €** (10,024,400 dinara)

Prodajem kuću u Hrvatskoj
Hrvatska, Jasenak - Trosobna kuća od 62 kv. udaljena je 4 km od sli centra Bjelolasica. Kuća poseduje tri sobe...
27.08.2013. **24,500 €** (2,395,240 dinara)

Dvosobna kuća HITNO!
Dvosobna komforna kuća, sa kompletnom infrastrukturom, betonirano, pripremljeno za laminat ili broski pod, dve...
24.08.2013. **22,000 €** (1,376,840 dinara)

Odmah useljiva kuća
Subotica - Odmah useljiva trosobna kuća (86 kv) u Grlubovoj 7. Etažno grejanje, parket, izolacija, vodovod...
23.08.2013. **10,000 €** (1,055,200 dinara)

Bajša-trosobna kuća
Bajša - Trosobna useljiva kuća. Prateći objekti, plac ukupne površine 10 ari. Trotažna struja, telefon, kablovska...
23.08.2013. **38,500 €** (4,062,520 dinara)

Subotica - prizemna kuća
Subotica - U kući su dve sobe, kupaonica sa kuhinjom, kupatilo, ostava. Pored kuće u dvorištu je još objekat sa...
26.08.2013. **17,000 €** (1,783,840 dinara)

Kuća na prodaju, Subotica
Subotica - Kuća 70 kv. 3 sobe, kuhinja, kupatilo. Gradska vodovod, kanalizacija, CATV, telefon. U dvorištu (250...
24.08.2013. **76,000 €** (8,019,520 dinara)

Subotica - Kuća
Subotica - Kuću sa potkrovljem veličine 190 kv. sa garažom 50 kv. letnjom kuhinjom, sanitarnim čvorom...
26.08.2013. **125,000 €** (13,190,000 dinara)

Stambeno-poslovni prostor
Subotica - Radijalac, stambeno poslovni prostor, odlična lokacija, pored Hale sportova.
26.08.2013. **49,000 €** (5,170,400 dinara)

Subotica-spratnica
Subotica - Legalizovana kuća na sprat od 180 kv. Majšanski put 161, na placu od 1.100 kv. sa 2 ulaza, cg...
25.08.2013. **37,000 €** (3,904,240 dinara)

Subotica - Mali Radanovac
Subotica - Mali Radanovac - Prodaje se nezavršena kuća na sprat sa poslovnim prostorom od 300 kv sa sendvič...
23.08.2013. **22,000 €** (2,321,440 dinara)

Samostalna kuća
prodajem samostalnu kuću 73 kv+terasa pod istim krovom 160 kv na placu od 600 kv u cenu prihvatarn legalnu vikendicu u...
24.08.2013. **65,000 €** (6,804,000 dinara)

Kuća kersko naselje
Subotica - Kersko naselje, kuća na sprat oko 180 kv. plac 620 kv, grejanje na gas i etažno, gradski...
24.08.2013. **65,000 €** (6,804,000 dinara)

Sačuvani oglasi

Nemate sačuvane oglase

Marketing

VIP pristup preko 6265

Svakog ponedjeljka od 8 sati imate **ekskluzivnu mogućnost** da do potrebnih informacija dođete pre svih.

VIP

Kursna lista

EUR	114.25
USD	85.4
CHF	92.66
GBP	133.03
AUD	76.58
CAD	81.17
JPY	0.87
HRK	15.12
KWD	299.7
HUF	0.38
BAM	58.41

Vremenska prognoza

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostore NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

**Želite brži Internet? Povoljne cijene?
Stabilnu konekciju?**

Tražite pouzdanog Internet provajdera?

**Mnogo je razloga
da izaberete
pravog provajdera!**

**Paketi već od
nevjerojatnih
999 dinara!**

5G INTERNET

Bežični pristup Internetu, koji omogućava daleko bržu i stabilniju vezu.
Uživajte u većim brzinama, raznovrsnim paketima.

ADSL INTERNET

Brz, stabilan i komforan način pristupa Internetu putem telefonske linije.
U zavisnosti od Vaših potreba, odaberite neku od ponuđenih brzina.

**AKCIJA:
dupla brzina,
nepromijenjena cijena**

www.tippnet.rs

Tel. 024/555-765

Karađorđev put 2, Subotica

Јавно комунално предузеће „Суботицагаз“ - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba : 024/641-211

Dobrodošli u ZAGREB

Zagreb, bijeli grad, nekada znan kao Gradec, što je ostalo kao ime za povijesnu jezgru grada koja se popularno naziva i Gornji grad, bio je i ostao prirodni centar Hrvatske. Danas je on svakako i turistički iznimno interesantna destinacija te kao takav privlači sve veći broj turista tijekom cijele godine, kako onih poslovnih, tako i klasičnih, sa city-break avanturama na umu.

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Drugi dio povijesne jezgre čini Kaptol, naselje formirano oko zagrebačke katedrale, gdje se nalaze razne renesansne i barokne građevine koje ovaj dio Zagreba dodatno uljepšavaju. Spomenuću naravno i Tkalčičevu ulicu, simbol razgraničenja ova dva povijesna naselja, nastalu na nekadašnjem potoku Medveščaku. Ova ulica je nezaobilazno mjesto ako želite doživjeti pravi zagrebački noćni provod, sa svojim kafićima i restoranima te dućanima koji i danas čuvaju izgled i mirise onih starih gospodskih vremena. Ne mogu odoljeti, a da ne usporedim sliku ove ulice s fasadama Dunavske ulice u Novom Sadu, čak bih povukao paralelu i u atmosferi koja odiše ovim srodnim pločnicima, jer dobar duh Austro-Ugarske Monarhije uznosi svoje obožavatelje. Međutim, ne provodite svoje vrijeme samo u centralnom dijelu grada, Zagreb ima Medvednicu sa Sljemenom, jezero Jarun, preko 20 kazališta, oko 30 muzeja, 14 galerija i 12 umjetničkih zbirki, predivan zoološki vrt... Što bih vam mogao preporučiti kao zagrebačke atrakcije? Možemo biti klasični turisti te iskoristiti mogućnosti obilaska katedrale i Nadbiskupskog dvora, drevnog Medvedgrada, kule Lotrščak (s koje se svakoga dana točno u podne oglašava top), Meštrovićevog paviljona, Mimarinog muzeja, zatim se odmoriti u Maksimirskom parku, prvom uređenom javnom šetalištu u jugoistočnoj Europi, i pronaći neki suvenir na čuvenom Dolcu, tržnici u najstrožem središtu grada. Ili iskoristiti sav šarm ove metropole i uputiti se u tematske obilaske, s vodičima, glumcima... Recimo uz originalne doživljaje »Putenog puta Zagreba«, u obilazak starih puteva zagrebačkih čulnih užitaka, o kojima se uvijek samo šaptalo. Ili, ako je ovo previše za vaše srce, možete se oprobati u temi »Vještičje kolo«, i čuti priču o zagrebačkim vješticama, đavoljim nevjestama koje su uništavale ovaj grad i strašile njegove stanovnike. Ovaj »stravični put kroz zagrebačku prošlost« kreće od zdenca Manduševac, na samom Trgu bana Jelačića. Za kraj, evo jedne interesantne informacije – da li ste znali da je penkalu (nalivpero) izmislio baš jedan Zagrepčanin? Da, to je bio g. Slavoljub Penkala, po njemu je ona i dobila ime. Sjetite se toga sljedeći put kada budete pisali svoju razglednicu iz Zagreba

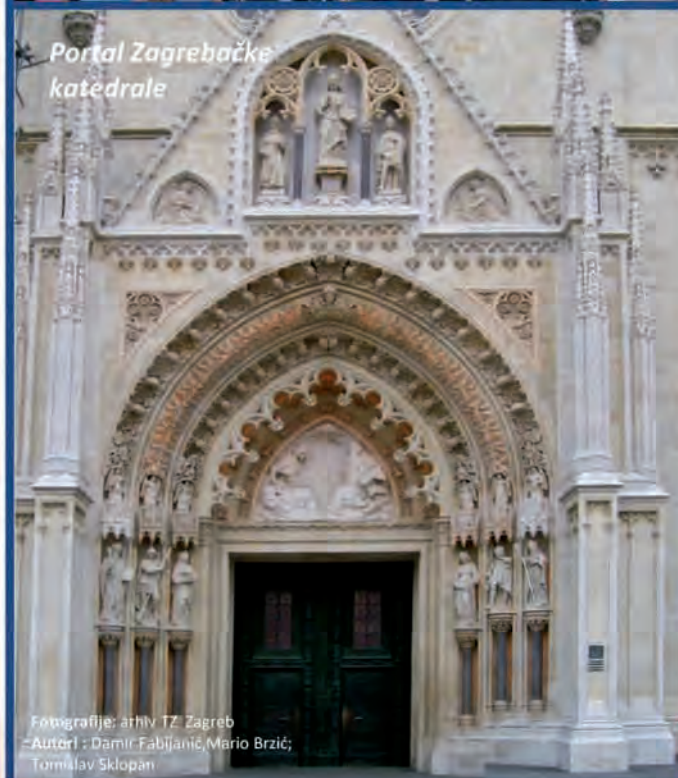
I znajte da ste uvijek **dobrodošli u Zagreb**, kao i na naš web-sajt sa istim imenom: **www.dobrodosli.net**

Gornji grad

Tkalčičeva ulica

Portal Zagrebačke katedrale

Fotografije: arhiv TZ Zagreb
Autori: Damir Fabijanić, Mario Brzić,
Tomislav Sklopan

Teorija i praksa

Ostvarivanje političke reprezentacije u parlamentu važan je dio zaštite prava nacionalnih manjina, koji, međutim, u Srbiji nedostaje. Kao što je poznato, i kao što to ukazuje i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, stranke nacionalnih manjina nemaju ravnopravne uvjete za izlazak na republičke izbore, jer ne postoje (osim prirodnog praga) drugi mehanizmi, druge »olakšice« koje bi omogućile da i nacionalne manjine budu predstavljene preko svojih predstavnika u parlamentu (osobito one malobrojnije). I nacionalno-manjinske stranke u Srbiji trebaju prikupiti 10.000 potpisa za izbornu listu kao i sve druge stranke i koalicije, što je, tvrdi predsjednik ove stranke, nemoguće izvesti. Zbog toga se ova stranka već dulje vrijeme zalaže za izmjene izbornog sustava, no za to do sada nije bilo sluha, premda je Srbija potpisala i međudržavni ugovor s Hrvatskom u kojem se garantira zastupljenost hrvatske manjine u predstavničkim tijelima na svim razinama. No, dok se to ne dogodi, ako se dogodi, treba »preživjeti« na političkoj sceni. Za bilo koju političku stranku, osim članova, lidera i glasača, nužna su i financijska sredstva, a bez zastupnika u parlamentu redovito financiranje se gubi i time opstanak stranke postaje upitan. Činjenica je to. Poznata je i činjenica da u sadašnjem izbornom sustavu samo Mađari i Bošnjaci imaju realne šanse osvojiti zastupničke mandate i time postati direktni predstavnici svoje nacionalne manjine. Osvajanje, pak, mandata preko koalicijskog dogovora, ili na listi druge stranke ne smatra se izravnim predstavljanjem nacionalne manjine. Osobito imajući u vidu da u aktualnom izbornom sustavu birači glasuju za stranačku listu, a ne za konkretnog zastupnika, zbog čega i zastupnici nacionalnih manjina koji su preko koalicije ili na drugoj listi ušli u parlament svoj mandat »duguju« direktno toj stranci, a ne biračima. Zbog toga u parlamentu suštinski ne zastupaju pripadnike svoje nacionalne manjine, već onu političku stranku zahvaljujući kojoj su ušli u parlament.

Teoretičari koji se bave pitanjima političkog predstavljanja manjina predlažu niz »izbornih formula« kojima bi se stvorili uvjeti za ravnopravnu predstavljenost nacionalnih manjina, ali, kako se to kaže za mnoge stvari u Srbiji – i za ovo nedostaje političke volje.

Predsjednik SNS-a Aleksandar Vučić je odluku o neophodnosti izvanrednih izbora obrazložio potrebom za provjerom legitimnosti vladajućih struktura i potrebom za čistom situacijom kako bi se sprovele neophodne a nepopularne reforme, kako bi se mogli izboriti s korupcijom i kriminalom, što zvuči sasvim logično i realno, barem kao cilj. Što će se od toga uraditi ostaje da se vidi, ukoliko osvoje vlast. Međutim, dok se ne osiguraju i ravnopravni uvjeti za političku reprezentaciju pripadnika nacionalnih manjina mijenjanjem izbornog sustava, dotle je taj legitimitet ipak okrnjen. Jer, ukoliko parlament na adekvatan način ne predstavlja narod, to će utjecati na to da se neke društvene grupe i zajednice počnu osjećati kako su u nepovoljnijem položaju u političkom procesu, ili čak da su potpuno isključene iz njega. Sve to može utjecati na kvalitetu javnog života i stabilnost političkog sustava, a samim tim i društva uopće, smatraju politolozi koji se bave ovom temom. No, od teorije malo vaje dok se i najznačajniji politički akteri ne opredijele za mijenjanje izbornih formula koje će omogućiti da i nacionalne manjine budu ravnopravno predstavljene. A do tada, kako se tko snađe.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Daria Krstičević boravila službeno u Srbiji

**SJEDNICA MJEŠOVITOG ODBORA
KRAJEM OŽUJKA..... 7**

TEMA

U Zemunu održana 65. redovita sjednica HNV-a

**USVOJEN PRORAČUN VIJEĆA ZA
OVU GODINU..... 8-9**

INTERVJU

Slaven Španović, glumac podrijetlom iz Srijemske Mitrovice

**MLADA NADA HRVATSKOG GLUMI-
ŠTA 12-13**

SUBOTICA

Grgo Horvacki, direktor Suboticaaplina

RAZMATRAMO SVE PRITUŽBE .17

DOPISNICI

Na satu hrvatskog jezika u OŠ »Sremski front« u Sotu

DESET UČENIKA UČI HRVATSKI.24-25

KULTURA

Uz 120. obljetnicu rođenja dr. Josipa Andrića

**DJELATNOST U OKVIRU DRUŠTVA
BAČKIH HRVATA35**

SPORT

Jelena Miloš, rukometašica ŽRK Sonta

BORAC BEZ MANE I STRAHA.....49

Budimo iskreni, Hrvatska je u krizi. Buli, banani, kako se to danas veli. Ali, ne samo u gospodarskoj. Osjeti se ta kriza vodstva, mala politička kriza koja ipak nikako ne nestaje. Bilo je to dosta očito kada se održavao referendum o zakonu o braku, kada je državni aparat agitirao za jednu od opcija. Naravno, zadaća političara i jest ukazivati na neke stvari, makar i nepopularne, jer oni imaju više informacija i mogu bolje sagledati neke stvari. Ali, to je bio debakl, jer se radilo o etičkom, a ne političkom pitanju.

Jaz između općeg narodnog raspoloženja i vlasti će vjerojatno i dalje rasti. Pitanje ćirilice to je podgrijalo, a kulminacija su svakodnevne financijske (ne)prilike. Koliko je meni poznato, borba protiv gospodarske krize nigdje do sada nije vršena nauštrb dužnosnika, već običnih građana. Kriza je za porezne platiše, a ne za upravljače.

Hoću reći da nisam optimist da će izbori proći bezbolno. Štoviše, očekujem povišene emocije i probleme. Problematične izjave već su počele, predstavnik krajnje desnice izjavio je da Srbiji treba pripravit »pakleni doček u EU«. Ako se ne sazna ono što se mora znati o nestalima, istina o logorima u Srbiji, a spominje se i odšteta za agresiju na Hrvatsku.

Te su izjave izravno suprotne tome da će Hrvatska dobrosusjedski pomagati integraciju Srbije i da se neće ponašati kao Slovenija prema Hrvatskoj svojedobno, koja je godinama blokirala integracije.

Ali, odšteta je još ozbiljnije pitanje. Ono je jednostavno samo u umovima ekstremista. Zar je logično da Hrvat, Mađar, Bošnjak, Albanac iz Srbije, koji je također bio pod udarom Miloševićevog režima, plaća odštetu građanima Hrvatske, dakle i onima koji su amnestirani, a sudjelovali su u pobuni protiv Hrvatske?

Iz toga ništa dobro ne može izaći.

Ako dođe do te polarizacije uvjetovane jačanjem hrvatske desnice, Hrvati u Vojvodini će biti u jako delikatnoj situaciji. A s obzirom na to da je naša najsnažnija ustanova Hrvatsko nacionalno vijeće, koje je titular i medija i davalac ritma šire društvene scene, ono kao državni organ Republike Srbije iz samih osnivačkih i financijskih razloga morat će otvoreno ili skriveno, javno ili tajno - podržavati svojega utemeljitelja.

Stoga se gnušam tog jeftinog domovinskog desničarenja, nepromišljenog dodvoravanja puku nošenog kriznim strastima. Ako nije jedini, to je možda najsnažniji razlog zašto vojvođanski Hrvati imaju interes podupirati Vladu Republike Hrvatske. Nadam se da ne griješim.

Nikola Perušić

Usvojeno izvješće, potpora za planove

Skupština subotičke podružnice Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini održana je prošloga petka, 31. siječnja, u sjedištu stranke. Velikom većinom glasova na skupštini su usvojeni izvješće o radu podružnice u protekle dvije godine, kao i plan za predstojeće isto razdoblje.

Podnoseći izvješće o radu podružnice u minule dvije godine, njezin predsjednik *Martin Bačić* se posebno osvrnuo na postupke DSHV-a u svezi s nedavnom promjenom vlasti u Subotici. Kako je rekao, odluku o ulasku DSHV-a u novu vladajuću koaliciju, zbog velike brzine kojom su se ti događaji odvijali, donijelo je najuže vodstvo podružnice, on osobno uz konzultacije sa svojom zamjenicom i kasnije s predsjednikom stranke.

»Nije bilo moguće sazvati bilo koje tijelo upravljanja niti stranke niti subotičke podružnice. Sve se događalo od 12 sati jednog dana do 9 sati sljedećeg dana. Konzultirali smo se i s dotadašnjim koalicijskim partnerom koji je na koncu rekao da se ne obaziremo na njihov budući status, već da sami odlučimo što želimo«, kazao je Bačić dodavši kako bi ostanak u oporbi bio nekonstruktivan.

U dijelu skupštine koji se odnosio na planove podružnice u iduće dvije godine, bilo je riječi o prijedlogu za formiranje općina na teritoriju Grada Subotica. Martin Bačić je naveo kako bi takva odluka Hrvate u pojedinim mjesnim zajednicama dovela u »trećerazredni položaj«. Članovi podružnice iz okolnih naselja Tavankut i Palić također su izrazili zabrinutost zbog ove inicijative.

Glede planova, razgovarano je i o parlamentarnim izborima u Srbiji, kao i o predstojećim izborima za Hrvatsko nacionalno vijeće.

D. B. P.

PREDSTAVLJANJE NOVOG VODSTVA MLADEŽI DSHV-A

Povezivanje mladih u zajednici

Novo vodstvo Mladeži DSHV-a na čelu s predsjednikom *Mladenom Petrešem* ima za cilj omasoviti članstvo i približiti ideje i programe stranke što većem broju mladih, prije svega Hrvata, diljem Vojvodine, rečeno je na press konferenciji održanoj u Domu ove stranke.

PREDSTOJNICA DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN HRVATSKE DARIA KRSTIČEVIĆ BORAVILA SLUŽBENO U SRBIJI

Sjednica Mješovitog odbora krajem ožujka

Predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske *Daria Krstičević* boravila je prošloga tjedna službeno u Beogradu. Ona se, ujedno i u svojstvu predsjednice hrvatskog dijela međuvladinog Mješovitog odbora Srbije i Hrvatske za nacionalne manjine, u petak, 31. siječnja sastala s ravnateljicom Ureda za ljudska i manjinska prava i predsjednicom srpskog dijela spomenutog Odbora *Suzanom Paunović*, objavljeno je na službenoj internetskoj stranici navedenog Ureda.

Prvi sastanak kopredsjednica održan je u lipnju 2013. godine i na njemu je dogovoreno da dvije strane pojačaju napore i poduzmu mjere da se do iduće sjednice Odbora postignu konkretni rezultati u realizaciji preporuka datih dvjema državama u cilju unapređenja položaja srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji. Na prošlotjednom susretu

kopredsjednica dogovoreno je da se sljedeća sjednica međuvladinog odbora održi krajem ožujka ove godine u Hrvatskoj, a da se do sjednice intenziviraju kontakti dviju strana na pripremi zapisnika u kome će se sagledati što je učinjeno i što još treba uraditi u cilju daljnjeg unapređenja položaja dviju manjina.

Istoga dana popodne, predstojnica *Daria Krstičević* i veleposlanik Republike Hrvatske *Gordan Markotić* sa suradnicima sastali su se u Veleposlanstvu RH u Beogradu s predstavnicima udruga hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji.

Dio predstavnika hrvatskih institucija i udruga koji je bio također pozvan na ovaj sastanak – uglavnom iz Subotice i Sombora – nije uspio stići do Beograda zbog prometnih zastoja uvjetovanih snježnim neprilikama.

Prema informacijama objavljenim na internetskim stranicama Državnog ureda, na sastanku se razgovaralo o ključnim problemima s kojima je suočena hrvatska manjinska zajednica u Republici Srbiji, kao i mogućnostima njihovog rješavanja. Većina sudionika sastanka istaknula je problem neprovođenja Sporazuma o zaštiti

ti prava hrvatske manjine u Republici Srbiji i srpske manjine u Republici Hrvatskoj i to na području zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima utemeljeno člankom 9. navedenog Sporazuma. Nadalje, kao ključne probleme su istaknuli financiranje, osiguravanje prostorija za rad te obrazovanje na materinskom jeziku. Predstojnica *Krstičević* nazočne je informirala o održanom sastanku s dr. *Paunović*, ravnateljicom Ureda za ljudska i manjinska prava Republike Srbije i supredsjedateljicom srpskog dijela Mješovitog odbora o nastavku rada i održavanju šeste sjednice Mješovitog odbora. Također, istaknula je važnost jedinstva hrvatske zajednice na području Republike Srbije te obećala daljnju sveskoliku pomoć Vlade Republike Hrvatske u rješavanju svih problema s kojima se susreću.

D. B. P.

Mladen Petreš se zahvalio prethodnom vodstvu Mladeži na čelu sa *Sinišom Skenderovićem* za sve što su značajno uradili u dosadašnjem razdoblju tijekom svoja tri mandata, i izrazio nadu da će novo vodstvo nastaviti i dalje biti uzdanica i ponos stranke, kao što je to bilo do sada.

»Naš cilj će biti ukazivanje mladima na potrebu aktivnijeg sudjelovanja u političkom i kulturnom životu i uvjeren sam da će biti dovoljan broj onih koji će tu potrebu uvidjeti te nam se pridružiti u radu«.

Tamara Dulić, članica Predsjedništva Mladeži govorila je o planu aktivnosti od kojih je akcent stavila na dvije akcije – sedmo Prelo Mladeži, koje će se održati 14. veljače, i skup na Hrvatskom Majuru predviđen za rujna.

»Smisao organiziranja Prelo Mladeži jest poboljšanje komunikacije među mladim Hrvatima iz različitih sredina te prijeko potrebno upoznavanje i povezivanje koje nedostaje mladim članovima naše zajednice«, rekla je *Dulićeva*.

S. S.

U ZEMUNU ODRŽANA 65. REDOVITA SJEDNICA HNV-A

Usvojen proračun Vijeća za ovu godinu

Vijećnici dali suglasnost i na program rada

te financijski plan Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za 2014. godinu

Po prvi puta od svojega osnutka Hrvatsko nacionalno vijeće održalo je svoju sjednicu u Zemunu. Bila je to 65. redovita sjednica Vijeća koja je održana prošloga četvrtka, 30. siječnja, u Knjižnici i čitaonici »Ilija Okrugić Srijemac« pri tamošnjoj župi Uznesenja Blažene Djevice Marije. Sjednica je

hodovnih i rashodovnih pozicija planirana na bazi onoga što je bilo realizirano u 2013. godini. »U tom smislu ukazao bih na nekoliko pozicija. U prihodovnoj strani je donacija za udžbenike u vrijednosti od 1.030.249 dinara, gdje su sadržana dva iznosa. Prvi je 515.000, koliko smo ostali dužni BIGZ-u od prošle

godine i izmirio određene obveze prema udrugama kulture u visini od 715 tisuća dinara, a iz razloga što nije dobio očekivana sredstva od Republike Srbije – donacija za studeni i prosinac bila je 20 posto manja od planirane, a i donacije od Grada Subotice bile su manje nego što je planirano i dogovoreno. »Nadam se da

nik HNV-a *Mata Matarić* je zamjerio tome kako HNV puno sredstava izdvaja za obrazovanje, posebice za prijevoz učenika (3,5 milijuna dinara), a da se donekle zanemaruju ostala tri područja manjinske samouprave, osobito kultura gdje se, kako je naveo, 2 milijuna daje za četrdesetak udruga. Također je rekao i kako se nedovoljno sredstava izdvaja za poticaj obrazovanja na hrvatskom jeziku na teritoriju Grada Sombora. »Moj prijedlog je da se nađe drugi izvor financiranja za prijevoz, kao i poticaja za pohađanje nastave, a da se ta sredstva usmjere na područja gdje posebno treba poticati nastavu«, kazao je Matarić.

Odgovarajući na iznijete zamjerke, Darko Sarić Lukendić je naveo kako se pitanje troškova prijevoza nastoji riješiti u intenzivnoj komunikaciji sa subotičkom lokalnom samoupravom. »Ja bih obrazložio i što sve podrazumijeva ovih 3,5 milijuna dinara. Dva milijuna dinara odlazi na financiranje troškova mjesečnih karata za učenike srednjih škola. Tu plaćamo

protekla bez većih rasprava, a nazočno je bilo 19-ero od ukupno 29-ero vijećnika.

IZMIRIVANJE OBVEZA

Vijećnici su velikom većinom glasova usvojili proračun HNV-a, odnosno Prijedlog odluke o usvajanju Financijskog plana Vijeća za 2014. godinu. Visina planiranog proračuna je 20,7 milijuna dinara. Od toga se 2,2 milijuna planira osigurati od donacija, dok je ostalo prihod s različitih razina Republike Srbije, AP Vojvodine i lokalne samouprave u Subotici. Obrazlažući Prijedlog odluke, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Darko Sarić Lukendić* je kazao kako je većina pri-

godine za udžbenike za hrvatski jezik od 5. do 8. razreda, za što smo imali obećanja u obliku donacije od strane Republike Hrvatske. A preostalih 500.000 dinara planirano je za okončanje prijevoda udžbenika za matematiku od 5. do 8. razreda. To su još jedini udžbenici koji nisu prevedeni za ovaj uzrast«, kazao je on.

Ukazao je i na donacije za dvije velike kulturne manifestacije »Srijemci Srijemu« i »Šokci i baština« od po 200.000 dinara, za potrebe kojih će HNV ove godine ići na natječaje, kako bi se osigurala opstojnost tih manifestacija.

Sarić Lukendić je dodao i kako HNV u prošloj godini

ćemo u što kraćem vremenu izmiriti obveze prenijete iz prošle godine, što ovisi od redovitosti uplata iz proračuna Republike Srbije, te AP Vojvodine«, kazao je Sarić Lukendić.

TROŠKOVI PRIJEVOZA

Dopredsjednik i vijeć-

MALO HRVATA U JAVNOSTI

Vijećnike je ovom prigodom pozdravio zemunski župnik vlč. *Jozo Duspara*, koji se ukratko osvrnuo i na život Hrvata u Zemunu, kojih prema posljednjem popisu pučanstva ima oko tisuću i pol. Po njegovom mišljenju, u Zemunu ima mnogo više Hrvata, a u tom kontekstu, ukazao je na potrebu za većom potporom tamošnjem dijelu hrvatske zajednice. S tim u vezi, predložio je i organiziranje povremene nastave hrvatskog jezika i kulture u Zemunu.

punu cijenu od 1800 dinara po učeniku svaki mjesec. Milijun i pol dinara su troškovi prijevoza kojega mi organiziramo za djecu koja su mlađa od 4 razreda, jer ona po zakonu ne smiju ići sama javnim prijevozom. Upravo za ovih 1,5 milijuna dinara mi smo ušli u pregovore s lokalnom samoupravom i imamo obećanje da će to pitanje biti regulirano sustavno i plaćeno iz gradskog proračuna. Ukoliko se to desi, a ja vjerujem da hoće, ovdje će ostati slobodnih 1,5 milijuna dinara koje bismo onda rebalansom mogli rasporediti na način kako ste vi to predložili. Hoće li grad pokriti cijeli iznos ili ćemo mi morati dio tih troškova snositi, ostaje da se vidi, ali je sasvim sigurno da će jedan veći dio tog iznosa ostati oslobođen za daljnju raspodjelu. Što se tiče mjesečnih karata i tu imamo jedan problem. Naime, i djeca koja stanuju na pet minuta od gimnazije, budući da je ponuđeno za 'džabe', prošle su godine tražila mjesečnu kartu a mi je plaćali. Kako je to neracionalno, naša je ideja da od rujna učenici ne dobivaju 100 posto od dijela dotacije za kartu, već samo polovicu, a da moraju platiti drugih 900 dinara. Time bismo destimulirali one koji uzimaju kartu, a ne treba im«, pojasnio je Sarić Lukendić.

Članica Izvršnog odbora zadužena za obrazovanje *Anđela Horvat* ukazala je kako se poticaji za nastavu ne odnose isključivo na djecu s područja Subotice. »Od toga se financiraju paketići za Uskrs i 'Mikulaša' za sve učenike od 1. do 4. razreda, te vrtiće, uključujući mjesta izvan Subotice, kao što su: Sonta, Monoštor, Bereg, Bezdan, Sot, Srijemska Mitrovica. U Somboru je trebala krenuti nastava, ali

nažalost nije bilo dovoljno prijavljenih učenika, te ih ne možemo na taj način poticati. Također, u poticaje za nastavu uračunat je i domski smještaj za učenike srednjih škola koja dolaze školovati se u Suboticu. Ove godine imamo tri učenice, iz Sombora, Sonte i Bezdana, za koje plaćamo domski smještaj. I to je jedan oblik poticaja da se učenici opredjeljuju za nastavu na hrvatskom jeziku«, rekla je *Anđela Horvat*.

POTPORA ZAVODU

Vijećnici su velikom većinom glasova dali suglasnost na Program rada i Financijski plan Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za 2014. godinu. Govoreći o programu rada ZKVH-a za ovu godinu, ravnatelj ove ustanove *Tomislav Žigmanov* naveo je nekoliko područja u okviru kojih se planiraju ogledati njihove aktivnosti. »To su područja na kojima smo i do sada radili i gdje smo, čini nam se, polučili solidne rezultate. U pitanju su aktivnosti na području znanstveno-istraživačkog programa, bibliografije, arhivistike, rada u prostoru likovnosti i glazbene umjetnosti, književnosti, produkcije novih i koordinacije postojećih kulturnih događanja, suradnje s kulturnim i znanstvenim institucijama, te profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa. Budući da je prostor kulture vojvođanskih Hrvata nedovoljno usustavljen i razvijen, program predviđa i određenu vrstu prostora gdje možemo 'ad hoc' nastupiti«, kazao je *Žigmanov*.

Financijski plan Zavoda za ovu godinu predviđa potrošnju od oko 12,5 milijuna dinara, od čega će oko 2 milijuna biti namijenjeno adaptiranju novih prostorija ove ustanove

u Subotici. Naime, HNV je za kupnju drugog dijela kuće u kojoj se nalazi, a gdje će se tijekom ove godine preseliti Zavod, osigurao 60.000 eura koje su donirali Vlada Republike Hrvatske i Grad Zagreb.

Glede proračuna ZKVH-a za ovu godinu, vijećnica *Josipa Ivanković* je zamjerala da je za potrebe razvojnog-istraživačkog programa i programa suradnje namijenje-

turnih manifestacija koje su od većeg značaja od lokalnog. Zavod, naime, nastoji biti logistička potpora svim većim i značajnijim manifestacijama, bez obzira gdje se održavaju. Od manifestacija koje su regionalnog značaja, kao što su 'Srijemci Srijemu' i 'Šokci i baština', gdje smo u njihovoj pripremi po nekoliko puta bili na terenu, financirali izradu i tiskanje plakata... Tu su i druge manifestacije, kao

POSJET DARIJE KRSTIČEVIĆ

Jednom dijelu sjednice nazočila je i predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske *Daria Krstičević* u pratnji djelatnika Veleposlanstva RH u Beogradu, predvođenih veleposlanikom *Gordanom Markotićem*. »Naš dolazak je znak potpore vašem radu, znak želje za jačim angažmanom u potpori koju ćemo vam pružiti. Ovaj trenutak u kojem je Srbija otpočela pregovore s Europskom unijom je trenutak koji će svima nama dati nove mogućnosti i alate za učinkovitiju zaštitu vaših prava ovdje u Srbiji, a tako i nama kao državi da na jedan učinkovitiji način možemo pratiti provedbu naših sporazuma, kao i međunarodne standarde zaštite manjina. Državni ured u suradnji s Veleposlanstvom i svim državnim institucijama Republike Hrvatske će vam pružati i dalje snažnu potporu i nastojati na sve moguće načine, u zajedničkoj suradnji, rješavati probleme koje vi imate«, rekla je *Daria Krstičević*.

no previše novca, po 2 milijuna za oba programa. Na njezinu zamjerku odgovorio je *Tomislav Žigmanov*: »U razvojno-istraživački program spada priprema i izdavanje 'Godišnjaka' na kojega smo i više nego ponosni. Spadaju tu i znanstveni kolokviji kojih je desetak na godinu. Također, tu spada angažman vanjskih suradnika, pa i nas uposlenih, koji radimo na istaživanju prije svega povijesti, ali i nekih segmenata aktualnog društvenog života hrvatske zajednice. Kada je u pitanju program za suradnju tu također uračunavamo one aktivnosti i resurse koje Zavod što koristi, što financijski održava glede onih kul-

što su 'Dani Antuna Gustava Matoša i Josipa Andrića' u Plavni, 'Dani Balinta Vujkova' u Subotici, Festival marijanskog pučkog pjevanja u Monoštoru, sve ono što na kulturnoj mapi stoji kao prepoznato u širem značaju«.

Na dnevnom redu sjednice HNV-a našao se i Prijedlog odluke o davanju mišljenja u postupku izbora kandidata za članove Upravnog odbora Radiodifuzne ustanove Vojvodine. Prihvaćen je prijedlog da se za članove toga tijela RTV-a podupru bivši ministar *Svetozar Čiplić* i ugledni odvjetnik iz Novog Sada *Vladimir Beljanski*.

D. Bašić Palković

SRBIJI PREDSTOJE DESETI VIŠESTRANAČKI, A SEDMI IZVANREDNI IZBORI

Predizborno nadgornjavanje

Nakon što je prošle srijede, 29. siječnja, predsjednik *Tomislav Nikolić* potpisao ukaz o raspisivanju Skupštine Srbije i odluku o raspisivanju izvanrednih parlamentarnih izbora za 16. ožujka, uslijedio je uobičajeni vatromet izjava čelnika političkih stranaka u medijima kako su njihove stranke spremne za ove sedme izvanredne izbore i kako će ostvariti dobre rezultate.

Sutradan, na konferenciji za novinare, prvi potpredsjednik Vlade *Aleksandar Vučić* je glede izbora najavio da će, ukoliko on bude sastavljao sljedeću Vladu, »biti značajnijih promjena« ministara iz SNS, a rekao je i da želi građane obavijestiti o narednim potezima Vlade, koja će u ovom periodu, bez obzira na to tko će preuzeti odgovornost poslije izbora, pripremati nekoliko važnih stvari.

RACIONALNO I LJUBAZNO

»Radi se o reformama, planu po kojem će se točno znati sve o investicionim projektima, a sve će biti javno i transparentno. Dalje, reforma školstva, prosvjetnog sustava, uvodimo ocjene rada nastavnika i škola. Donijet će se Zakon za poboljšanje investicija, paket ekonomskih reformi, zakoni o radu, stečaju, reformi državnih poduzeća, koji moraju biti usvojeni do 30. lipnja«, rekao je Vučić, kako prenosi Tanjug, a u vezi odluke o izborima Vučić je rekao na konferenciji za novi-

nare da je odluku o predlaganju raspisivanja izvanrednih parlamentarnih izbora donio bez pritiska međunarodnih faktora.

»Tako sa mnom, sa Srbijom, ne mogu da razgovaraju ni Rusi, ni Amerikanci, ni Nijemci, ni bilo tko drugi. Srbija sama i slobodno donosi odluke«.

On je potvrdio da je razgovarao s predstavnicima međunarodne zajednice, koji su, kako je naveo, bili racionalni i ljubazni i »uvijek pitali da li želi razgovarati o izborima, ali nisu nametali svoj stav«.

napustio stranku koju je vodio od veljače 2004. do studenoga 2012., a čiji je član bio od njenog osnutka 1990. godine.

»Odluku sam donio upravo zbog toga što se u politički blok DS-a vraćaju ljudi koji su joj donijeli epitet aferaške i korupcionaške stranke. Poručujem da je Srbiji potrebna nova demokratska stranka«. Beta prenosi da je bivši predsjednik Srbije naveo da bi ta nova stranka »obavila svoju misiju modernizacije Srbije i misiju uspostavljanja trajnog mira na zapadnom Balkanu«.

Tadić je rekao i da ne želi da bude dio stranke koja ispred politike stavlja osobne interese i da neće prihvatiti »biznis orijentaciju i politiku osobnog bogaćenja«.

TKO TRLJA RUKE?

Uslijedili su komentari političkih analitičara. *Cvijetin Milivojević* je iznio stav kako je Tadić izabrao najgori trenutak da napusti stranku.

»Tajming koji je Tadić izabrao da sruši *Đilasa* je najgori mogući. Ta odluka je začuđujuća, jer je potpuno jasno da

Predsjednik Nikolić potpisuje odluku o raspisivanju izbora

Vučić je naveo da će to vjerojatno biti njegova posljednja konferencija za novinare u Vladi do izbora, ako u međuvremenu ne budu uhićeni neki narko-bosovi.

BEZ UDJELA U NASTANKU »SINTAGME O ŽUTIM LOPOVIMA«

Prošloga četvrtka odjeknula je vijest da je *Boris Tadić*, bivši predsjednik Srbije i počasni predsjednik DS-a,

Tadić je obrazlažući odluku da izađe iz DS-a naveo da se stranka godinama suočava sa »sintagmom o žutim lopovima« koja postoji u javnosti, a da su za takav teret zaslužne afere i pogrešne privatizacije iz vremena vlade *Zorana Živkovića*.

»Gubili smo snagu za politički proces i povjerenje građana upravo zbog tih afera. U tome nikakvog udjela nisam imao, a plaćao sam političku cijenu«.

Đilas ne može pobijediti na izborima, pa bi se vjerojatno 16. ožujka povukao s mjesta predsjednika DS-a«.

Kako je Milivojević ocijenio, ostavka Tadića najviše odgovora SNS-u koji »sada može samo trljati ruke«.

Izvršni direktor CESID-a *Marko Blagojević* je izjavio da bi odlazak Boreisa Tadića iz DS-a mogao koristiti SNS-u.

»Ključni problem je u tome što je mnogo birača od onih koji su u svibnju 2012., gla-

sovali, sada neopredijeljen. Jedan broj njih bi Tadićev odlazak iz DS-a mogao obešhrabriti.

Prema riječima analitičara *Milana Nikolića* DS je drastično oslabljen odlaskom Tadića i postavlja se čak pitanje hoće li prijeći cenzus.

»Na izborima će postići daleko manji postotak, nego što je to bilo prema posljednjim istraživanjima javnog mnijenja, prije odlaska Tadića. Tada je njihova podrška bila oko 13 posto, a sada će se bukvalno boriti da pređu cenzus. Teme poput Kosova, eurointegracija, borbe protiv kriminala i korupcije, sve je to preuzeo SNS, zato sada moraju dati veći akcent na ekonomiju i socijalnu situaciju. Moraju ojačati socijaldemokratske elemente, jer u protivnom neće biti primetni u ponudi drugih stranaka«, smatra Nikolić, dok sociologinja *Vesna Pešić* prednost ipak vidi u opciji koja je ostala uz Đilasa, jer, kako kaže, Demokratska stranka se oslobodila svih onih koji su krivi što je izgubila izbore 2012. U izjavi Pešićeve opet stižemo do sintagme »o žutim lopovima«.

»Udarili su svom silom na vlastitu stranku, radi druge, protivničke stranke. Mislim da nema veće sramote od toga. Svi oni zbog kojih su ljudi govorili da su žuti lopovi, prešli su kod Borisa Tadića i oslobodili su DS tog društva«.

Ovoga utorka, kako prenosi Blic, predsjednik DS-a Dragan Đilas je rekao da će na predstojećim izborima samo glas za listu koju će voditi DS biti glas protiv režima na čelu sa SNS-om.

»Demokrate na ove izbore izlaze pod baražnom paljbom i u neprijateljskoj atmosferi koja podsjeća na devedese-

te, kada je DS vodio *Zoran Đinđić*. Zato ima puno simbole u podršci koju je DS na proslavi 24 godine od osnutka dobio od *Ružice Đinđić*, ali i od simbola građanske Srbije *Vesne Pešić*«.

Đilas je rekao da iz DS-a izlaze pojedinci koji nisu prihvatili jasnu politiku i stavove i da je siguran da to jača stranku i povećava podršku građana.

»MUDRA POLITIKA« LIDERA SPS-A

U razgovoru za Danas, ovoga tjedna, lider SPS-a i odlazeći premijer Srbije *Ivica Dačić* je rekao da je »SPS čvrsto bila na liniji prioriteta na kojima je i formirana Vlada – pregovori s Europskom unijom, Kosovo, reforme. Izbori nisu bili među tim prioritetima, pa je takav bio i naš stav prema njima. Ukratko, Srbija je imala, po

vila je da je ta stranka spremna za izbore i da će njihova kampanja prioritet staviti na 'običnog čovjeka' i rad na ekonomskom razvoju, a ministar u tehničkoj Vladi *Branko Ružić* je izjavio da će koalicija SPS-PUPS-JS ostvariti odlične rezultate na ovim izvanrednim izborima.

»U svakom slučaju smo spremni. Prešli smo sva politička stanja od 1990., kada smo bili apsolutna vlast, pa oporba, a bili su nam namijenili i sudbinu nestajanja, pa nisu uspjeli«, rekao je prošloga petka u Paraćinu Ružić i istaknuo da očekuje »shodno kadrovskom potencijalu i državotvornoj orijentaciji koju naša koalicija ima i naravno svemu onome što je prepoznato i od međunarodne zajednice kao uspjeh, a ne ponižavanje, upravo zahvaljujući jednoj mudroj politici našeg lidera Ivice Dačića, s lakoćom prođemo na izbori-

izborima, najavio je član Predsjedništva ove stranke *Bálint Pásztor*, kako prenosi list Danas.

»Koristit ćemo mogućnosti koji nam daje Zakon o lokalnim izborima, pa ćemo nastupiti kao manjinska stranka. Da bismo ušli u Skupštinu Grada Beograda trebalo bi da dobijemo najmanje između 7.000 i 8.000 glasova, i iako to možda zvuči kao teško dostižan cilj, ne želimo se 'šlepati' na nekoj tuđoj listi. Smatramo da je Beograd i naš grad i da je dovoljno velik za sve«.

Pásztor je naglasio i da ne vidi razlog za raspisivanje pokrajinskih izbora.

»To bi bila loša odluka, jer treba dati mogućnost Skupštini Vojvodine da razmotri prijedlog novog Statuta. Treba uzeti u obzir i činjenicu da predsjednik pokrajinske Skupštine ne može po vlastitom nahođenju raspisati izbore. Postoje pravni propisi i procedura«.

O podršci eventualne sljedeće Vlade SNS-a ili oko mogućnosti ulaska u istu, Pásztor je odgovorio da će SVM, ako se pretpostavi da će biti u idućem sazivu republičkog parlamenta, inzistirati na provođenju korjenitih reformi.

»Moramo biti svjesni da će, ako sljedeća Vlada u idućer četiri godine ne krene u provođenje tih promjena, država doći u neodrživu situaciju. To ne znači da ćemo biti po svaku cijenu dio Vlade, ali to ne bih isključio, to ovisi i od toga koliku podršku ćemo uspjati dobiti na izborima«, naglasio je Pásztor.

Nadgornjavanja političkih stranaka će se nastaviti do predizborne šutnje, a stranke i koalicije mogu do 28. veljače podnositi liste.

Priredio: Z. Sarić

DSHV U KOALICIJI S DS-OM

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini (DSHV) izaći će na izvanredne izbore u koaliciji s dosadašnjim partnerom, Demokratskom strankom (DS), izjavio je portparol te partije *Darko Sarić Lukendić*.

»Na izbornoj listi koalicije imat ćemo dva kandidata za poslanike u Skupštini Srbije – predsjednika stranke *Petra Kuntića* i predsjednika podružnice DSHV Srijem *Andreja Španovića*«, izjavio je Sarić Lukendić za Index.

On je objasnio da je odluka Predsjedništva i Vijeća DSHV-a zasnovana na dosadašnjoj dobroj suradnji s DS-om, kako na državnom, tako i pokrajinskom nivou. Prema riječima Sarića Lukendića, prije donošenja konačne odluke vođeni su razgovori i sa Srpskom naprednom strankom i sa Socijalističkom partijom Srbije.

nama, preča posla od izbora. Opet, kada su raspisani, svaka priča o tome da li su potrebni ili ne, postaje izlišna. Oni, jednostavno 'jesu', tu su i sve druge teme prestaju. Ide se na izbore, to je sve«.

Potpredsjednica SPS-a *Slavica Đukić Dejanović* izja-

ma i sudjelujemo u formiranju buduće Vlade«.

SVM – BEOGRAD JE I NAŠ GRAD

SVM će sudjelovati samostalno ne samo na republičkim, nego i na beogradskim

SLAVEN ŠPANOVIĆ, GLUMAC PODRIJETLOM IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Mlada nada hrvatskog glumišta

*Nagrada hrvatskog glumišta mi znači kao potvrda da nisam pogriješio u odabiru profesije, da sam na dobrom putu, te kao poticaj da nastavim dalje * Nisam siguran je li ikad bilo lako dobiti ozbiljnu ulogu * Trenutačno igram predstave i snimam nekoliko epizoda serije »Zora dubrovačka«, a nestrpljivo čekam premijeru filma »Broj 55«, koja će biti na ljeto u Puli*

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Slaven Španović je mlada nada hrvatskog glumišta, o čemu, uz lijep broj dosad povjerenih mu profesionalnih angažmana, svjedoči i nagrada na lanskim Nagradama hrvatskog glumišta, koja mu je dodijeljena za najbolje glumačko ostvarenje u klasi do 28 godina. Dvadesetpetogodišnji Španović nagrađen je za ulogu Billyja u popularnoj predstavi »Plemena« u izvedbi kazališta Planet Art iz Zagreba u koprodukciji s Teatrom Exit iz Zagreba.

No, ova informacija dodatnu težinu dobiva ako se ima u vidu da se radi o mladom glumcu koji je odrastao u Vojvodini, odnosno Srijemskoj Mitrovici. Nakon gimnazije u ovom gradu, u Zagrebu je upisao, a nedavno i diplomirao glumu na

Akademiji dramske umjetnosti.

U intervjuu za naš tjednik Španović, među ostalim, govori o svojim dosadašnjim glumačkim iskustvima, poziciji mladih umjetnika, te daljnjim planovima.

HR: Za početak, kako ste doživjeli nagradu koja vam je dodijeljena na prestižnim Nagradama hrvatskog glumišta? Što vam ova nagrada znači?

Iskreno, jedva sam ju preživio. Možda sam se doimao mirnim, ali bilo je daleko od toga. Pet godina Akademije dramske umjetnosti, godinu i pol dana bavljenja glumom profesionalno, dakle već jedan pristojan broj nastupa pred publikom, kritičarima i ostalima, a mene u životu nije uhvatila veća trema nego na dodjeli nagrada. Za tu večer

sam kupio odijelo i sastavio govor u slučaju da dobijem nagradu, ali ništa me nije moglo pripremiti za ono što me čekalo tu večer u zagrebačkom HNK-u. Kamere koje te non-stop snimaju, prijenos uživo, sve te poznate face svuda oko mene, a ja tamo neki klinac prvi put nominiran i u takvom društvu, i još me posjeli u prvi red. Tek tad sam zapravo shvatio što ta nominacija znači. Srce mi je lupalo kao ludo, dlanovi se znojili, a kako nismo bili prva nominacija na redu, stigao sam se preznojiti... Prijateljica i kolegica s moje lijeve strane me pitala što mi je, nikad me nije vidjela takvog, smijala mi se... Meni je isto to sve bilo smiješno, naravno. Malo sam se ohrabrio kad sam začuo pljesak dvorane već na spomen moje nominacije. I onda,

kolegica glumica Nataša Janjić otvara onu kuvertu s imenom, diže pogled, približava se mikrofonu – kunem se, sve to mi je trajalo čitavu vječnost! – i izgovara moje ime. Taj osjećaj, kad je cijela dvorana glumica i glumaca, redatelja, producenata i svih ostalih koji su te večeri bili tamo, kad su svi oni tako jako zapljeskali da ja sebe nisam čuo kad sam se nasmijsao, niti Natašu koja mi je čestitala i predala nagradu, taj osjećaj je zaista teško opisati. Ne poplava, tsunami emocija. Kad cijela struka prepozna i jednoglasno se složi da treba nagraditi ono što si napravio – čarobno je. Kad se samo sjetim onih 96 glumaca na audiciji za predstavu »Plemena« i kako je ova uloga bila veliki zalogaj, sve mi izgleda još nevjerovatnije. Moram nagla-

siti da je ova nagrada potvrda jednog velikog i opsežnog, složenog rada i zalaganja cijele ekipe »Plemena«, kolega, sad već i mojih prijatelja, bez kojih ni ova predstava, a svakako ni moja uloga, ne bi bili ovakvi kakvi jesu. To, da sam dio takve skupine ljudi, čini me jako ponosnim. Biti uopće nominiran, a osobito i dobiti Nagradu hrvatskog glumišta posebna je čast svakome tko se bavi kazalištem. Ova nagrada mi također znači da nisam pogriješio u odabiru profesije, da sam na dobrom putu i poticaj je da nastavim dalje, ne zaboravljajući pritom da ostanem vjeran sebi i onakav kakav jesam.

HR: Iako ste tek završili akademiju, po vašem sudu, ostvarili ste već solidan broj angažmana, ponajviše u kazalištu. Koja vam je uloga dosad najdraža i zašto?

Dosad sam glumio u devet predstava, od kojih se pet još uvijek igraju. Jedne su mi od najdražih »dasaka koje život znače« one na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Na toj sceni sam najviše naučio i odigrao neke od najdražih uloga. Jedna je ipak posebna i vjerojatno će mi ostati zauvijek »broj jedan«, to je Estragon »U očekivanju Godota« *Samuela Becketta*. To je, tada na mojoj 3. godini studija, prva uloga kojoj sam se doista iskreno prepustio, dao dio sebe i osjetio što je gluma zapravo, uloga koja je moja prva ljubav. Činjenica da je Vladimira igrao moj najbolji prijatelj, čini ovu ulogu još dražom.

HR: Koliko je teško mladim umjetnicima, u vašem slučaju glumcima, probiti se do ozbiljnih uloga?

Kako ste i sami rekli, ja sam mladi glumac. Tek sam uplovio u ovaj svijet i

mnogo stvari još ne znam. Nisam siguran je li ikad bilo lako dobiti ulogu. Činjenica je da glumaca u Hrvatskoj ima već puno i svake godine nas ima sve više. Audicija je jako malo, neovisna kazališna scena je sve manja, velika kazališta imaju svoje glumce u ansamblu, vanjske glumce uzimaju vrlo rijetko, posla je sve manje... Ne mogu ja jednostavno doći u neko kazalište i reći da bih radio kod njih. Projekti koji se rade izvan kazališta se stalno smanjuju. Nova lica se vrlo teško probijaju. Koji su razlozi tome, nisam siguran. Valjda je to tako u svakom poslu. Osim što morate naporno raditi, trebate imati i sreće. Nema garancije. Nažalost, ali tako je. Nije dovoljno biti uspješan u svome poslu, morate se nekad jednostavno naći u pravo vrijeme pod pravim okolnostima na pravome mjestu.

HR: Osim u kazalištu, igrali ste i u TV serijama »Mamutica« i »Počivali u miru«, a ostvarili ste i dvije uloge na filmu (»Španski kontinent« i »Kapetan«). U tom kontekstu kažite: što vam kao glumcu više leži – kazalište ili film/serija?

Glumac se ne školuje za glumu na filmu i televiziji ili za glumu u kazalištu. Nema glumaca za komedije i tragedije. Gluma je gluma. Volim misliti da je to skup talenta, znanja i vještina. Glumac mora biti potpun, kompletan, mora biti sposoban moći odglumiti sve, svugdje i uvijek. Ne smije biti prepreka. Ne želim da mi nešto više leži, volio bih i u kazalištu i na filmu ili televiziji biti podjednako dobar. Hoću li u tome uspjeti, vrijeme će pokazati.

HR: Budući da ste iz Srijemske Mitrovice, prati-

te li zbivanja na kulturnoj sceni vojvodanskih Hrvata, posebice u segmentu vezanom za kazalište? Ako je pratite, kakvom je ocjenjujete?

Dok sam još bio u Srijemskoj Mitrovici, redovito sam išao na natjecanja u recitiranju na hrvatskom jeziku, za koja me je spremala moja majka *Mila Markov – Španović*. Osim na općinska i republička, kad sam predstavljao školu, recitirao sam redovito i u Subotici na Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku u organizaciji Hrvatske čitaonice. Tamo sam bio član skupine recitatora, koju je vodila moja majka, naše kulturno-umjetničke udruge »Srijem« iz Srijemske Mitrovice. U to vrijeme, nažalost, ne sjećam se da se puno govorilo o pokretanju hrvatske drame u subotičkom kazalištu. Uvijek me je zanimalo zašto je to tako, ali svjestan sam da to zalazi u domenu politike. Glumac i redatelj, moj profesor s Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu *Boris Svrtan* upravo mi je na dodjeli nagrada u HNK govorio o predstavi »Bunjevački blues« po prozi *Tomislava Žigmanova* i u režiji *Vlatka Dulića*. Tada mi je pričao kako se poduzimaju konkretnije mjere u pogledu hrvatske kazališne drame u Subotici. To me je jako razveselilo.

Činjenica da u Vojvodini djeluju amaterske skupine pokazuje da postoji interes i volja za osnutkom kazališta na hrvatskom jeziku i očuvanjem nacionalnog identiteta na taj način i za mene je već to visoka ocjena uspjeha. Iskreno, samo rijetko do mene dođe vijest o kazališnim predstavama ili pothvatima vojvodanskih Hrvata, možda upravo iz razloga što medi-

ji to samo ponekad poprate. Međutim, ima jedna izreka koje se i sam držim: »Velike stvari imaju male početke.«

HR: Ukoliko bi došlo do obnove Drame na hrvatskom jeziku pri subotičkom Narodnom kazalištu, o čemu se posljednjih godina dosta priča, biste li – ukoliko bi oni vaš, sada već nagrađeni talent prepoznali i pozvali vas – sudjelovali u njihovim projektima?

Pravi nastavak prošloga pitanja. Bila bi mi prvo iznimna čast, a onda i posebno zadovoljstvo ako bi mi se pružilo povjerenje da svojim doprinosom sudjelujem u takvom projektu. Takav angažman bi mi pružio priliku da svom kraju uzvratim onako kako najbolje znam.

HR: Vaša poruka za naše mlade čitatelje koji bi se željeli profesionalno baviti glumom?

Slijedite sebe, ono za čim žudite. Sami ćete znati odgovor na pitanje koje čujete u sebi. Morate vjerovati u ono što želite i onda kad se jednom u to upustite, idite do kraja, nema odustajanja. Velika je sreća u životu baviti se onim što voliš i što te ispunjuje i još s time moći zaraditi, pogotovo danas. Novac je važan, ali sreća se ne može kupiti.

HR: Koji su vaši daljnji profesionalni planovi?

Trenutačno igram predstave i u pregovorima sam za još jedan kazališni projekt na proljeće. Nestrpljivo čekam premijeru filma »Broj 55«, koja će biti na ljetu na Festivalu u Puli, a snimam i nekoliko epizoda serije »Zora dubrovačka«. Ne želim se previše opterećivati neizvjesnom budućnošću, zadovoljan sam onim što je sada i ovdje. Predan rad se na kraju ipak prepozna, zato ne brinem.

Obećanja s okusom kampanje

*Izjavom da sustav
poticaja ostaje isti kao
i lani ministar osigu-
rao mnoštvo simpatija
i potencijalnih glasova
sa sela * Osim potica-
ja, u buketu obećanja
još i nafta, gnoji-
vo, sjeme, uredba i
Strategija*

Kako se god okrene, politika uvijek na koncu uzore poljoprivredu. Čak i kad joj, naizgled, nije vrijeme sezonskih radova. Čudnim slučajem poklopilo se, eto, da je ministar poljoprivrede Dragan Glamočić odustao od svog nauma da Zakon o poticajima izmijeni uredbom kojom

predsjednik Srpske napredne stranke Aleksandar Vučić odlučio predsjedniku države i svom nestranačkom kolegi Tomislavu Nikoliću preporučiti da raspusti Skupštinu Srbije i tako udovolji građanima, uvijek željnim izbora.

Ministar je izmjenu svoje namjere objelodanio 23. siječnja na savjetovanju za

poljoprivrednika da u sustavu poticaja ništa ne mijenja, odnosno da sve ostane po starom. Glamočićeve riječi, koje je u tri dvorane putem razglasa i video bima, pratilo oko tisuću poljoprivrednika progutao je gromoglasan pljesak. Baš kao i pitanje da li je uopće imao pravo na ostvarenje takve nakane.

gorivo neće morati kupovati samo kod jedne naftne kompanije (Naftna industrija Srbije, pokojnog Naftagasa kći, prim. a.) nego i na crpkama ostalih kompanija koje, po riječima samih poljoprivrednika, nerijetko imaju bolji recept za spravljanje hrane za mehanizaciju. Godile su ušima poljoprivrednika i ministrove note o tome kako (već jednom) treba raskinuti s praksom po kojoj primarni proizvođači služe isključivo kao dobavljači sirovina za četiri-pet kompanija (nije ih imenovao, pa njihov identitet i dalje ostaje tajna), koje od njihovog rada izvlače debelu korist. Zastanimo tu malo i – baš kao poljoprivrednici ministru -- povjerujmo riječima Miroslava Ivkovića da su nepoznate domaće kompanije poznatim kupcima u inozemstvu prodali suncokret po cijeni od preko 40 dinara za kilogram, kojega su jesenas od ratara kupili za 27.

PLJESKAT ĆU DANAS

I tu ministar nije stao. Predstavljajući način trošenja agrarnog proračuna u 2014. (45,4 milijarde dinara) poljoprivrednike -- koji su do njegovog nastupa, što izjavama što priopćenjima, počeli sve glasnije škrutati argumentima o višenamjenskoj prirodi mehanizacije -- Glamočić je razdragao riječima kako će po 6.000 dinara izravnih davanja dobiti i kada donesu račune kojima su platili sjeme i/ili gnojivo, a posebno ih je taknuo izjavom da od sada

bi prepolovio izravna davanja po hektaru i preusmjerio ih u prijeko potrebna ulaganja samo dan prije no što je potpredsjednik Vlade i

ratara, organiziranom u povodu 60. obljetnice postojanja Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, uz obrazloženje da je uvažio zahtjeve

GRARNOG PRORAČUNA

Cjelokupnu muku poljoprivrednika Glamočić je suštinski sažeo u konstataciju da je glavni uzročnik problema u agraru privatizacija koja je tajkunima bez novca omogućila da se obogate na račun paora. Stoga je, pozivajući se na praksu razvijenog dijela Europe, ministar u perspektivi najavio mogućnost stvaranja uvjeta za promjenu vlasničkih odnosa u cjelokupnom procesu poljoprivredne proizvodnje; procesu u kojemu su

čun jednim svojim dijelom imati socijalne značajke. To se posebno odnosi upravo na mala gospodarstva, koja je ministar upozorio da će se već ove godine morati opredijeliti žele li i dalje nastaviti baviti se poljoprivredom, a ako je odgovor potvrđan, onda prvo sebi moraju dati odgovor na pitanje na koji način. Bit će da je, osim poticaja, smisao ove poruke sadržan u često pominjanom »preusmjerenju u proizvodnju«, odnosno na prelazak u druge grane ili »više faze« poljoprivrede (iz ratar-

je u planu da (značajan) dio za to bude upravo iz stavki za izravna davanja. Ali, nijedan od prisutnih poljoprivrednika nije negodovao na te Glamočićeve riječi iz prostog razloga što se one ne odnose na »sad i ovdje« nego na »jednog dana«, koji će doći i prije no što misle. Filozofiju »plakat ću sutra« možda je najbolje definirao predsjednik Upravnog odbora

mjeseca zakašnjenja), preko državnog tajnika *Danila Golubovića* u Beogradu predstavilo tekst nacrtu Strategije razvoja poljoprivrede do 2024. Oba ova dokumenta poljoprivrednici su željno čekali i sada je na prvom da se utvrdi dinamika isplate, a na drugom da, nakon javne rasprave, kroz mjesec-mjesec i pol dobije i svoju konačnu formu.

STRATEGIJA I MOGUĆE TAKTIKE

Kako neslužbeno doznajemo Strategija razvoja poljoprivrede, koja je naišla na veliko zanimanje poljoprivrednika, na javnu će raspravu biti upućena tek u tri grada: Niš, Novi Sad i Zrenjanin, dok će svi ostali veliki poljoprivredni centri, poput Subotice ili Kragujevca, recimo, biti izostavljeni. S druge strane, kako saznajemo od člana radne grupe za izradu nacrtu Strategije Miroslava Ivkovića javna će rasprava zacijelo biti veoma zanimljiva, jer predstoji velika bitka za ostvarenje granskih interesa unutar samih poljoprivrednika. Ivković, naime, kaže kako je ratarstvo, kao najrazvijenija grana poljoprivredne proizvodnje u Srbiji, višestruko zapostavljeno. Znajući za raniji sukob sa stočarima, nije nezamislivo da će to biti i jedan od glavnih tonova koji će obojiti predstojeću javnu raspravu. Ukoliko za Strategiju jednak interes pokažu i voćari, povrtlari, vinogradari, pčelari i organski proizvođači, eto prilike državi da opet profitira na neslozi poljoprivrednika.

primarni proizvođači suvlasnici i dioničari prerađivačkih kapaciteta. I njegova izjava da će Ministarstvo posebnu skrb posvetiti opstanku i razvoju malih i srednjih gospodarstava razgalila je duše većine prisutnih.

PLAKAT ĆU SUTRA

Ali, drugo je pitanje kako to ostvariti? Naime, u istom je govoru -- a kasnije je to ponovio još nekoliko puta -- ministar Glamočić upozorio kako je ovo posljednja godina u kojoj će agrarni prora-

stva u povrtlarstvo ili uz ratarstvo i stočarstvo, primjerice). Za to su, naravno, potrebna ulaganja na kojima i ministar inzistira, i to prije svega kroz izgradnju sustava za natapanje, nabavu mehanizacije i razvoj skladišnih kapaciteta (Srbija ima oko 400 neravnomjerno raspoređenih objekata u koje stane oko 5 milijuna tona kukuruza ili pšenice, što, po riječima Glamočića nije dovoljno). Sve su ovo jasne naznake da ministar ubuduće razvoj poljoprivrede vidi u investicijama, a kako novca dovoljno nema, onda

KATEGORIJE I IZNOSI POTICAJA

Donošenjem uredbe Vlada je precizno definirala kome će i koliko ove godine sredstava biti na raspolaganju. Ukupan obim sredstava za izravna plaćanja iznosi nešto manje od 24,2 milijarde dinara, a po vrstama poticaja to izgleda ovako: premija za mlijeko 7 dinara po litri; osnovni poticaji za biljnu proizvodnju 6.000 dinara po hektaru; poticaji za kvalitetne priplodne mliječne krave 20.000 dinara po grlu; poticaji za kvalitetne priplodne ovce i koze 7.000 dinara po grlu; za kvalitetne priplodne krmače 5.000 dinara po grlu; za roditeljske kokoške teškog tipa 60 dinara po grlu; za roditeljske kokoške lakog tipa 100 dinara po grlu; za roditeljske ćurke 300 dinara po grlu; za kvalitetne priplodne matice šarana 500 dinara po grlu; za kvalitetne priplodne matice pastrve 300 dinara po grlu; poticaji za tov junadi u iznosu od 10.000 dinara po grlu u tovu; za tov jagnjadi 2.000 dinara po grlu u tovu; za tov svinja 1.000 dinara po grlu u tovu; za krave dojilje 20.000 dinara po grlu; za košnice pčela 500 dinara po košnici; za proizvodnju konzumne ribe u iznosu od 7 dinara po grlu; regres za gorivo, gnojivo i sjeme u iznosu od 6.000 dinara po hektaru; regres za premiju osiguranja za usjeve, plove, višegodišnje zasade, rasadnike i životinje u iznosu od 40% plaćene premije osiguranja i regres za troškove skladištenja u javnim skladištima u iznosu od 40% troškova skladištenja.

Asocijacije poljoprivrednika *Miroslav Kiš* riječima da do kreiranja novog agrarnog proračuna (za 2015.) ima dovoljno vremena za usuglašavanje s Ministarstvom.

U međuvremenu to isto ministarstvo učinilo je još dva konkretna poteza. Prvo je koncem siječnja Vlada donijela uredbu o raspodjeli poticaja i ruralnom razvoju za ovu godinu, a nakon toga Ministarstvo je (s više od dva

Na koncu, čak i da nema nijednog razloga za sumnju u iskrenost Glamočićevih riječi, opet ostaje jedan zaključak koji se u ovoj državi nataložio tijekom posljednjih četvrt stoljeća: obećanja u predizborno vrijeme doživljavaju strmo-glavu inflaciju i zbog toga im vrijednost rapidno pada. Čak ukoliko stvari sa stajališta sastava Vlade ostanu ista.

Z. R.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 7. do 13. veljače

7. VELJAČE 1945.

Usvojena je odluka o privremenoj ustrojbi i djelokrugu rada narodnooslobodilačkih odbora u Vojvodini, kao osnovnih nositelja vlasti. Prema novoj administrativno-teritorijalnoj podjeli u sklop subotičkog okruga ušli su kotari Bačka Topola, Mali Idoš, Senta i Subotica.

7. VELJAČE 1997.

Protumiloševićevski prosvjedi subotičkih studenata sve su češći i masovniji, na njima sudjeluje od dvije do pet tisuća visokoškolaca i drugih Subotičana, a u znak solidarnosti priključuju im se članici Skupštine grada, brojnih udruga, radnici iz tvornica i građani.

8. VELJAČE 1847.

Premинуo *Josip Sarić*, gradski nadbildežnik, vijećnik i ravnatelj svih škola u gradu. Upornim zalaganjem uz 9 postojećih otvorio je još šest novih škola, četiri pučke i po jednu na hrvatskom (bunjevačkom) i srpsku školu. Sve ove škole imale su 15 razreda i 15 učitelja.

9. VELJAČE 1945.

Utemeljeno je Narodno sveučilište (danas Otvoreno sveučilište) koje potom djeluje kao dio Saveza kulturno-prosvjetnih društava grada. Stanovito vrijeme vodi ga književnik *Matija Poljaković*, a potkraj 1948. književnik *Balint Vujkov*.

10. VELJAČE 1777.

Izaslanstvo Svete Marije (Szent Mária, Subotica), u Beču uručuje carici *Mariji Tereziji* predstavku grada. Pozivajući se na vojni i gospodarski značaj, broj stanovnika i zasluge stečene u ratu s Osmanlijama, vijećnici *Petar Josić* i *Šime Perčić* mole caricu da Subotici podari status slobodnog kraljevskog grada.

10. VELJAČE 1912.

Rođen je prof. dr. sc. *Mate Brčić Kostić*, uvaženi javni i kulturni djelatnik bačkih Hrvata. U Zagrebu stekao doktorat iz matematike, predavao je na višim školama i fakultetima u Subotici, Novom Sadu, Sarajevu i pojedinim sveučilišnim središtima u inozemstvu. Preminuo 19. svibnja 2010.

10. VELJAČE 1946.

Na prvenstvu Jugoslavije u stolnom tenisu održanom u Ljubljani, članovi ekipe subotičkog Spartaka osvojili su šest od ukupno deset prvih mjesta.

11. VELJAČE 1861.

Poslije rasformiranja Srpske Vojvodine krajem 1860. i uspostave županijske vlasti, i u Subotici se reorganizira lokalna uprava i samouprava. Tim poslom rukovodi dvorski savjetnik *Karlo Sučić*, rođeni Subotičanin. U šatoru postavljenom na Pijačnom trgu, sred grada, pred svima, provodi izborni postupak. Tom prigodom za gradonačelnika je

izabran *Janoš Mukić*, koji je dobio 1.182 glasa.

11. VELJAČE 1992.

U Zagrebu je preminuo *Stjepan Bartolović*, profesor hrvatskog jezika i književnosti, spisatelj i kulturni djelatnik, gimnazijski profesor i lektor u subotičkom Hrvatskom narodnom kazalištu. Sakupljao je jezičnu i etnografsku građu pretežitom Šokaca, bio je suradnikom mnogih listova i časopisa, među ostalim i »Klasja naših ravni«. Rođen je u Baču, 23. prosinca 1909. godine.

12. VELJAČE 1828.

Svečanim činom posvećenja, polaganjem završnog kamena u zdanje i svetom misom, počelo je dvodnevno slavlje podizanja nove, druge po redu zgrade Gradske kuće. U predvečerje slavlja grad je blistao okupan prvom javnom dekorativnom rasvjetom. Najljepše je bio osvijetljen toranj Gradske kuće, u koji je postavljeno zvono, kasnije i sat, zatim Gimnazija, Plebanija, Kurija – na trgu su ukrug postavljene buktinje i nekoliko uljnih lampi.

12. VELJAČE 2002.

Subotički pravnik *Slaven Bačić*, na Pravnom fakultetu u Osijeku obranio je doktorsku radnju Povjerenstveni statuti slobodnih kraljevskih gradova Subotice, Sombora i Novog Sada, s posebnim osvrtom na hrvatske slobodne kraljevske gradove. Bio je asistent na Pravnom fakultetu u Novom

Sadu (1989.-1994.), a potom je odvjetnik i javni djelatnik.

13. VELJAČE 1759.

Izaslanstvo varoši Sveta Marija (Szent Mária, Subotica), usastavu: *Tomo Rudić*, *Josip Vizin*, *Petar Josić* i *Josip Mamužić*, u Gödöllöu, kod predsjednika Kraljevske komore Ugarske, *Antuna Grašalkovića*, ishodilo je reviziju spora našeg grada sa Bačkom županijom, te za četiri tisuće forinata godišnje otkupili prava na ubiranje gradskih dažbina u naturi.

13. VELJAČE 1891.

Rođen je *Matko Vuković*, sindikalni vođa i suradnik KPJ. Iz ruskog se vojnog zatočeništva vraća kao sudionik Oktobarske revolucije. U ljeto 1941. uhićen je zbog suradnje sa NOP-om. Nakon dugotrajnog mučenja u istražnom zatvoru, na smrt je pretučen u zloglasnoj Žutoj kući 31. listopada. Istražitelji, doslovce, nisu uspjeli izmamiti iz njega niti jednu riječ – nije im htio reći, čak ni ime i prezime.

13. VELJAČE 2005.

Umro je *Antun Vojnić Purčar*, suradnik ljevičarskih listova i časopisa, novinar, fotograf, odvjetnik. Od 1945. do 1948. je glavni i odgovorni urednik »Hrvatske riječi«, prvih poslijeratnih, prvo, dnevnih, a potom tjednih novina. Napisao je knjižicu *Oslobodenje Subotice*, koja je odmah po izlasku zabranjena. Smijenjen je 1948. godine, tijekom sukoba KPJ i Informbiroa.

RAZGOVOR S POVODOM: GRGO HORVACKI, DIREKTOR SUBOTICAPLINA

Razmatramo sve pritužbe

Zaprimljeno je 110 reklamacija, ali nije ustanovljen niti jedan slučaj problema s mjernim instrumentom

Prosinački obračun potrošnje plina, točnije iznosi na ispostavljenim računima uzbukali su javnost, pa je interveniralo i Ministarstvo energetike, zahtijevajući od distributera očitovanje o svim meritornim podacima. Javno komu-

stva isporučili 1.823.030 m³ plina, dok smo u istom mjesecu 2013. godine isporučili 1.599.567 m³ plina. Jasno se vidi kako je isporučena manja količina plina (12,26 posto) u posljednjem mjesecu prošle godine, na što je utjecala i manja prosječna vanjska temperatura (prosinac 2012 + 0,3 °C, prosinac 2013 +1,6 °C). Također, analizom ova dva mjeseca iz dvije kalendarske godine vidimo kako je u međuvremenu došlo i do korekcije cijene (2012. – 41,17 din po m³ dok je 2013. – 45,49 din po m³) i razlika je viša za

nalno poduzeće Subotica Gas odgovorilo je na ovaj zahtjev, podastirući sve relevantne priloge u vezi navedene problematike uz molbu da se o istima obavijesti javnost. U želji što potpunijeg uvida u aktualnu situaciju oko računa za plin, obratili smo se direktoru JKP Subotica *Grgi Horvackom* za odgovore na nekoliko ključnih pitanja.

Osnovna primjedba potrošača je usporedba računa za prosinac 2012. i 2013. godine, jer su isti za posljednji mjesec prošle godine mnogo veći...

»U izvješću upućenom Ministarstvu energetike dokumentirali smo podatke koji navode kako smo u prosincu 2012. godine za domaćin-

9,5 posto. Pojedinačno gledano, to je već posve različita situacija od domaćinstva do domaćinstva, ali zato svaki pojedinačni korisnik naših usluga ima mogućnost uvida u svoju potrošnju.

Dodatno bih želio naglasiti kako mi registriramo potrošnju ne znajući što se događa iza mjernog mjesta i koliko je temperaturu održavao potrošač u svom objektu. Prema ugovornoj obvezi koju sklapamo s potrošačima naša je obveza baždarenje mjernog instrumenta na svakih pet godina, dok je obveza potrošača održavanje svojih instalacija u ispravnom stanju.»

Na što su se najviše žalili nezadovoljni korisnici (potrošači) vaših usluga?

»Zaključno s 28. siječnjom ove godine, mi smo zaprimili i obradili ukupno 110 reklamacija na ispostavljene račune za prosinac 2013. godine među kojima je 63 prigovora na visinu računa, 19 za način obračuna, 13 za količinu i 61 za kvalitetu. U svim navedenim primjerima nije bilo niti jednog spornog slučaja u svezi mjernog instrumenta, jer ukoliko dođe do problema s instrumentom mi ga na zahtjev potrošača demontiramo i šaljemo na kontrolno baždarenje. Troškove kontrolnog baždarenje snosi ona strana koja nije bila u pravu. Još bih dodao kako smo mi u odgovoru Ministarstvu energetike ispostavili sve dokaze o načinu obračuna, a uvidom u dokumentiranu potrošnju osoba koje su reklamirale svoje prosinačke račune nismo naišli na opravdanu reklamaciju«.

Vrijedi li se uopće žaliti?

»Uvijek se treba žaliti ukoliko postoji opravdana sumnja da nešto nije u redu, jer postoji procedura i institucije mjerodavne za takve

postupke. Svakog mjeseca se vrši očitavanje, što predstavlja svojevrsan permanentni način kontrole, a svatko tko nije zadovoljan svojim obračunom ima pravo reklamirati dobiveni račun.«

Na koncu, koliki je postotak onih koji su se žalili u odnosu na ukupan broj korisnika usluga Subotica Gas?

»Do 28. siječnja zaprimili smo 110 reklamacija od 8.000 korisnika naših usluga, što u brojkama iznosi recimo oko 1 posto, uz svu medijsku podršku koja ne jenjava već nekoliko tjedana. Također bih želio istaknuti kako je u nekim drugim mjesecima broj žalbi na obračun manji od dvocifrenog broja. Iskoristio bih priliku napomenuti kako će zbog korekcije PDV-a od 2 posto račun za siječanj biti obračunat po ovoj višoj stopi, što će utjecati na njegovu konačnu vrijednost, a što je većina naših korisnika zaboravila i mogla bi se neprijatno iznenaditi novim povećanjem iznosa.«

D. P.

PLIN KAO ENERGENAT

Analizirajući cijene ostalih energenata, konstatirali smo kako je plin vrlo konkurentan na tržištu. A ne smijemo zaboraviti kako je plin ekološki i dostupan, uz mogućnost regulacije i uštede, uz raznolikost vrste praktične raznolike primjene. Za prosječnu kuću od 120 m² cijena cjelogodišnjeg korištenja plina za sanitarnu vodu, kuhanje i grijanje iznosi oko 800 eura u dinarskoj protuvrijednosti, podsjetio je direktor JKP Subotica Gas Grgo Horvacki.

VELIKO PRELO 2014.

2014

Na ponos bunjevačkom rodu i hrvatskom narodu

Ljepota pokladnih običaja i nakon 135 godina od prvog Velikog prela okupila je brojne ljubitelje tradicije. Veliko prelo 2014. održano je 1. veljače u dvorani Tehničke škole »Ivan Sarić« u Subotici. Organizacijskom odboru Velikog prela 2014. iz HKC-a »Bunjevačko kolo« ove godine pridružila se i subotička župa sv. Roka.

Veliko prelo se, kao javna manifestacija, prvi put održalo u okviru Pučke kasine, nedugo nakon njenog osnutka na Marin, 2. veljače 1879. godine, u ondašnjem hotelu »Pešta«. Za tu prigodu napisana je prva preljska pje-

sma »Kolo igra, tamburica svira«, koju je spjevao *Nikola Kujundžić*, a uglazbio *Stipan Mukić*. Ove godine otpjevala ju je *Antonija Piuković* uz pratnju dva ansambla »Hajo« i »Ravnica«, koji su cijelu večer zabavljali oko 400 gostiju.

Prela su se prvobitno održavala i razvijala u okrilju obitelji i to na više različitih načina. Od 1879. godine pa sve do početka Prvog svjetskog rata prelo se održavalo svake godine. Stjecajem povijesnih i društvenih prilika nit tradicije kidala se nekoliko puta, te je 1990. godine, u novim uvjetima, tradicija ponovno obnovljena. Kako bi se nazočni prisjetili tradicije i

upotpunili ugođaj, etno sobu ili, kako je mnogi zovu, »živu sliku« pripremio je i obogatio detaljima iz osobne kolekcije *Grgo Piuković*.

Mladi folklorasi HKC-a »Bunjevačko kolo« odigrali su stare bunjevačke igre u pratnji ansambla HKC-a i potakli i druge na ples, kojeg na ovogodišnjem prelu nije nedostajalo.

Istu večer proglašena je i najbolja preljska pjesma pisa-

na namjenski za ovogodišnje Veliko prelo. Na natječaj je poslano 12 pjesama, a po mišljenju žirija III. nagradu dobila je pjesma pod nazivom »Želja preljske noći« autorice *Željke Zelić*. Drugo mjesto pripalo je s. *Blaženki Rudić* s pjesmom »Od Marina do Marina«, dok je za najbolju preljsku pjesmu proglašena pjesma *Tomislava Žigmanova* »Žamor prela život zimi goni«.

Gradonačelnik Subotice otvorio Veliko prelo 2014.

Nazočne je goste u ime domaćina pozdravila predsjednica OO »Velikog prela« 2014. Ružica Šimić, dok je prelo otvorio gradonačelnik Subotice Jenő Maglai rekavši: »Vama, kao nacionalnoj zajednici koja čuva svoju tradiciju i običaje, poručio bih da budućnost ima svaka zajednica koja pamti svoju povijest, čuva svoje običaje i tradiciju. Običaje koje su vaši preci čuvali i njegovali, vaši unuci i prauunci trebaju i sačuvati. U tom smislu bih poželio Hrvatskom kulturnom centru da još dugo godina čuva ovaj

običaj, i iz godine u godinu organizira ovu manifestaciju, jer smatram da ona jača vašu zajednicu. S druge strane, od izuzetnog značaja je i druženje onih ljudi koji drže do svoje zajednice i do svojih običaja« rekao je Maglai.

Izbor najljepše prelje je običaj novijeg datuma, no postao je sastavni dio Velikog prela. Za »Najlipšu prelju« izabrana je Vesna Letić, prva pratilja je Marija Sekereš, a titula druge pratilje pripala je Nini Brčić Kostić.

H.R.

I. pratilja: Marija Sekereš, »Najlipša prelja«: Vesna Letić,
II. pratilja: Nina Brčić Kostić

Vučenje panja

Vučenje panja je jedan od starovinski adeta koji je posli II. svickog rata polagano zatomljen. Ovim šaljivim adetom kadgod su poklade veselo ispratili većinom u godine zašli momci salašari i momci iz rata, sela i po obodima varoši.

Možda nam je ovaj adet došao iz alpskog kraja di se u pokladama povlači orača sprava po selu. U Hrvatskoj se i dalje povlači pravi plug el oranice (drugi predmeti za oranje), koje katkad vuku u muško priobučene divojke. Adet je inačica (varijanta) sa hrvatsko-slovenske međe »ploh vleči« (»vuče plug«), pa je taj običaj pokladna šala za divojke, koje su ostale neudate. Ostavi njim se panj el koji drugi predmet prid kućom kojim se divojka osramoti. Običaj je bliži pravom vučenju pluga koji nam je dospio priko sjevera Hrvatske kroz Slavoniju i Baranju. Adet se otaleg širio daleko prema istoku (v. *Milovan Gavazzi*: »Vrela i sudbine narodnih tradicija«, Sveučilišna naklada Liber, 1978. Zagreb, str. 163-164). Adet vučenja orače sprave el pluga ima sličnog sa vučenjem panja.

Stariji momci, koji se nisu oženili, sebi su se izrugivali, kobajage se kaštigovali vučenjem panja. Zašto panj? Pa on je najstariji dio drveta, naspram debla i lipi grana iz krune, toliko je omatorio da se mož izhasnirat samo za ogriv, a u tom mu para nema. To otprilike znači da je i matorom momku, hamade (skoro) čikesanji, prošla još jedna prilika da se oženi: Sutradan počima korizma, vrime posta, molitivi, brez zabava, a posli nje od posla u ravni ni odanit, kamol se udomit.

Kad se za ovaj adet skupila družina momaka izabrali su malo veći panj, odozdol ga potkresali, udesili žile da ga uspravnog mogu vuć, kondrljat. Okitili su ga ranim cvičom (visibaba, kukurik, zumbul, el koje drugo cviče). Ako u ranim pokladama nije bilo cvića, panj su okitili cvatovima vrba el lišnjaka. U udivanjenju vrime momci i svirci su

Cilika Kasiba: Vučenje panja

se skupili na misto otkaleg će krenit i povući panj. Okitili se cvičom, okuražili se vinom, panj obmotali s dvi-tri vren-gije, sa svirkom, pismom i bocom vina u ruki dvojca-trojca momaka izvukli panj na sokak. Počeli ga kondrljat uz pratnju drugi momaka. Digdi je najstariji momak sio na vrv panja. Ima di su šale radi upregli okićenog magarca da vuče panj.

Momci su se unaprid dali na glas kudan će provući panj, pa su gledači s dicom izašli na sokak i čekali momke. Usput su žene gledači s momcima izminile šaljiva dobacivanja o ženidbi, braku i sl. Divojke

su po svitovanju matere znale za ovaj adet pa su virile kroz pendžer i klonile se veseli i pomalo razulareni momaka.

Ako su putom naišli na divojku, uvaliti bi je i izljubili, a bilo je i divojaka koje su jedva čekale na to pa su i one ljubile momke odreda i sve to nuz smijanje i svirku. Momci su divojku dovukli do panja, natirali je nek ga polju-

bi, kobajage ona je kriva što se nisu oženili jel se nije tila udat. Bilo je i takog da su divojku dovukli do panja i prinudili da makar usnama dotakne osušenu žabu prikovanu na panj. To joj od nji kaštiga (kazna). Nagaravili joj lice, darivali šargaripom, pa i bilim lukom, tog je svaki momak spremio u džepu i onda je puštili nek ode svojim putom. Obično su divojke znale za adet, pa nije bilo srdžbe za ponašanje momaka, a većini divojaka adet je dobro pao.

Kad su se umorili u zabavi najčešće su panj dovukli i svezali za bravu vrataca starije neudate divojke, ko opominu

da se paštri za udaju jel ni ona nije ništa bolja od nji. Panj dobro gori i daje dobru vatru, a kojeg je divojka talovala od momaka dobro će joj doći za ogriv, pa se zato baš i nije srdila na takom daru.

Ako su putom naišli, el znali da stoje starije divojke, panj su dovukli do njeve kuće/salaša i svratili kobajage da se malo odmore. Divojka el više nji su ih ponudili sitnim tistom i vinom. Znalo se trevit da se odmor svršio posli udomljenjem.

Bartul Vojnić Purčar, harmonikaš na velikom glasu, u tridesetim godinama prošlog vika je više puta sviro momcima koji su vukli panj u Jožinom selu na Vanteleku (Pavlovac). Svirao njim je bečarce, starogradske i narodne pisme i šansone, ko na priliku onda poznatu pismu Ramona, koja je obašla svit. To Bartulovo sviranje vidio je i *Lazo Lučić* (rod. 1903.). *Stipan Romoda* svidio o ovom adetu u Maloj Bosni i Mirgešu di su, u četrdesetim godinama prošlog vika, panj znale s muškarcima vuć i podikoju starija divojka. Tila se ona udat, al je niko nije zaprosio. Stoga se i taka divojka mašila vren-gije i s momcima vukla panj. Tim se dala na glas da čeka prosioca. Pokatkad su panj dovukli do kuće take divojke i darivali joj panj, a ona ih je počastila.

Otprilike ovako je izgledao adet vučenja panja kako sam ga vidio više puta, do II. svickog rata u Subatici, Rundovu i u Bajmaku: *Ivan – Janika Moravčić* u Đurđinu, *Cilika Kasiba – Dulić* u Subatici i *Lozija Vizin* u Tavankutu. Zabava je prošla nuz odobranje gledača.

»VELIKO PRELO PUČKE KASINE 1878.« U SUBOTICI

Pokladno druženje

Sljednica najstarije udruge Hrvata u Subotici, »Pučka kasina 1878.« organizirala je i ove godine, sada već šesto po redu »Veliko prelo Pučke kasine 1878.«. Pokladna manifestacija održana je prošle subote, 1. veljače, u dvorani »Zorica« u Subotici, okupivši manji

broj sudionika nego ranijih godina, tek oko 120, čemu su, po riječima organizatora, ponajviše pridonijele vremenske neprilike.

Goste prela pozdravio je već po tradiciji predsjednik udruge *Josip Ivanković*, poželjevši im ugodnu večer. U uvodnom dijelu večeri pročitano je

nekoliko preljskih »pisama« čiji su autori pučki pjesnici: *Kata Ivanković*, *Stipan Bašić Škaraba* i *Boro Karadža*. Za dobru zabavu bio je zadužen tamburaški sastav »Biseri« iz Subotice. Sudionici su se družili uz »iće i piće«, plesalo se, a stigla se »baciti« i po koja karta. Također, priredena je

i tombola na kojoj je glavna nagrada bila – živo prase.

Od dužnosnika, Velikom prelu Pučke kasine 1878. ove je godine nazočio samo *Neven Marčić* iz Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

D. B. P.

1. veljače 2014.

OSNOVANA UDRUGA BUNJEVAČKIH HRVATA »DUŽIJANCA«

Proslava Dužijance u duhu izvornog značenja

Prošloga tjedna, točnije 27. siječnja, osnovana je nova Udruga bunjevačkih Hrvata »Dužijanca«. O nazivu ove udruge i prvotnom cilju osnivanja udruge razgovarali smo s njenim predsjednikom mons. dr. *Andrijom Anišićem*, koji na početku razgovora ističe da naziv »Dužijanca« nije sporan, ali da su neki prigovorili zašto u nazivu stoji »bunjevački Hrvati«.

»To nama u Bačkoj, kao ni u Hrvatskoj nije sporno. Poznato je da postoje gradišćanski i molizanski Hrvati, a rado se posebnim imenom nazivaju i bunjevački i šokački Hrvati. Htjeli smo istaknuti i da Dužijanca koju mi želimo nastaviti organizirati izvorno jest običaj bunjevačkih Hrvata ili Hrvata Bunjevaca, pa svidjelo se to nekom ili ne.«

ZAŠTITITI BIT DUŽIJANCE

Što se tiče ciljeva nove udruge, mons. Anišić kaže da želi podsjetiti kako je posljednjih godina bilo raznih pokušaja svojatanja Dužijance i stavljanja pod ime Dužijanca »svega i svačega«.

»Bilo je i očitog politiziranja Dužijance, stoga je skupina ljudi koji su godinama zdušno i s ljubavlju organizirali Dužijancu odlučili tu našu drevnu i dragu manifestaciju staviti pod okrilje jedne insti-

tucije kako bi ubuduće mogli raditi mirnije i kvalitetnije. Stoga, osnivači Udruge bunjevačkih Hrvata 'Dužijanca' ističu da je prvotni cilj ove nove udruge zaštititi ono što Dužijanca doista jest – zahvala Bogu za završetak žetve, a onda i za kruh svagdašnji. Drugotni cilj nam je zaštititi ono što živi u našoj subotičkoj Crkvi, u našem hrvatskom narodu i milom nam bunjevačkom rodu već više od stotinu godina. I napose zaštititi ime velikana našeg hrvatskog naroda - bunjevačkog roda mons. *Blaška Rajića*, župnika župe sv. Roka koji je, sigurno vođen Duhom Svetim, a onda i ljubavlju prema svom narodu i njegovim divnim običajima, obiteljsko slavlje Dužijance prenio u crkvu i učinio ga jedinstvenim slavljem kojim su bunjevački Hrvati stoljećima zahvaljivali Bogu za završetak žetve i očitovali ponos i ljubav prema svom narodu«.

Godinama unatrag Dužijancu je organizirao HKC »Bunjevačko kolo«, a mons. Anišić napominje da je u Statutu HKC-a »Bunjevačko kolo« stajalo da Centar među ostalim organizira i Dužijancu, te je stoga Upravni odbor Centra na svojoj izvanrednoj sjednici od 21. siječnja ove godine donio odluku da svoje statutarno pravo organiziranja žetvene svečanosti Dužijanca dragovoljno ustupa novoj Udruzi bunjevačkih

Hrvata »Dužijanca«.

VODSTVO UDRUGE

Nakon osnutka, izabrano je vodstvo udruge, ali i Organizacijski odbor ovogodišnje Dužijance, koji će ubuduće birati i imenovati ova udruga. Predsjednik udruge mons. Anišić kaže da je na osnivačkoj skupštini prihvatio tu odgovornu službu kao župnik župe sv. Roka, prije svega zbog svoga predšasnika msgr. *Blaška Rajića*, koji je u toj istoj župi, prije 103 godine, u suradnji s »Katoličkim divojačkim društvom« priredio i održao prvu Dužijancu u crkvi.

»Za direktora udruge izabran je *Marinko Piuković*, koji je dvije godine unazad bio predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance, za potpredsjednika je izabran *Lazo Vojnić Hajduk* kao dugogodišnji član Organizacijskog odbora Dužijance, a osim toga znamo da je i autor knjige 'Obiteljska Dužijanca' i koautor knjige 'Subotička Dužijanca'.

Na skupštini je izabran i Organizacijski odbor Dužijance čiji će mandat, kao i vodstvu udruge, trajati četiri godine. Članovi Organizacijskog odbora su: *Marinko Prčić*, mons. *Stjepan Beretić*, *Vlatko Vojnić Purčar*, *Marija Kujundžić*, *Pavle Kujundžić*, *Ljiljana Dulić* i *Ivan Piuković*«, kaže mons.

Anišić i najavljuje suradnju s Crkvom i drugim udrugama glede organiziranja Dužijance.

»Prije svega bit će to suradnja s Crkvom, konkretno s Biskupskim ordinarijatom i sa župama sv. Terezije i sv. Roka, zatim s Katoličkim društvom za kulturu, povijest i duhovnost 'Ivan Antunović', surađivat ćemo s HKC-om 'Bunjevačko kolo', koje će na sebe preuzeti organizaciju 'Takmičenja risara', kao i folklorne i risarske večeri i bandašicinog kola. Sa svima ćemo potpisati ugovor o suradnji. S navedenim udrugama suradnja je praktički već dogovorena. Želimo surađivati i s drugim udrugama, tako primjerice želimo ponuditi HGU 'Festival bunjevački pisama' organiziranje Tamburaške večeri koja se održava u okviru Dužijance.«

Pristupnicu ovoj udruzi su potpisale 33 osobe. Mons. Anišić kaže da se udruzi popunjavanjem pristupnice može pridružiti svatko tko želi biti dio ovog novog tima Dužijance i ukoliko želi »ispisivati« nova poglavlja u predivnoj, stogodišnjoj priči Dužijance koju organiziraju bunjevački Hrvati. O prijemu novih članova, temeljem Statuta udruge, odlučuje vodstvo udruge.

PODRŠKA GRADONAČELNIKA

Nedavno je na subotičkoj Skupštini Grada izglasano da Organizacijski odbor Dužijance predlaže Hrvatsko nacionalno vijeće, a da odluku o imenovanju donosi grad. Mons. Anišić kaže kako očekuje da će ta odluka biti promijenjena, osim ako DSHV,

Ono najvažnije što se tiče Dužijance neće se mijenjati

kao predlagatelj te odluke, i HNV, koji je trebao predlagati imena Organizacijskog odbora Dužijance, nemaju namjeru organizirati neku posebnu Dužijancu.

A prošloga tjedna je vodstvo udruge bilo na razgovoru i dogovoru kod gradonačelnika Subotice.

»U srijedu, 29. siječnja, vodstvo udruge je primio na razgovor i dogovor gradonačelnik Subotice *Jenő Maglai*. Mi smo mu predstavili novu udrugu i našu zamisao budućeg organiziranja Dužijance. On je u našem izlaganju prepoznao da će njemu i Gradu time biti olakšan i vrlo pojednostavljen posao i obveze. Dao je punu podršku našoj zamisli i obećao da će sudjelovati u Dužijanci, kao i prijašnji gradonačelnici. On je ujedno izrazio nadu da će DSHV, kao predlagatelj nedavno donesene odluke, zatražiti ukidanje te odluke na jednoj od sljedećih sjednica Skupštine Grada i smatra da ukidanje te odluke ne bi trebao biti neki problem. Dogovorili smo se također da ćemo s Gradom potpisati jasan sporazum o suradnji, o čemu ćemo se dogovoriti na jednom posebnom sastanku s onima koji su u Gradu Subotici za tako nešto zaduže-

ni. Gradonačelnik je istaknuo da nema razloga da Grad i dalje financijski ne pomaže manifestaciju Dužijance, iako ubuduće neće biti njezin pokrovitelj.«

O financiranju ove udruge njen predsjednik mons. Anišić kaže da će se sredstva pribavljati kao i za dosadašnje Dužijance, na način kako to zakoni i odluke državnih tijela propisuju za područje kulture.

»Dakle, predlagat ćemo određene naše projekte na natječaj. Očekujemo putem natječaja dobiti određena sredstva od Grada Subotice, Autonomne Pokrajine Vojvodine, Republike Srbije, kao i od donatora i sponzora, kako je to bilo i svih prijašnjih godina. Razlika u financiranju Dužijance će biti u tome da više nećemo biti opterećeni financijama. Zalagat ćemo se za maksimalnu racionalizaciju troškova i izbjegavati financijski zahtjevne manifestacije. Tim stavom su bili iznenađeni novinari na konferenciji koju smo nedavno imali, jer su mnogi bili uvjereni da je nova udruga osnovana da bi sama lakše dolazila do novca bez posredovanja drugih udruga. Mi smo rekli da nama novac nije najvažniji.«

NASTAVITI ZAMISAO MSGR. BLAŠKA RAJIĆA

Tijekom razgovora neizbježno je uslijedilo i pitanje – hoće li se mijenjati program Dužijance?

»U tijeku je izrada temeljnih postavki plana i programa budućeg organiziranja i promicanja Dužijance. Usvajanjem osnovne koncepcijske postavke na prvoj redovitoj skupštini udruge, koju planiramo u veljači, imat ćemo definirana polazišta kako ćemo organizirati i ostvariti proslavu ovogodišnje Dužijance. Težište u organiziranju Dužijance stavit ćemo na njezino izvorno i autohtono značenje, obogaćeno stvaralaštvom i kulturnim bogatstvom bunjevačkih Hrvata. Ono najvažnije što se tiče organiziranja Dužijance neće se mijenjati. Dakle, kao i prijašnjih godina, uz onaj duhovni dio, planiramo održavati i dalje Takmičenje risara, zatim Tamburaško i Risarsko-folklorno veče te Bandašicino kolo na Trgu, a sve ostalo ćemo još promisliti i dogovoriti narednih tjedana.

Na koncu ovog razgovora, mons. Andrija Anišić kaže kako očekuje da će i hrvatske institucije prihvatiti ovu Udrugu i njene ciljeve.

»Nisam gledao niti slušao izjavu *Darka Sarića Lukendića*, ali čuo sam da je otprilike rekao da ne shvaća o čemu se radi, ali da će HNV, a onda valjda i DSHV, ako je on glasnogovornik te naše stranke, podržati ovu udrugu. Naravno da bismo voljeli da naše hrvatske institucije podrže naš rad, tim više što od njih ne očekujemo neku financijsku niti 'radnu' podršku, ali podršku našega rada u javnosti i u njihovim institucijama svakako da, jer ćemo, kao i do sada raditi osim Bogu na slavu i za dobrobit naše bunjevačko-hrvatske zajednice u Srbiji. Želimo sačuvati i njegovati Dužijancu kakvu je u svojoj glavi i u svom srcu zamislio msgr. Blaško Rajić s Katoličkim divojačkim društvom. Nadam se da ću i ja poput njega u suradnji s novim 'društvom' uspjeti sačuvati, nastaviti i usavršiti njegovu zamisao. Planiramo također što prije obaviti razgovore sa svim hrvatskim i bunjevačkim udrugama u Subotici, upoznati ih s programom rada naše udruge, naglasiti zajednički imenitelj ove manifestacije i Hrvatima i Bunjevcima, a nakon toga očekujemo razumijevanje i podršku, odnosno odbijanje ili negativne reakcije, ukoliko ih bude.«

Zvonko Sarić

NA SATU HRVATSKOG JEZIKA U OŠ »SREMSKI FRONT« U SOTU

Deset učenika uči hrvatski

Najviše bih volio naučiti dobro govoriti hrvatski, kao pravi Hrvat, i taj jezik mi se baš sviđa, kaže Ivan Biljanić koji pohađa četvrti razred

Poslije tri godine od kada su vijećnici u lokalnom parlamentu općine Šid prihvatili prijedlog o promjeni Statuta općine, nakon čega je donesena odluka o uvođenju hrvatskog jezika i pisma u službenu uporabu u mjestima Sot i Batrovci, u područnom odjelu OŠ »Sremski front« u Sotu deset učenika pohađa od ove školske godine predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Na ovaj je način Sot postao jedno od mjesta u Vojvodini, uz Suboticu, Srijemsku Mitrovicu, Sontu, Monoštor, Bereg, Bezdan, Žednik, Malu Bosnu, Đurđin, Plavnu, Vajsku gdje se uči hrvatski jezik ili hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

NASTAVA SE ODVIJA U NAJBOLJEM REDU

Prošle godine je izvršeno anketiranje roditelja djece od prvog do četvrtog razreda u Sotu, te se utvrdilo da postoji zainteresiranost petnaest učenika za izučavanje predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture: »Na osnovi toga poslala sam dopis školskoj upravi u Novi Sad kako bi nam omogućili otvaranje natječaja za radno mjesto učitelja koji bi predavao taj predmet. Na žalost čekali smo nešto duže na otvaranje tog natječaja i u međuvremenu je petero učenika od petnaestero, koliko ih je bilo

zainteresirano za taj predmet, prešlo u predmetnu nastavu u Šid, tako da je u Sotu ostalo njih desetero. U studenome smo dobili odobrenje da se to radno mjesto otvori, tako

Vesna Kuzminac

da smo uspjeli organizirati i raspored i prostor gdje će se nastava održavati. Na naše veliko zadovoljstvo i na zadovoljstvo učenika, roditelja

i Hrvatskog nacionalnog vijeća nastava se sada odvija u najboljem redu. Meni je jako drago što je ova nastava zaživjela i mi ćemo se truditi da svakoj nacionalnoj zajednici omogućimo sve uvjete kako bi ostvarili sva svoja prava koja su im zakonom propisana», istaknula je Vesna Kuzminac, direktorica OŠ »Sremski front« u Šidu.

RODITELJI I DJECA LIJEPO PRIHVATILI NOVI PREDMET

U područnom odjelu osnovne škole u Sotu izučavanje izbornog predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture počeo se izučavati polovicom prosinca. Ovaj predmet izučava desetero

učenika od prvog do četvrtog razreda, a kako je izjavila učiteljica Ana Hodak, roditelji i djeca su lijepo prihvatili novi predmet i nju kao nastavnicu. Pomaže joj, kako kaže, direk-

Ana Hodak

torica škole koja je uputila u posao, zatim HNV, od kojega su dobili priručnike za rad, i tjednik »Hrvatska riječ«, od kojega djeca dobivaju podli-

DOJMOVI UČENIKA

Tena Čeman, drugi razred: »Lijepo mi je na satu iz hrvatskog jezika, učimo i čitamo na hrvatskom. Do sada sam već dosta naučila i pisati i čitati na hrvatskom, a i dosta pjesmica.«

Lidija Vaht, četvrti razred: »Ovdje na satu hrvatskog mi je jako lijepo. Družimo se, učimo nove riječi, čitamo i pišemo. Sve mi je interesantno s obzirom da je to nešto novo za mene, a nadam se da će biti još zanimljivih stvari koje ćemo naučiti o Hrvatskoj.«

Luka Ralkovski, drugi razred: »Lijepo mi je na satu iz hrvatskog jezika, zabavljamo se, družimo, čitamo, pišemo i učimo nove riječi.«

Ivan Biljanić, četvrti razred: »Sviđa mi se što učimo nove riječi na hrvatskom, a učimo i o običajima Hrvata, kao i razne priče i pjesmice. Najviše bih volio naučiti dobro govoriti hrvatski, kao pravi Hrvat i taj jezik mi se baš sviđa.«

Srdan Mendan, drugi razred: »Ovdje osim novih riječi učimo i pjesmice na hrvatskom, a volim naučiti i saznati još mnogo toga zanimljivog o Hrvatskoj, kako iz zemljopisa, tako i iz povijesti.«

stak »Hrcko«: »Djeca su ovdje vrlo zainteresirana, vole ovaj predmet i jako je lijepo s njima raditi. Prvih mjesec dana bilo je vrlo interesantno, djeca su bila veoma aktivna i nadam se da će tako ostati i ubuduće. Osim što se djeci pruža mogućnost da se izučavanjem ovog predmeta aktivno služe svojim materinjim jezikom, učimo običaje Hrvata s naših prostora, uspoređujemo ih s običajima Hrvata iz Hrvatske, učimo značajne likove iz hrvatske povijesti i upoznajemo djecu s njihovom matičnom domovinom Hrvatskom, s poviješću, zemljopisom«, kaže vjeroučiteljica i učiteljica hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture Ana Hodak.

I roditelji djece koja pohađaju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u Sotu veoma su zadovoljni, i kako ističu, s nestrpljenjem su očekivali da se odluka provede i u njihovoj školi: »Zadovoljna sam i sretna što moje dijete pohađa nastavu na hrvatskom jeziku ovdje u Sotu. Ja sam iz Hrvatske i imala sam želju da moje dijete nauči jezik i običaje.

Moj i suprugov materinji jezik je hrvatski, pa zašto da ga i dijete ne nauči. Već za ovo kratko vrijeme dosta hrvatskih riječi

je i naučila, pa kad dođe kući i mene podučava«, kaže majka Marina Čeman.

Možda će ovi pozitivni dojmovi nastavnika, roditelja i djece, biti poticaj da se odluka o uvođenju hrvatskog jezika u službenu uporabu provede u skorije vrijeme i u mjestu Batrovci, gdje je također ispunjen zakonski uvjet, jer Hrvati u tom mjestu čine preko 25 posto stanovništva.

Suzana Darabašić

SURADNJA SOMBORSKE I OSJEČKE UDRUGE

Realizira se projekt »Napravimo promjenu zajedno«

Društvo za borbu protiv raka iz Sombora i Gradska liga protiv raka iz Osijeka zajednički realiziraju projekt »Napravimo promjenu zajedno«, koji je dobio financijsku potporu Europske mreže pacijentskih grupa za borbu protiv ginekoloških oblika raka. Prema riječima Slavice Periškić iz Društva za borbu protiv raka iz Sombora donatori su osigurali 4630 eura. »Cilj projekta je da se još više podigne nivo svijesti o značaju ranog otkrivanja raka, destigmatizacija oboljelih, pomoć da lakše i brže prođu kroz proces liječenja i da se prije ili kasnije i sami uključe u rad udruga i preuzmu odgovornu ulogu u borbi protiv raka i u unapređivanju kvalitete života liječenih«, kaže Periškićeva. Tijekom ove godine, između ostalog, planirana su dva cjelodnevna seminara u Osijeku i Somboru, edukacija javnosti putem medija i obilazak žena u seoskim sredinama. Društvo za borbu protiv raka iz Sombora član je Europske mreže pacijentskih grupa i s njima razmjenjuje ideje i planira zajedničke akcije.

Z. V.

MEĐUNARODNI SAJAM »GAST« U SPLITU

Poziv za poslovne susrete u Splitu

Gospodarska komora Srbije i Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Split uz podršku partnera iz Europske mreže poduzetništva, organiziraju V. međunarodne poslovne susrete Tourism@GAST2014. Susreti će biti održani sedmog ožujka u sklopu Međunarodnog sajma »Gast« u Splitu. Kako je objavila Regionalna gospodarska komora Sombor sajam »Gast« je ključno mjesto brojnih proizvođača i trgovaca iz oblasti prehrane, pića, hotelske i ugostiteljske opreme. Međunarodni poslovni susreti nude jedinstvenu priliku za suradnju s brojnim međunarodnim poduzećima, na unaprijed zakazanim sastancima iz različitih oblasti. Sudjelovanje na međunarodnim poslovnim susretima je besplatno, a sudionici sami snose troškove prijevoza i smještaja. Zainteresirani se mogu prijaviti do 28. veljače Gospodarskoj komori Srbije.

Z.V.

GRAŠALKOVIĆEVA PALAČA U SOMBORU: KULTURNO DOBRO OD VELIKOG ZNAČAJA

Propada vrijedno povijesno i arhitektonsko zdanje

Grašalkovićeva palača u centru Sombora, jedna od znamenitih zgrada koja svjedoči o nekadašnjem značaju Sombora, godinama čeka da bude obnovljena. Međutim, nema ni naznaka neke veće rekonstrukcije ovog zdanja koje je pod zaštitom kao kulturno dobro od velikog značaja.

Neposredni povod da se priča o Grašalkovićevoj palači na stranicama naših novina je kalendar Hrvatskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i »Hrvatske riječi« za 2014. godinu »Topografija Hrvata u Vojvodini« na kojem se našla i fotografija Grašalkovićeve palače u Somboru. Pitanje koje se nametnulo je – kakve veze s Hrvatima imaju grofovi Grašalkovići, jer nije baš mnogima poznato da su grofovi Grašalkovići hrvatskog podrijetla. To u svom tekstu »Grofovi Grašalkovići (Grassalkovich) i kolonizacija Bačke« potvrđuje i dr. sc. *Ladislav Heka*, docent na Pravnom fakultetu Instituta za komparativno pravo u Segedinu. On piše da se, usprkos tomu što je obitelj Grašalković imala značajnu ulogu u političkom i gospodarskom životu Austro-Ugarske Monarhije u XVIII. i XIX. stoljeću, u hrvatskoj historiografiji relativno rijetko spominje. »Razlog možemo tražiti u činjenici što su se relativno rano pomađarili, a uz to su bili beskrajno odani bečko-me dvoru, pa se dakle i ne mogu smatrati zastupnicima hrvatskih nacionalnih interesa«, piše *Ladislav Heka* i dalje navodi da izvori ukazuju na to da su Grašalkovići bili

Hrvati Bunjevci, koji su se u vrijeme najvećega vala doseljavanja Hrvata u Ugarsku, tijekom XVI. stoljeća naselili na područje Šopronske županije i bili su obitelj koja je najviše napredovala u hijerarhiji od svih bunjevačkih obitelji. No, njihova slava i moć trajala je samo tri naraštaja, ali su i za to kratko vrijeme ostavili neizbrisiv trag.

GRAŠALKOVIĆ I KOLONIZACIJA

Uspon obitelji Grašalković počinje s grofom *Antunom I. Grašalkovićem* (1694.-1771.), koji je bio osoba od povjerenja carice *Marije Terezije* i u to doba stekao velika imanja između Dunava i Tise. Na tim imanjima gradio je prelijepe dvorce u baroknom stilu. Izgradio je palače u Bratislavi

(nekada Požun) u kojoj je rezidencija predsjednika Slovačke. U mađarskom mjestu Gödöllő kraj Budimpešte Grašalković je izgradio dvorac koji je najveći barokni građevinski kompleks u srednjoj Europi, čija posebnost je barokno kazalište. Današnja Gradska kuća u Baji također je Grašalkovićeva palača. Za razliku od Grašalkovićeve palače u Somboru, koja propada godinama, ove građevine redovito se održavaju, a da bi se uvjerali u to dovoljno je samo otići do pedesetak kilometara udaljene Baje.

Grof Grašalković aktivno je sudjelovao u kolonizaciji južnih dijelova Ugarske Nijemcima, Mađarima, Slovacima, Rusinima, pa tako i u kolonizaciji Bačke. Kao upravnik komorskih carskih dobara grof Antun

Grašalković je 1763. godine u Somboru izgradio zgradu u baroknom stilu koja je služila kao imigracijski centar i karantena za doseljeno njemačkog stanovništvo. Ta jednokatnica u obliku ćiriličnog slova P s prostranim dvorištem i otvorenim terasama na unutarnjem dijelu fasade i danas se u Somboru ne zove drugačije no Grašalkovićeva palača.

PALAČA U SOMBORU

Osim što je bila centar kolonizacije Nijemaca u Bačku u Grašalkovićevoj palači se do 1863. godine nalazila somborska telegrafska postaja, između dva rata porezna uprava, a prvih godina poslije Drugog svjetskog rata u palači je neko vrijeme bilo sjedište policije. Kasnije je u palači bilo sjedište Trgovinskog

poduzeća »Prehrana«, koje je bilo i korisnik te imovine. Neposredno pred privatizaciju »Prehrane«, 2002. godine, tadašnje posloводство poklonilo je Grašalkovićevu palaču, u zamjenu za dva druga objekta, državi, odnosno Općini Sombor, koja je imala pravo korištenja. No, kada je 2005. godine raskinuta privatizacija, a »Prehrana« postala vlasništvo Agencije za privatizaciju, počeo je višegodišnji sudski proces, jer je »Prehrana« putem suda tražila od grada natrag Grašalkovićevu palaču. U tijeku sudskog spora u Grašalkovićevoj je grad smjestio JP »Parking servis«, »Sombor-gas«, Turističku organizaciju Grada Sombora, Razvojnu agenciju Grada Sombora, Komesarijat za izbjeglice, stranke i udruge, jedna privatna agencija je u zakupu, a dio prostora koristi i »Prehrana«.

Za to vrijeme vrijedno barokno zdanje propada, jer ozbiljne rekonstrukcije gotovo da nije niti bilo. Posljednjih godina jedino je saniran najugroženiji dio krova. A reprezentativnoj je zgradi kompletna sanacija hitno potrebna. U pokrajinskom Zavodu za zaštitu spomenika kulture doznajemo da je »Prehrana« 2001. godine naručila plan kompletne rekonstrukcije Grašalkovićeve palače koji je Zavod i uradio. No, na tomu je sve i ostalo.

NOVCA SAMO ZA SANACIJU KROVA

Kako doznajemo od *Gordane Mraković*, referentice za održavanje objekata u Direkciji za izgradnju Grada Sombora, jednokatna Grašalkovićeva palača zidana je od opeke, ožbukana i bojena, a krovni pokrivač je biber crijep. Zgrada je izgrađena 1763.

Uspón i pad u tri generacije

»Uspón Grašalkovića vezan je uz početak XVIII. stoljeća, polovicom stoljeća je Antun Grašalković nakon barunskoga, dobio i grofovski naslov, njegov sin Antun je pak potkraj istoga stoljeća uzdignut u čast carskoga hercega i dospio je u središte političkoga, gospodarskoga i kulturnoga života. Njegov je sin Antun III. postupno izgubio golemo obiteljsko bogatstvo i moć. Kako je bio zadnji muški član ove obitelji to je njegovom smrću 1841. izumrla muška grana ove znamenite obitelji«, navodi u svom tekstu o Grašalkovićima dr. sc. Ladislav Heka.

godine, a krilo u Zmaj Jovinoj ulici dozidano je 1891. godine. »Mi imamo projekt iz 2011. godine koji je rađen za kompletnu rekonstrukciju ulične i dvorišne fasade. Predviđeno je i otvaranje izloga i vrata na fasadi u Zmaj Jovinoj ulici. Te 2011. godine vrijednost radova bila je procijenjena na 20 milijuna dinara. No, projekt još nije u fazi realizacije, s obzirom da se sada radi na rekonstrukciji krova koji je u prilično lošem stanju. Sanacija krova ušla je u plan radova Direkcije za izgradnju grada i ove godine za rekonstrukciju krovnih ravni i zamjenu krovnog pokrivača planirano je pet milijuna dinara«, kaže Mrakovićeva i podsjeća da je jedan dio krova saniran prije nekoliko godina.

Kada se prije sedam-osam godina u Somboru razmišljalo o rekonstrukciji značajnih objekata procjene su bile da bi za kompletnu rekonstrukciju Grašalkovićeve palače trebalo 70 milijuna dinara. Danas je ta cifra mnogo veća. Sombor taj novac nema, pa bi ga trebalo naći na nekoj drugoj strani. Logično, s tim pitanjem obratili smo se Razvojnoj agenciji. Ne samo da je smještena u Grašalkovićevoj, već joj je i zadaća da kroz razne projekte što više novca osigura za Sombor. »Pripremamo projekt za natječaj Ministarstva regionalnog razvoja i lokalne

samouprave za financiranje infrastrukturnih projekata i projekata od posebnog značaja za grad. Tražimo 7,5 milijuna dinara, a ta sredstva bi se zajedno sa sredstvima Direkcije za izgradnju grada utrošila za sanaciju krova i sanaciju dijela fasade i unutarnjih terasa koje su maltene opasne po život«, kaže direktor Razvojne agencije *Ernest Veselovski*. On dodaje da se projekti za Grašalkovićevu palaču nisu do sada mogli slati na natječaje zbog neriješenih

imovinsko-pravnih odnosa i sudskog spora s »Prehranom«. »Tek nedavno je sudski potvrđeno da Grašalkovićeva pripada gradu i mi tek sada možemo tražiti donatorska ili kreditna sredstva. Imamo suradnju s mnogim fondovima i veleposlanstvima koji nam također mogu biti adrese na kojima ćemo tražiti pomoć«, kaže prvi čovjek somborske Razvojne agencije. Osim otvaranja vrata i izloga na fasadi prema Zmaj Jovinoj ulici, ideja je izgradnja ljetne pozornice u prostranom dvorištu palače, kao i otvaranje prolaza prema kazalištu.

Jedna od ideja mogla bi biti i otvaranje muzeja kolonizacije u dijelu palače, što bi mogla biti osnova za traženje sredstava na međunarodnim natječajima, ali bi svakako i obogatili kulturnu ponudu Sombora. U svakom slučaju, bilo kakvi radovi na sanaciji ove palače već će biti veliki pomak.

Zlata Vasiljević

USVOJEN LOKALNI AKCIJSKI PLAN

Za zapošljavanje u Somboru 105 milijuna

Vijećnici Gradskog vijeća Grada Sombora usvojili su Lokalni akcijski plan za zapošljavanje za 2014. godinu prema kome je planirano zapošljavanje 286 nezaposlenih za što će biti izdvojeno više od 105 milijuna dinara. Gradskim proračunom planirano je 88 milijuna dinara za financiranje zapošljavanja u zdravstvu, zapošljavanje personalnih asistenta za lica s posebnim potrebama, za pomoć i njegu u kući, osobne pratitelje učenika, zapošljavanje koordinatora za kulturu u selima, obuku polaznika starih zanata, za zapošljavanje i samozapošljavanje Roma. Iz proračuna grada financirat će se i osobe za stručnu obuku u oblasti amaterizma, poljočuvarska služba, protugradni strijelci i dnevni boravak za djecu i odrasla lica sa smetnjama u razvoju. Udruživanjem sredstava s Nacionalnom službom za zapošljavanje financirat će se samozapošljavanje i zapošljavanje lica mlađih od 30 godina, novo zapošljavanje u djelatnosti starih i umjetničkih zanata i novo zapošljavanje Roma, osoba s invaliditetom i lica starijih od 45 godina. Za to je planirano 12 milijuna dinara. Udruživanjem sredstava s Pokrajinskim tajništvom za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova planirano je zapošljavanje 40 gerontodomaćica.

Z. V.

IVAN VOJNIĆ TUNIĆ, POSLJEDNJI STANOVNIK PAVLOVCA

Zavijan je put za salaš moj

Jedan od rijetkih koji sam proizvodi gotovo svu hranu koju konzumira i koji živi bez struje

Protekli tjedan Vojvodina je bila svjedok snježne oluje uvjetovane vjetrom koji je puhao brzinom i do 120 km/h. Brojni smetovi na cestama napravili su pravu dramu u prometu i poremetili svakidašnjicu većine Vojvođana, ali ne i *Ivana Vojnića Tunića*.

Iako Ivan živi u Đurđinu, selu nedaleko od Subotice, koje je poput cijele Vojvodine zarobio snijeg na nekoliko dana, razlog zašto su ove vremenske neprilike drugačije utjecale na njega od ostatka stanovništva Vojvodine je činjenica da on živi na salašu. »Ništa neobično u tome«, rekli bi naši stari, ali kad usporedimo broj Ivanovih susjeda prije nekoliko desetina godina i danas, shvatimo da je on jedan od rijetkih ljudi koji su ostali živjeti na salašu i koji mogu posvjedočiti o ovome načinu života.

NEOVISAN O TRGOVINAMA

Ovaj šezdesetdvogodišnji čovjek živi sam na salašu

udaljenom 3 km od Đurđina. Sedamdesetih godina, kada se doselio na salaš sa svojim roditeljima, stigao je u naselje Pavlovac. Iako je to jedno od prvih obitavališta našeg življa na ovim prostorima, ne samo u poslijeturskim vremenima nego i stoljećima ranije, o čemu svjedoči pavlovački pavlinski samostan, danas je to naselje potpuno zamrlo. Salaši su svi napušteni, a njihovi vlasnici su ili otišli na »drugi svijet« ili su se preselili u neko drugo mjesto. Posljednji Ivanov susjed je otišao prije 6 godina i od tada je on jedini stanovnik Pavlovca.

S obzirom na mjesto stanovanja, lako je zaključiti da Ivan živi od poljoprivrede. Osim obrade zemlje, ima svakodnevnog posla i oko održavanja salaša. Posjeduje domaće životinje – krave, svinje i kokoši, oko kojih ima dosta posla, tako da Ivanov radni dan počinje već u pola 7, a završava se kasno navečer. Zahvaljujući ovim životinjama i velikom vrtu, kojeg također sam održava i u kojem

ima posađeno sve potrebno voće i povrće, Ivan proizvode hranu za sebe, tako da je potpuno neovisan o robi iz trgovine. Kruh, pivo i šećer neke su od rijetkih namirnica koje kupuje u trgovini prilikom odlaska u Đurđin. Ljeti su ti odlasci znatno učestaliji nego zimi, prvenstveno zbog vremenskih prilika. Kaže da je bilo godina kada je zimi bio odsječen od Đurđina i po 7 dana zbog snijega, ali da se ne plaši takvih situacija, jer mu je salaš opskrbljen sa svim.

BEZ STRUJE

Ivan, osim što je posljednji stanovnik Pavlovca i jedan od rijetkih ljudi koji sami proizvode gotovu svu hranu koju konzumiraju, jedan je i od skupine ljudi koji žive bez struje. Iako je mnogima život bez struje nezamisliv, Ivan ne vidi u tome veliki problem. Kaže da sve poslove uspijeva uraditi i da mu je zbog nedostatka struje jedino poremećen zimski radni dan, jer traje samo do 5 h, odnosno dok sunce ne zađe. Vijesti prati na

svom malom TV-u na akumulator i putem novina, što mu ujedno predstavlja i način popunjavanja slobodnog vremena, naročito zimi, kad mu je zavijan put za salaš i kad ne može doći do Đurđina, gdje ga čeka ekipa za kartanje.

Pitanje o preseljenju u Đurđin Ivanu se nameće u posljednje vrijeme sve češće budući da je ostao sam u okolini, ali kaže da mu se nigdje ne žuri. Iako je svjestan da ima mogućnosti za kupnju kuće u selu, zadovoljan je životom na salašu i navodi da bi na njemu ostao sve dokle god bude mogao raditi.

Jelena Dulić

Običaji još uvijek žive

Svinjokolj je kod nas u Sotu tradicija i tog dana okupe se prijatelji i rodbina. Radimo, družimo se i proveselimo, kaže Steva Jaščur

Udruženje žena »Fruškogorske golubice« iz Sota predstavile su u subotu, 1. veljače, u kućanstvu Josipa i Zorice Šafarik srijemski svinjokolj na starinski način. Već u ranim jutarnjim satima kod Šafarikovih se okupila rodbina i prijatelji da pomognu. Nakon jutarnje kave i kuhane rakije i vina, prionuli su na posao. Počelo je najprije klanje i šurenje svinjčeta, ali ne na onaj način kako se to radi u mnogim kućanstvima u Srijemu danas, nego se šurenje vršilo u drvenom koritu, poslije čega se svinjčce zakvačilo na drveni rem. Dok se meso na remu rezalo, žene su se vrijedno pripremale u kuhinji, sjeckale češnjak za kobasice i pripremale doručak. Za tu priliku domaćica je pripremala svinjska jetra s češnjakom koja su poslužena s kiselim kupusom i turšijom. Za to vrijeme svinjčce je već bilo porezano, nakon čega su žene pristupile poslu čišćenja crijeva. Kako ističu u Sotu, u današnje se vrijeme uglavnom kupuju umjetna crijeva za kobasice, ali oni ne odstupaju od starinskog pravila i tvrde da su kobasice najbolje u prirodnim crijevima, ali se moraju dobro oprati.

»Važno je prvo skinuti salo s crijeva, nakon čega se crijeva razdvoje. Peru se posebno debela, a posebno tanka, koja se sijeku na onu dužinu koja je potrebna za kobasice. Nakon

čišćenja, crijeva se prvo peru u deterdžentu, a potom se stavljaju u kreč, kako bi se ubili bacili i bakterije, a poslije toga se peru u vodi sve dok ne budu potpuno čista. Nakon prevrtanja i čišćenja, ostavljaju se da odstoje u luku, octu i soli, kako bi se ubile preostale bakterije«, ističe domaćica Zorica Šafarik.

PRILIKA ZA DRUŽENJE

Srijemski svinjokolj prilika je i za druženje, te se spoje lijepe s korisnim stvarima. »Svinjokolj je kod nas u Sotu tradicija i tog dana okupe se prijatelji i rodbina. Radimo, družimo se i proveselimo. Svi smo mi te poslove naučili u svojim kućama od naših starih, a mene je osobno život naučio tom poslu, počeo sam to raditi već s 15 godina i nije mi teško. Kod nas u Sotu nema podjele poslova, nego jednostavno svatko radi ono što najbolje zna. Ovdje uglavnom svi radimo svinjokolj na starinski način, dok mnogi danas plate majstoru mesaru da to uradi«, kaže Steva Jaščur.

Prilikom rezanja mesa odvajaju se masni dijelovi za čvarke, a topljenje čvaraka povjereno je u Sotu ženama. Čvarci se stave u oraniju i miješaju se na vatri dok ne počnu puštati prvu mast. Nakon toga se stavlja mlijeko i, kako ističu Soćanke, najbolji i najljepši čvarci budu ako

Pravljenje kobasica

se mlijeko stavi što prije.

Jedan od odgovornih poslova je obrada šunke. Ovaj posao je ovog puta bio povjeren najstarijem majstoru, Ivanu Kišu. »Volim taj posao i mi ovdje u Sotu sušimo šunke u starim pušnicama. Da bi šunka bila lijepa, mora se držati u salamuri oko šest tjedana, a zatim ih smještamo u pušnice gdje ih sušimo«, navodi čika Ivan.

PRAVLJENJE KOBASICA I KULENA

Poslije obrade mesa, preostao je glavni posao, a to je pravljenje kobasica i kulena, po čemu je Srijem i prepoznatljiv, naravno malo ljućeg, kako bi poslije njega dobro išlo domaće vino. »Meso se mora posebno odvojiti za kulen, posebno za kobasicu. Za kulen se koristi meso od buta i krmenadle, a za kobasicu meso druge klase. Od začina stavlja se sol, paprika po okusu, biber ko voli i češnjak. Mora se dobro izmiješati nakon čega špricima punimo meso u crijeva. Može se konzumirati i svježa pečena, koju mi zalijevamo domaćim vinom, ali uglavnom veći

Ivan Kiš obrađuje šunku

dio ide u pušnicu na sušenje«, kaže Zoran Mendan.

Poslije odradenog posla, svi se okupljaju na zasluženoj bogatoj večeri i jede se juha, koja se kuha tog dana od kostiju, hren, sarma, pečena kobasica i kiseli kupus i nezaobilazne domaće krafne s džemom, poslije čega se druženje uz domaće vino i pjesmu nastavlja do kasno u noć. Tog tjedna bilo je to kod obitelji Šafarik, a već idućeg kod susjeda, gdje se starinska procedura ponovno ponavlja uz nezaobilazno druženje, veselje i dobro sotsko vino i rakiju.

Suzana Darabašić

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Opća slika Srijema na koncu XV. stoljeća

Piše: dr. Zsombor Szabó

Posljednji »veliki« hrvatsko-ugarski kralj *Matijas Korvin* umro je u ožujku 1490. godine, vjerojatno od izljeva krvi u mozgu, iako postoji sumnja da je možda otrovan. »Bio je humanist i vladar širokih pogleda na život, vrstan organizator, dobar vojskovođa i vrlo obrazovan čovjek... velika je šteta što kralj svoje umijeće i snagu nije upotrijebio za obranu Hrvatske i Bosne od Turaka, već se upletao u nekorisne sukobe s češkim kraljem i carem Svetog Rimskog Carstva«, konstatira jedan hrvatski udžbenik.¹

PUSTOŠENJA

Ovu kritiku kralju Matijasu uglavnom je upućivao tadašnji papa, koji nije bio baš obaviješten o situaciji na području koje se graničilo s Turskim Carstvom. Situacija je bila malo drugačija, jer sultan *Mehmed II.* poslije mira s Venecijom 1479. poduzima ofenzivu prema Erdelju, ali je kraljeva vojska pod komandom *Pála Kinizsija* pokraj *Moriša* skoro potpuno uništila napadače. Ova pobjeda je imala veliki odjek u »svijetu«, tj. u Europi, isto kao uspješno zauzimanje Šapca, i isto su ispjevane mnoge pjesme u čast te pobjede. Ohrabren ovim uspjehom, sljedeće godine Matijas poduzima dvije ofenzive na turski teritorij, jednu na

teritorij Srbije (tadašnjeg dijela Turskog Carstva) i pod komandom *Pála Kinizsija* ratnici su harali sve do Kruševca, a Kinizsi je preselio više tisuća srpskih seljaka na opustošeni južni teritorij. Kao povod za upad u Bosnu poslužio je pohod bosanskog paše, koji je u povratku iz Štajerske »onako usput« pljačkao Slavoniju. Hrvatsko-ugarsku »pravednu odmazdu« su vodili tadašnji slavonski ban *László Egervári* i srpski despot *Vuk*. Vojska je stigla opustošiti teritorij sve do Sarajeva. Najvjerojatnije su i oni doveli mnoštvo zarobljenika na pogranična područja. Poslije ovih čarki, ratova jedno vrijeme nije bilo, jer je *Mehmed II.*, zvani Osvajač, umro 1481. godine, a njegov nasljednik *Bajazid II.* bio je miroljubljiviji i 1483. godine s kraljem Matijasom sklopio je mir na pet godina, koji je poslije više puta obnavljan. Vjerojatno je ovaj čin izazvao papinu kritiku, ali mnogi smatraju da je Matijas Korvin postupio mudro, jer iako je bio među bogatijim vladarima Europe, turski sultan je bio daleko bogatiji i mogao je angažirati veći broj plaćenih vojnika nego hrvatsko-ugarski kralj. Matijas je uradio sve što je mogao, *Pála Kinizsi* je proglasio glavnim kapetanom »doljnjih krajeva« i on je vodio obranu granice između Slavonije i Erdelja, zatim je

Oklopnik kralja Matijasa Korvina, ilustracija u kodeksu, XV. stoljeće

ujedinio prvi puta u povijesti Dalmatinsku, Hrvatsku i Slavonsku banovinu, a tadašnji banovi su bili odgovorni za obranu zajedno s kolegom iz Bosanske (Jajačke) banovine. Ovakva obrana je efikasno funkcionirala sve do 1551. godine, kada je osvojen Beograd.

PROMJENA STANOVNIŠTVA SRIJEMA

Jedan od rezultata ratova su i migracije, a u svezi s tim i djelomična ili totalna promjena stanovništva (takvih procesa smo svjedoci i u minulim decenijama sadašnjosti). Već u doba kralja *Sigismunda* počele su migracije prema teritorijima koji su se smatrali sigurnijim. Naravno, prvo su se selili imućniji, prije svega plemstvo i trgovci. Plemići

kod svoje bliže ili dalje rodbine, trgovci uglavnom kod svojih poslovnih partnera. Masovno odvođenje seljaka u roblje karakteriziralo je obje strane, kao što smo to već gore rekli, trebala je »radna snaga«. Poslije, ako su se obitelji nekako stabilizirale i snašle, dolazili su (svojevoljno, bježeći) kod njih rođaci iz Bosne i Srbije. Unosna »gospodarska grana« bilo je zarobljavanje uglednijih i imućnijih članova suprostavljenog tabora, koji su potom otkupljivani za manje ili veće sume. Kada borbe nisu bile tako intenzivne, uobičajena »sportska zabava« su bili »dvoboji«, tzv. megdani između vidjenih boraca zaraćenih strana. Iz gornje rečenog automatski proizlazi da je, osim poljoprivrede, najčešća mogućnost egzistencije bilo vojevanje, tj. služenje u vojskama zaraćenih strana. Ne trebamo gajiti nikakve iluzije, kao što su u »ugarskoj vojsci« služili, osim stranih plaćenika, i »domaći« Hrvati, odnosno Srbi, tako je to bilo i u turskoj vojsci. Zvuči kao farsa, ali zapisano je u jednoj onovremenoj kronici *Zay Ferenca* da je mađarski vitez *Ferenc Bodó*, vidjevši sedmoricu Turaka, u želji da ih izazove na dvoboj, doviknuo: »kurvine ki die csekajte svi sedam, ja tyu kvam ityi«² – dvojezičnost na djelu u srednjem vijeku, nadam se da je svima jasno, zato no comment.

² A honfoglalástól Mohácsig. JMT. Újvidék, 2002. strana 200.

¹ Franko Mirošević, Franjo Šanjek, Anđelko Mijatović: Povijest za drugi razred gimnazije. Školska knjiga, Zagreb, 1999. str. 176.

Dan OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta

TAVANKUT – Dan Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta bit će proslavljen danas (petak, 7. veljače). Za 12 sati najavljena je priredba u Dječjem kazalištu u Subotici, a za 19 sati svečana proslava u OŠ »Matija Gubec« – Donji Tavankut.

Marinbal u Lemešu

LEMES – »Marinbal« u organizaciji HBKUD-a »Lemeš« održat će se sutra (subota, 8. veljače) u Domu kulture u Lemešu. Početak je u 19,30 sati. Goste će zabavljati tamburaški sastav »Ruže« iz Subotice. Organizatori pripremaju bogatu tombolu, za večeru lemeški juneći paprikaš, a u ponoć neizostavne fanke »na pantljiku«.

L. T.

»Gupčev bal« u Tavankutu

TAVANKUT – VI. »Gupčev bal« u organizaciji HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta bit će održan sutra (subota, 8. veljače) u sportskoj dvorani Osnovne škole »Matija Gubec«

u Donjem Tavankutu. Početak je u 19 sati. Za dobru zabavu pobrinut će se tamburaški sastavi »Biseri« i »Klasovi« iz Subotice.

100. obljetnica osnutka Hrvatskog sokola Petrovaradin

NOVI SAD – HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina organizira u iduću subotu, 15. veljače, svečanost kojom će biti obilježena 100. obljetnica osnutka Hrvatskog sokola Petrovaradin. U programu koji će biti priređen u amfiteatru SPENS-a u Novom Sadu, sudjelovat će članovi Hrvatskog sokola »Vinkovci«, Sokolskog društva »Vojvodina« i domaćini. Početak svečanosti je u 18 sati.

Nina Badrić u Subotici i Novom Sadu

SUBOTICA – Hrvatska pop pjevačica *Nina Badrić* održat će solističke koncerte u nekoliko gradova u regiji. Bit će to

prilika da publika uživo čuje pjesme s posljednjeg albuma »Nebo«, kao i stare hitove koji su obilježili Nininu karijeru. Među ostalim, pjevačica će 14. veljače na Dan zaljubljenih održati koncert u subotičkoj Dvorani sportova, a 8. ožujka nastupiti u novosadskom SNP-u.

Josipa Lisac u Beogradu

BEOGRAD – Glazbena diva *Josipa Lisac* održat će novi koncert za Dan zaljubljenih, 14. veljače u Sava centru u Beogradu.

»Veselim se što ćemo se ponovo vidjeti u Beogradu 14. veljače, na dan kad se izlazi udvoje, kada ljudi koji se vole slave svoju ljubav i svoje živote. A ja osjećam veliku zahvalnost svima koji će doći na moj koncert, jer to znači da su ljudi mene izabrali, da su se njihovi životi u nekom važnom trenutku vezali za ono što ja izvodim«, poručuje Josipa Lisac.

»Šokački bal« u Baču

BAČ – Tradicionalni, deveti po redu »Šokački bal« u Baču, održat će se u petak, 21. veljače, u dvorani Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Baču, s početkom u 19 sati. Bal ovoga puta organizira Rimokatolička župa svetog Pavla iz Bača. Za dobru zabavu pobrinut će se dva vrsna tamburaška sastava »Garavuše« iz Kutjeva i »Bački tamburaši«. Cijena ulaznice je 1.000 dinara, a uključuje i večeru (bez pića). Sve informacije mogu se dobiti na telefon 064-22-96-303, a ulaznice u župnom uredu u Baču.

Natječaj za udruge u Baču

BAČ – Raspisan je javni natječaj za financiranje/sufinanciranje troškova redovitih aktivnosti i projekata udruga građana i ostalih organizacija civilnog društva iz proračuna Općine Bač za 2014. godinu. Odlukom o proračunu Općine Bač za 2014. godinu, opredijeljena su sredstva u iznosu od 3.500.000 dinara. Rok za podnošenje prijava na natječaj je 15. veljače 2014. godine.

Više informacija na www.bac.rs

PREDSJEDNIK DSHV-A PETAR KUNTIĆ O DUŽIJANCI

Neka ljudi rade, a mi ćemo pomoći koliko budemo mogli

U izjavljujući za portal subotica.info predsjednik DSHV-a Petar Kuntić iznio je osobno mišljenje o novim događanjima vezanim za organiziranje Dužijance u Subotici, odgovarajući na novinarsko pitanje: Kako je Subotica centar Hrvata u Srbiji, kako vi gledate na, tako da kažemo, neslogu unutar zajednice? Recimo, zadnji primjer oko Dužijance? »Pa ja ne bih rekao da je nesloga. Krovna udruga Hrvata – HNV radi veoma složno i sve institucije unutar HNV-a konačno funkcioniraju. Uvijek će se desiti da je netko unutar zajednice nezadovoljan kako

se radi. U vezi ovog što se desilo s Udrugom 'Dužijanca', mi smo u prvom redu malo iznenađeni, jer nismo znali da će doći do ovoga. S obzirom da smo uložili dosta energije da bi osigurali da i 2014. godine Dužijanca ima hrvatsko obilježje. Ali s obzirom na ovo što se desilo mi ćemo podržavati i tu varijantu. Nećemo sigurno i ne pada nam na pamet da ulazimo u sukob s ovih trideset sedam ljudi, koji su osnivači te nevladine udruge. Jučer je bila redovita skupština podružnice DSHV-a gdje je zapravo, tijekom rasprave, donijet zaključak da nećemo ulaziti u sukobe. Neka ljudi rade, a mi

ćemo pomoći koliko budemo mogli«, kazao je Kuntić.

Dodao je kako je malo preuranjeno s time, jer se boji da promjenom političke snage unutar općine ili političkog ozračja prema sadašnjem obliku organiziranja Dužijance, može dovesti do getoizacije, zatvaranje Dužijance u isključivo crkvene okvire. »A onda će netko drugi, pod tim nazivom, organizirati 'multi-kulti' Dužijancu, koju će građani doživljavati isto, kao i ovu, s obzirom da je veoma mali broj Hrvata koji su svjesni i znaju o čemu se radi, koji redovito odlaze na svetu misu i koji su upoznati s detaljima.

Jedan veliki broj to doživljava kao dio svoga naslijeđa od svojih djedova, roditelja, ali nije upoznat o detaljima, tko to organizira, pa se bojimo da bi možda jednoga dana netko drugi šetao od neke crkve do trga, na trgu predavao kruh gradonačelniku, a mi ćemo se zatvoriti u okviru katedrale. To je najgora varijanta.

Bojim se da bi moglo doći do toga, ali ne, ovim riječima ne želim neuspjeh ovoj nevladinoj udruzi, dapače, želim uspjeh. Mi ćemo kao politička stranka pomoći koliko budemo u snazi ili moći u lokalnoj samoupravi«.

H. R.

GODIŠNJAK U NAKLADI HMI

Hrvatski iseljenički zbornik za 2014. godinu

Unakladi Hrvatske umatice iseljenika objavljen je »Hrvatski iseljenički zbornik 2014.«.

Godišnjak sadrži 34 samostalnih autorske studije posvećene kulturnim praksama suvremenih hrvatskih migranata. Građa ovogodišnjega sveska, koja povezuje 10 zemalja svijeta sa 4 kontinenta, raspoređena je na 400 stranica u 8 tematskih cjelina, ilustriranih s mnoštvom fotografija. Priloge su pisali renomirani stručnjaci H. Sablić Tomić, D. Rosandić, A. Z. Kinda-Berlakovich, D. Gjenero, M. Knezović, B. Perić, S. Kale, V. Grubišić, V. Bailey, E. Zelić, G. Cvitan, S.

Vulić, S. Švec Španjol, W. F. Lalich, I. Čizmić, G. Borić, N. Barić, R. March, E. Marin, T. Rudež, I. Buljan, Ž. Lovrenčić, O. Ljubišić, Ž. Holjevac i dr.

Tematske cjeline »Znaci vremena«, »Kroatistički obzori«, »Mostovi«, »Povjesnica«, »Baština«, »Duhovnost«, »Znanost« te »Nove knjige« sadržavaju vrlo raznorodnu građu o hrvatskim znanstvenim i književnim zvijezdama, jezikoslovcima, umjetnicima različitih provenijencija od elitnih modernista (na naslovnici mitska Penelopa B. Čikoša, 1903.) do suvremenih performerera.

Što se tiče Hrvata iz

Srbije, oni su zastupljeni u tekstu koji je posvećen predstavljanju hrvatske književnosti izvan Hrvatske, održanom na prošlogodišnjem sajmu knjiga »Interliber« u Zagrebu, a spominju se i u tekstu naslovljenom »Izazovi Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan Republike Hrvatske«. Među ostalim, zanimljivo je i istraživanje »Odras migracija na obiteljski život lovinačkoga kraja« koje se bavi primorskim Bunjevcima.

Urednica ove trojezične serijske publikacije je Vesna Kukavica.

D. B. P.

U ZAGREBU PREDSTAVLJEN ZBORNIK »PASIONSKA BAŠTINA HRVATA U PODUNAVLJU«

Muka kao nepresušno nadahnuće kulture

Ova knjiga je dokaz hrvatskog jedinstva, prvenstveno duhovnog, istaknuo je mr. Jozo Čikeš

Udruga »Pasijska baština« iz Zagreba i Društvo hrvatskih književnika su u četvrtak, 30. siječnja, organizirali predstavljanje IX. zbornika Pasijske baštine pod nazivom »Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasijska baština Hrvata u Podunavlju«. Ovaj je zbornik sunakladnički pothvat Udruge »Pasijska baština« i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice. U predstavljanju knjige o njoj su govorili akademik *Josip Bratulić*, mr. *Jozo Čikeš*, prof. dr. *Darko Žubrinić* i *Naco Zelić*. Na samom početku predsjednik Udruge »Pasijska baština« mr. Jozo Čikeš naglasio je kako je ova knjiga dokaz hrvatskog jedinstva, prvenstveno duhovnog. »Danas mnogi niječu to duhovno jedinstvo, pa nam niječu i to da Hrvati nisu Hrvati već nešto drugo, to smo doživljeli u Kotoru, a danas i među Bunjevcima. Razlozi naših ovakvih okupljanja su upravo ti da dokažemo i pokažemo da mi jesmo jedna jedinstvena cjelina, da se tako osjećamo i to tako doživljavamo«, istaknuo je mr. Čikeš.

KNJIGA KAO VRH PIRAMIDE

Ova knjiga koju je pisao 31 autor ima 500 stranica i vrh je jedne piramide od preko 4 tisuće stranica svih dosadašnjih zbornika. Tematika

knjige je raspoređena tako da počinje s poviješću, slijedi književnost, pa muzikologija. U svom izlaganju prof. dr. sc. *Darko Žubrinić* je izrazio čuđenje što oblast muzikologije obuhvaća toliko prostora. »Mislio sam da je muzikologija najmanja stvar, međutim, upravo obratno, ovdje joj je posvećeno mnogo prostora što dokazuje da su Hrvati izrazito raspjevan narod. Poslije muzikologije u knjizi slijedi putopis. Kad je budete čitali preporučujem vam da je počnete čitati od putopisa, jer vam on govori o atmosferi u Somboru i okolici gdje je ova knjiga i nastajala«, poručio je prof. dr. *Žubrinić*. Tekstovi u ovoj knjizi nas upoznaju s djelatnostima Hrvata u Podunavlju na svim poljima i sve je prožeto mukom. U jednom dijelu zbornik je posvećen križevima, koji upravo na simboličan način predstavljaju tu muku. Akademik *Josip Bratulić* govorio je o identifikaciji čovjeka s križnim putem, gdje se on izjednačavao, suosjećao i svojim životom uspoređivao sa životom Isusa i mukom Djevice Marije. Akademik *Bratulić* nadalje kaže kako je u knjizi puno prostora dano temama iz povijesti iz razloga što je povijest živa borba i muka koju su Bunjevci, Šokci i svi ostali morali proći od vremena Turaka, seljenja, preko Prvog i Drugog svjetskog rata i svega onoga što se nadalje događalo, što predstavlja

Predstavljanje je održano u DHK-u

iskustvo koje se ne zaboravlja. S obzirom na ovu tematiku *Naco Zelić* se u svom obraćanju prisjetio običaja u vrijeme Uskrsa koje je u mladosti u Bačkoj i sam doživio sa svojom obitelji odlazeći pod križ s velikog petka na subotu. »Nikada tako živo i duboko nisam doživio Uskrsnuće, kao u to vrijeme pod križem na Čantavirskom putu. Tu muku svatko je doživio na svoj način, ali toliko blisko da je to bilo opipljivo i jasno«, rekao je *Zelić*.

NASLOVNICA IZ ĐURĐINA

U svom govoru prof. dr. *Darko Žubrinić* osvrnuo se na simpozij koji je održan u Somboru prošle godine, te je s prisutnima podijelio svoje doživljaje. »Oduševila me je nošnja iz Bačkog Monoštora koju nam je pokazala jedna od organizatorica simpozija, predsjednica udruge 'Urbani Šokci' *Marija Šeremešić*. Ovom prigodom želim reći kako gospođi *Šeremešić* dugu-

jemo veliku zahvalnost, te smo je iz razloga kako bi joj se odužili pozvali da sa svojim Monoštorcima bude prisutna na programu Pasijske baštine u Resniku u povodu 800. obljetnice tamošnje župe.« Prof. dr. *Žubrinić* se nadalje prisjeća boravka u Đurđinu, mjestu gdje je snimljena fotografija za naslovnicu zbornika. »Moram reći da nas je Đurđin posebno oduševio, ne samo svojim gostoprimstvom nego i onim što nudi. Naime, župni dvor je ispunjen likovnim radovima od slame, djelima u koje je utkano tisuće sati rada. Ono što me je osobito iznenadilo je što se od te zlatne slame izrađuje i križni put koji možete vidjeti u đurđinskoj crkvi«, ističe prof. dr. *Žubrinić*. On na kraju dodaje kako je pred sam skup razgovarao s jednim od najvećih poznavatelja hrvatske problematike u Vojvodini dr. *Antom Sekulićem*, koji svima šalje jednu zanimljivu poruku koja glasi: »Ne zanosite se mnogo križnim putem, već nosite svoj.«

Dijana Prčić

PROJEKT »FILM IT LOUD« IZ SREDSTAVA EU

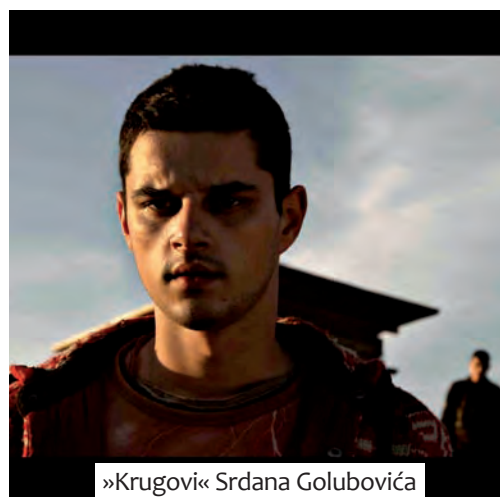
Filmovi iz Srbije u Slavoniji

Prema najavama Filmskog centra Srbije, u okviru projekta »Film It Loud« u Osijeku je od 4. do 6. veljače prikazano pet filmova iz Srbije. U pitanju su ostvarenja: »Krugovi« Srdana Golubovića, »Silikonsko proljeće« Vanje Hovana, »Dragan

Wende - West Berlin« Dragana von Petrovića, »Anplagd« Mladena Kovačevića i »Smrt čovjeka na Balkanu« Miroslava Momčilovića.

U planu su projekcije u još dva grada u Slavoniji – od 18. do 20. veljače u Vukovaru i od 3. do 5. ožujka u Vinkovcima.

Projekt »Film It Loud« rezultat je suradnje festivala »Cinema City« iz Novog Sada i Udruge ljubitelja filma RARE Vinkovci/Festival DORF. Financiran je sredstvima Europske unije iz IPA fonda prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija. D. B. P.

»Krugovi« Srdana Golubovića

Kalendar manifestacija za veljaču i ožujak

8. veljače 2014	Sombor	Svetozar Miletić	Marin bal	HBKUD »Lemeš« Svetozar Miletić
8. veljače 2014	Srijem	Golubinci	Golubinačke mačkare (08.-09.02.2014.)	HKPD »Tomislav« Golubinci
8. veljače 2014	Subotica	Tavankut	VI. Gupčev bal	HKPD »Matija Gubec« Tavankut
15. veljače 2014	Vojvodina	Subotica	Hrckov masenbal	NIU »Hrvatska riječ«, Subotica
15. veljače 2014	Podunavlje	Bački Breg	17. Šokačko prelo	HKPD »S. S. Kranjčević« Bački Breg
22. veljače 2014.	Podunavlje	Vajska	Maškare kroz Vajsku, 12. po redu	HKUPD »Dukat« Vajska
22. veljače 2014	Srijem	Ruma	Maškare	HKPD »Matija Gubec« Ruma
28. veljače 2014	Subotica	Subotica	Književno prelo – kraj veljače 2014.	Hrvatska čitaonica Subotica
nije definiran datum	Podunavlje	Sonta	Pokladni maskenbal	KPZH »Šokadija« Sonta
nije definiran datum	Subotica	Subotica	Prelo sjećanja	HKC »Bunjevačko kolo« Subotica
1. ožujka 2014	Sombor	Sombor	Veliko bunjevačko-šokačko prelo	HKUD »Vladimir Nazor« Sombor
2. ožujka 2014	Podunavlje	Plavna	Tute – pokladni običaji (2.-4. 03. 2014.)	HKUPD »Matoš« Plavna
13. ožujka 2014	Srijem	Petrovaradin	Obilježavanje 90. obljetnice smrti skladatelja Franje Štefanovića	HKPD »Jelačić« Petrovaradin
19. ožujka 2014	Subotica	Subotica	Sv. Josip – Blagdan hrvatske zajednice	Hrvatsko nacionalno vijeće
29. ožujka 2014	Subotica	Subotica	Promocija hrvatskih odjela »Hrvatska bunjevačko-šokačka priča«	Udruga »Naša djeca«
nije definiran datum	Subotica	Tavankut	Uskrsna izložba	Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, Tavankut
nije definiran datum	Sombor	Pečuh	Pasijska baština	UG »Urbani Šokci« Sombor

* Napomena: Kalendarom su obuhvaćene manifestacije koje su udruge i organizacije Hrvata u Vojvodini pravodobno prijavile putem Upitnika za kalendar stalnih manifestacija u 2014. godini, kao i na susretu s predstavnicima udruga održanom 13. prosinca 2013. godine u Subotici. (izvor: ZKVH)

UZ 120. OBLJETNICU ROĐENJA DR. JOSIPA ANDRIĆA

Djelatnost u okviru Društva bačkih Hrvata

Kao predsjednik Društva bačkih Hrvata dr. Andrić je bio duša svakog pothvata i svake manifestacije, ali je isto tako pomagao u radu i kulturnom napretku svih hrvatskih ustanova i društava te posebno mladim književnicima iz Bačke

Ove se godine obilježava 120. obljetnica rođenja hrvatskog velikana iz Vojvodine dr. *Josipa Andrića* (Bukin, 1894.). Ovom prigodom sjetit ćemo se njegove uloge u osnutku i djelovanju Društva bačkih Hrvata, koje je utemeljeno u Zagrebu 26. siječnja 1940. godine. U to vrijeme bunjevački i šokački Hrvati u Bačkoj i Baranji morali su se boriti za svoje nacionalno priznanje i opredjeljenje te je u takvim uvjetima osnovana u Subotici, 8. ožujka 1936. godine, Hrvatska kulturna zajednica sa zadatkom organiziranja rada hrvatskih društava.

Dr. Josip Andrić i studenti iz Bačke i Baranje željeli su osnovati društvo Hrvata iz Bačke i Baranje koji žive u Zagrebu, te su, najprije, početkom studenoga 1938. godine osnovali zagrebački Pododbor subotičke kulturne zajednice. Članovi prve uprave su bili: predsjednik dr. Josip Andrić, potpredsjednik dr. Ante Šokčić, tajnici: Marko Čović i Marin Radičev, odbornici: Aleksa Kokić, Albe Šokčić, Bariša i Josip Radičev. Zaslugom dr. Andrića članovi zagrebačke podružnice Hrvatske kulturne zajednice našli su svoj dom u prostorijama Društva sv. Jeronima.

UDALJENI OGRANAK

Želja je ove udruge bila upoznavati hrvatsku javnost s

najvažnijim povijesnim događanjima Hrvata u Bačkoj i prikazati djelovanje pojedinih istaknutih ličnosti u kulturnoj povijesti Bunjevaca i Šokaca, a uz to skrenuti pozornost Hrvatima u Hrvatskoj na najudaljeniji ogranak hrvatskog naroda.

Na taj se način čula riječ o kulturnim vrijednostima Hrvata u Bačkoj i o njihovoj borbi za nacionalno priznanje. U jesen 1939. godine donesena je odluka da organizacija promijeni ime i da se zove Društvo bačkih Hrvata, jer će tako biti jasnije koga društvo okuplja i koja mu je zadaća. Tako je 26. siječnja 1940. godine održana osnivačka skupština Društva bačkih Hrvata, čija su pravila odobrena 17. travnja iste godine. Upravu su činili: predsjednik dr. Josip Andrić, potpredsjednik dr. Bariša Radičev, prvi tajnik Marko Čović, drugi tajnik Marin Radičev, prvi rizničar Josip Radičev, drugi rizničar *Josip Landović* te odbornici: *Stjepan Sekereš*, *Marin Šemudvarac*, *Aleksandar Kokić*, *Blaško Ivić*, *Pero Kopunović* i *Geza Horvat*. Odlučeno je da Društvo bačkih Hrvata bude član Hrvatske kulturne zajednice u Subotici, kao i ostala bunjevačka i šokačka društva.

PRIREDBE I GOSTOVANJA

Usijedile su brojne priredbe i niz gostovanja u organizaciji ovoga Društva u okviru kojih je nastupilo i Hrvatsko

Josip Andrić drži govor nad grobom Petra Grgeca

pjevačko društvo »Neven« i Tamburaški orkestar iz Subotice, a uspjeh ovih priredaba velika je zasluga neumornog dr. Josipa Andrića, koji se mnogo zalagao i pomagao u radu Društva.

Nažalost, nenadoknadiv gubitak Društvu bačkih Hrvata i svim Hrvatima u Bačkoj značila je prerana smrt velikog pjesnika i kulturnog djelatnika Alekse Kokića 17. kolovoza 1940. godine, a potom je došao i rat i sve promjene koje su ga slijedile. Ali, i u tim teškim ratnim danima Društvo je nastavilo svoj raniji kulturni rad.

U svim akcijama za vrijeme djelovanja Društva bačkih Hrvata neprocjenjiva je

uloga dr. Josipa Andrića, koji je, kao predsjednik Društva, bio duša svakog pothvata i svake manifestacije, ali je isto tako pomagao u radu i kulturnom napretku svih hrvatskih ustanova i društava te posebno mladim književnicima iz Bačke. Vlastitim primjerom neumornog pregalačkog rada i upornog stvaralaštva, Andrić je mladim znanstvenicima otvarao vrata novih znanstvenih područja i za mnogo toga što Hrvati imaju u Vojvodini dužni su ovom velikanu. Zato vrijednosti rada dr. Josipa Andrića treba trajno čuvati i njegovati, a u njegovom djelu i ostavštini nalaziti nova nadahnuća i putokaze.

Zvonimir Pelajić

Natječaj za HosanaFest 2014.

U nedjelju, 21. rujna 2014., u Subotici će biti održan deveti Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest. Slogan ovogodišnjega HosanaFesta je »...da budeš sretan!« (Pnz 8,16).

U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFesta raspisuje

NATJEČAJ

za prijam novih skladbi koji će biti otvoren od 1. veljače i traje do 1. travna 2014.

Uvjeti natječaja su sljedeći: skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter i ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene, trajanje skladbe ne smije prijeći 4 min., autori glazbe, teksta i obrade moraju biti uredno potpisani, autor i glavni izvođač pjesme ne smiju biti mlađi od 16 godina, u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće: oglednu demo snimku pjesme, pjesma može biti poslana i u mp3 formatu, tekst pjesme, kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje, kao i potvrdu svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva. Rezultati natječaja autorima će biti javljeni do 20. travnja 2014. Sve detaljnije informacije možete pogledati na www.hosanafest.suboticka-biskupija.info/

Radove slati ili dostaviti na adresu:

»HosanaFest 2014.«

Beogradski put 436

24224 Stari Žednik

SUBOTICA

Vojvodina - Srbija

tel. +381(0)64/4616-394

ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

IN MEMORIAM

Antun Gašparović

U 88. godini života u Golubincima je u četvrtak, 30. siječnja, okrijepljen svetim sakramentima, preminuo *Antun Gašparović*, otac srijemskog biskupa *Đure Gašparovića*. Rođen je 1926. godine u župi Golubinci, crkveno je bio vjenčan s pokojnom *Ružom Gašparović* 1948. godine i proživjeli su 65 godina bračnog zajedništva. Vjera i ljubav i žrtva za djecu i obitelj bili su smisao i snaga njegova života. Brojni vjernici iz župe Golubinci, svećenici i petorica biskupa iskazali su 31. siječnja kršćansku počast Antunu Gašparoviću, ocu trojice sinova od kojih je jedan postao svećenik – srijemski biskup *Đuro Gašparović*. Pogreb je predvodio generalni vikar mons. Eduard Španović uz prisustvo tridesetak svećenika iz Srijemske biskupije i drugih biskupija, te brojne redovnice.

Riječi oproštaja Antunu Gašparoviću izrekao je zemunski dekan preč. *Jozo Duspara*, bivši župnik u Golubincima

koji je prijateljevao s pokojnim Antunom Gašparovićem.

Sprovodni obredi su bili iz kapele na mjesnom groblju, a nakon sprovoda održana je misa zadušnica u župnoj crkvi sv. Jurja Mučenika u Golubincima, koju je predvodio nadbiskup dakovačko-osječki *Đuro Hranić*, a koncelebrirali su: apostolski nuncij mons. Orlando Antonini, požeški biskup mons. *Antun Škvorčević*, subotički biskup mons. *Ivan Penzes* i apostolski egzarh mons. *Đuro Džudžar*.

T. M.

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692255
SMS: 063/445523
marioradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Isus u svom govoru često koristi slike bliske svakodnevnom životu njegovih suvremenika. Ponekada su te slike u suvremenom svijetu teže razumljive zbog drugačijeg načina života, ali slike soli i svjetla u svim vremenima ostaju čovjeku bliske. Iz svih tih slika odzvanja jednostavna, vrlo konkretna i zahtjevna poruka.

Isusove riječi »Vi ste sol zemlje... Vi ste svjetlo svijeta« zvuče kao pohvala i ohrabrenje, ali su u isti mah zahtjev koji nosi veliku obvezu. Ta se obveza ne odnosi na neko konkretno djelo koje treba izvršiti, nego na bit cijelog života. Dakle, ova pohvala nije tu da se njegovi nasljedovatelji osjete boljima od ostalih, nego da se trajno preispituju jesu li doista to što Isus kaže da jesu.

SOL ZEMLJE

Što znači sol u svakodnevnoj prehrani svima nam je dobro poznato. Bez nje niti jedno jelo ne bi bilo jestivo. U jelu ona se potpuno izgubi, stopi se s njim, ali pri tome odigra svoju značajnu ulogu. Isto je i s Kristovim nasljedovateljima. Oni moraju trajno

Vi ste sol zemlje i svjetlo svijeta

biti prisutni u svijetu, ali tako da svojim prisustvom mijenjaju taj svijet. Kao što se sol ne izdvaja iz jela, nego je sveprisutna u svakom dijelu, tako se ni kršćani ne smiju izdvajati iz svijeta u kojem žive smatrajući sebe boljima. Isto tako ne smiju se utopiti u svijetu, prihvaćati trendove, način življenja i razmišljanja koji, iako su u duhu modernog vremena, nisu u duhu

da pokažu kako se može biti sol zemlje, a istovremeno biti i suvremen i moderan. To je Isus mislio kada je rekao: »Vi ste sol zemlje« (Mt 5, 13).

SVJETLO SVIJETA

Druga Isusova slika svjetla još nam je bliža i jasnija. U Ivanovom evanđelju on sam za sebe kaže: »Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom,

nije nešto apstraktno, već vrlo konkretno i životno, kaže i sam Isus: »Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima« (Mt 5, 16). Tako kršćanin nije onaj koji bježi od svijeta, nego onaj tko živi i djeluje u svijetu, tko nasljeduje Krista i živi vjeru po svojim djelima i životu. Jer, nositi svjetlo Kristovo ponekad znači vratiti osmijeh na nečije lice, pomoći posmulom i imati osjetljivo srce za nevoljnika. To nas isto uči i prorok Izaija: »Podijeli kruh svoj s gladnima, uvedi pod krov svoj beskućnike, odjeni onog koga vidiš gola i ne krij se od onog tko je tvoje krvi... Ukloniš li iz svoje sredine jaram, ispružen prst i besjedu bezbožnu, dađeš li kruha gladnome, nasitiš li potlačenog, tvoja će svjetlost

zasjati u tmini i tama će tvoja kao podne postati« (Iz 58, 7.9-10). Donositi svjetlo nije govoriti, nego činiti i nikada se ne umoriti čineći. Kao što je Isus činio dobro ljudima, tako smo i mi u zadaću dobili činiti isto to.

Biti svjetlo svijeta, činiti dobro i nikada se ne umoriti čini se kao vrlo teška zadaća. No, da se to ipak može ostvariti primjer su nam mnogi sveci, koji nisu činili ništa posebno, nego su jednostavno bili sol zemlje i svjetlo svijeta za vrijeme u kojem su živjeli. Nadahnuti Isusovim pozivom i svetačkim primjerima pravi je trenutak da se preispitamo i počnemo ostvarivati svoju zadaću u svijetu.

Radosne vijesti. Kršćanin koji olako pristaje na kompromise i uvjete koje mu nudi suvremeno društvo samo zato da bi se u njega uklopio, postaje kao sol koja je obljutavila. Jer biti sol zemlje znači živjeti život prožet duhom evanđelja, a pri tom se integrirati u konkretan svijet. Jer nije kršćanski način života nešto konzervativno i staromodno, kako se može često čuti. To je nešto i te kako moderno i aktualno, samo se sve rjeđe može susresti te predstavlja nešto što je drugačije od uobičajenog, pa iskače iz zadanih društvenih okvira. Zato je na kršćanskim radnicima i intelektualcima koji su prisutni u različitim društvenim sferama

neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života« (Iv 8, 12). Ovih riječi trebaju biti svjesni njegovi učenici da bi ostvarili svoje poslanje, tj. da bi postali svjetlo u svijetu u kojem žive. Donositi svjetlo ne znači samo kritizirati svijet i predbacivati ljudima da je njihov život u mraku. To isto su činili farizeji pa nisu nikoga privlačili. Ljudima treba donijeti Kristovo svjetlo istine na njima prihvatljiv način, s puno ljubavi i razumijevanja. I kao što svijeća izgara dok nam daje svjetlost, tako kršćanin treba izgarati za druge, za ostvarenje svog kršćanskog poziva i za širenje svjetla vjere koje mu je povjereno.

A da nositi svjetlo u svijetu

Prosvjeta je rad za budućnost

Družimo se s još jednim vrsnim i strastvenim ribičem. Gost današnje rubrike je *Ivan Stipić*, trenutačno uposlen kao ravnatelj u Osnovnoj školi »Ivan Milutinović«.

O POSLU

»Prije nego što sam došao u školu radio sam kao novinar u 'Subotičkim novinama'. Prvih pet godina kao mlađi vanjski suradnik u sportu, a kasnije kao stalni uposlenik u kronici grada. Volio sam taj posao, puno toga sam naučio, primjerice: kako se pišu vijesti, izvješća, intervjui, komentari... Međutim, novinarstvo ima i svoje drugo lice. *Milenko Brustulov*, tadašnji urednik sportske redakcije, bio je moj prvi novinarski učitelj. Rekao mi je da je biti novinar otprilike kao ona baka koja viri kroz rupu na ogradi kako bi vidjela što radi susjeda ili susjed. To je otprilike novinarstvo. Kasnije, kada sam prešao na kroniku, to je postao i jedan od razloga što sam otišao iz novina i postao učitelj«, kaže Ivan.

Pojašnjava nam i kako vidi odgoj djece i njihovo obrazovanje. »Raditi s djecom je rad na njihovom odrastanju, formiranju njihovih ličnosti. Naravno, važan je i obrazovni dio, ali u osnovnoškolskom, donekle i u srednjoškolskom uzrastu, odgojni dio nikako ne bi smjeo biti u drugom planu. Prisjetimo se vremena kad smo mi bili mladi, što nam je bilo važno kod učitelja, nastavnika ili profesora? Što smo najviše cijenili i naučili? Ono što se propusti u prvom razredu, u drugom ili trećem će vjerojatno biti problem.

Vremenom problem raste. Naš posao je da djecu naučimo prepoznati ispravnosti, no to se ne može bez ispravne poduke. Obrazovanje je jedan od ključnih elemenata opstanka društva, države, nacije. Često smo skloni daleko više posvetiti pažnju nekim kulturnim ili sportskim dešavanjima, što je sasvim normalno, jer je to užitak. Mnogi vole glazbu, drugi književno djelo, treći operu i balet, dok obrazovanje, koje je osnovni preduvjet svemu tome, ni izbliza nije toliko zanimljivo, niti mu se posvjećuje dovoljna pažnja, a mnogi misle da znaju što i kako treba raditi«, ističe Ivan.

Ivanov odgovor na pitanje zašto je tako upravo leži u činjenici da obrazovanje kao takvo ne voli improviziranje. On ističe da obrazovanje ima točna pravila, od uređenja sustava, do izrade nastavnih programa, planova, pravila ponašanja, natjecanja, organizacije ustanova – škola, napredovanja i stručnog usavršavanja. Ono što je najvažniji i najosjetljiviji dio, a tiče se i učenika i nastavnika, je odgovornost, odnosno ocjena.

»Ocjena učenika je naša zajednička ocjena, ona pokazuje i što smo mi kao učitelji i nastavnici radili. Naglasio bih da se u medijima izuzetno malo pažnje posvećuje i općenito informiranju roditelja kada su upitanju neki novi momenti u našem obrazovnom sustavu. Država je propisala određene standarde, to su znanja koja učenici trebaju posjedovati na koncu četvrtog i osmog razreda. Na njima se gradi daljnje obrazovanje na višim stupnjevima. Sve su to striktno propisani standardi

koji se svake godine provjeravaju. Naravno, sve je to jedan uhodani sustav u kojem ocjene postaju samo jedan element koji pokazuje uspješnost učenika. Ono što je sigurno, jest da je prosvjeta rad za budućnost u sadašnjosti. Veliki dio onoga što smo uradili nećemo gledati u ovom vremenu. Ovo je jedna od najodgovornijih zadaća koju čovjek može raditi. Naš posao nije posao, već poziv i stoga vjerujem da ga mnogi koji smo u njemu volimo kao što se poziv voli«, navodi Ivan.

Vidno je Ivanovo poznavanje problematike školstva, kako škola funkcionira i kako rješavati probleme koji se neminovno pojavljuju. Nadalje nam priča: »Dva su uvjeta dobrog funkcioniranja škole: kolektiv koji osjeća problematiku školstva, brigu roditelja, potrebe učenika, posebice one

koje nisu vezane za nastavu, i dobra organizacija škole u smislu praćenja svih dešavanja od strane Ministarstva prosvjete, Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, lokalne sredine...«

Odjel u Maloj Bosni od ove godine ima tamburašku sekciju – školu. Otvoren je zahvaljujući suradnji sa Subotičkim tamburaškim orkestrom koji je školi iznajmio tambure. U Maloj Bosni aktivna je i grupa djece koja dolazi na »Mjesečinu«.

Škola »Ivan Milutinović« je certificirana kao »škola bez nasilja«, bili su nositelji projekta u okviru DILS-a »Partnerstvom protiv nasilja« te su sudjelovali u projektu »Karika koja nedostaje«. Pedagog je tom prigodom boravio u Finskoj i prikupio neka iskustva naprednijeg školskog sustava. Izvannastavne aktiv-

nosti su učenicima veoma bitne i tome se posvjećuje posebna pažnja, baš na kvaliteti priredbi, a sve to uz suradnju s Dačkim parlamentom.

ANGAŽMANI I HOBIJI

Ivan je u Hrvatskom nacionalnom vijeću član Izvršnog odbora zadužen za službenu uporabu jezika. Na pitanje o hobijsu imali smo što šta čuti.

»Od djetinjstva mi je hobi sportski ribolov. Pecam na kanalu kod Stare Moravice, Velebitu, Mrtvoj Tisi te kanalu kod Žednika. Najviše žalim za Ludoškim jezerom i Palićem, jer sam tu zavolio ribolov. Kako su vode zapuštene, ne pecam tu već desetak godina. Prvi put sam prošle godine nedjelju dana boravio na Drinskom jezeru kod Malog Zvornika. Upoznao sam ribolovce koji ribu love drugačije nego ja. Naravno, podučavali su me pravilima Drine i cijelog ribolovnog područja. Peca sam isključivo s čamca, ni izbliza uspješno kao oni, no popraviti ću se, jer mi je namjera češće se odmarati u Malom Zvorniku«, kaže Ivan. On je skupa s majstorom *Denisom* i vođa školske sekcije sportskog ribolova, oformljene prije

dvije godine. Sekciju potpomaže Klub sportskih ribolovaca »Poštar 24«, s kojima ova škola ima potpisan ugovor o suradnji.

Kod Ivana su od njegovog najranijeg djetinstva prisutni kućni ljubimci. »Po pravilu su to pas i mačka, no konačno se njihov uzrast poklopio i evo u velikoj ljubavi žive ćerkin psić i moja mačka. Život bez kućnih ljubimaca je nekako nepotpun. Znae tko ima psa i voli ga, svaki put kad se vraća kući netko ga sigurno čeka i najiskrenije mu se raduje«, kaže Ivan.

PLANOVI I ŽELJE

»Obrazovanje je proces koji je nekako uvijek na početku, jer završavanjem škole za posao učitelja, nastavnika, profesora, naše školovanje tek počinje. Ukoliko toga nema, polako ali sigurno gubimo korak s generacijama učenika, a potom i s usklađivanjem kvalitete znanja učenika s potrebama suvremenog društva. Ali uvijek se treba držati tradicionalnih vrijednosti koje obrazovno-odgojni proces mora ostvariti. Planova uvijek ima, kao i rada na novim nastavnim metodama i, narav-

no, uređenju škole. Objekt je star 137 godina, no prije svega treba mu očuvati 'dušu' koju su stvarale generacije đaka, jer naša je škola oduvijek bila škola. Za njeno postojanje zaslužan je biskup *Ivan Antunović*«, navodi Ivan.

Ivan i supruga *Zdenka* imaju odraslu djecu. *Ivana* je stu-

dentica Visoke strukovne škole za odgojiteljice, dok je sin *Nebojša* diplomirao na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku, a trenutačno je student Katoličkog bogoslovskeg fakulteta u Sarajevu.

Naravno, dobili smo i jedan recept od pravog ribiča, te ga dijelimo s vama.

Dijelimo recept s vama! Riblji paprikaš (na moj način)

Sastojci:

oko 2 kg očišćene ribe
šaran (dobro je ako ima, ali nije obvezatno, koji komad soma, štuke, terpana...)
2-3 korijena peršina (listovi se mogu dodati kasnije, a kada se skuhaju odstraniti ih) / pola mrkve / ½ kg luka / nekoliko češnjaka češnjaka / glavica celera / papar po okusu / nekoliko listića bosiljka (nije obvezatno) / 2-3 lovora / crvena aleva paprika, 4-5 jušnih žlica / jedan dodatak za riblju čorbu / domaća kuhana rajčica / sol

Priprema:

Isjeckani luk upržiti na malo ulja (malo posoliti pri prženju), zatim dodati češnjak,

dolivati malo vode. Kada su luk i češnjak uprženi i dobiju blagu zlatnu boju dodati mrkvu nasjeckanu na kolutove, peršin i celer, te s malo vode pirjati nekoliko minuta, potom dodati vodu (1-1,5 litru) i papriku. Poklopiti i kuhati dok sve ne omekša (jedan sat). Za to vrijeme narezati ribu i svaki komad uvaljati u papriku i ostaviti da stoji. Skuhano povrće propasirati. Najbolje je štapićem mikserom ili uz pomoć kutlače ili 'čopera' ispasirati da bude kaša. Povrće nastaviti kuhati. Sada dodati razmućen dodatak za riblju čorbu i ribu. Ukoliko je potrebno doliti vode, tek toliko da prekrije ribu. Na kraju dodati kuhanu rajčicu 2-3 dcl. Zaljutiti po okusu. Ukoliko kuhate riblju glavu, odstraniti gorku kost i škrge.

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

BAROMETAR CIJENA NA SUBOTIČKOM BUVLJAKU

GARDEROBA

GARDEROBA ZA SEZONU JESEN/ZIMA

BOKSERICE 280 - 450
CIPELE 500 - 2.200
ČARAPE 70 - 200
ČIZME 1.500 - 4.000
DUGE GAČE (ARILJE) 500 - 550
DUKS (ZA MUŠKARCE) 800 - 2.200
DŽEMPERI I TUNIKE (ZA ŽENE) 500 - 2.000
TRAPERICE 800 - 1.800
KAPE 200 - 1.000
KRATKI KAPUTI (ZA ŽENE) 2.200 - 3.300
MUŠKE KOŠULJE 900 - 1.500
HLAČE (ZA MUŠKARCE) 1.800 - 1.900
PONČO (ZA ŽENE) 1.200 - 2.000
POTKOŠULJE (ARILJE) 500 - 550
PRSLUK (PERJANI) 1.200 - 2.300
SOBNE PAPUČE 250 - 400
ŠAL MARAME 500
TRENIRKE 500 - 2.500
ZIMSKJE JAKNE (ZA MUŠKARCE) 1.500 - 4.000
ZIMSKJE JAKNE (ZA ŽENE) 600 - 25.000
ŽENSKE KOŠULJE (STRUKIRANE) 500 - 1.300
ŽENSKE MAJICE (STRUKIRANE) 500 - 2.000
ŽENSKI DONJI VEŠ (SET) 250 - 1.000

DJEČJA GARDEROBA

BODIČI 500 - 800
CIPELE 500 - 1.300
ČIZME 1.000 - 2.200
DONJI DEO TRENIRKE 800 - 1.300
DUGE GAČE 300 - 350
DUKSEVI 700 - 1.300
DŽEMPERI 1.200 - 1.800
TRAPERICE 950 - 1.250
HALJINE 1.300 - 1.600
HELANKJE 500 - 1.000
HLAČE 1.150 - 1.400
TENISICE 1.000 - 1.300
POTKOŠULJE DUGH RUKAVA 350 - 700
TRENIRKE (KOMPLETI) 1.600 - 2.300
ZIMSKJE JAKNE ZA DJEČAKE 2.100 - 2.400
ZIMSKJE JAKNE ZA DJEVOJČICE 2.000 - 2.200

RAZNO

ALKALNE (4 KOM.) 160 - 300
ANTENE 750 - 1.500
BATERIJE (4 KOM.) 50 - 100
BATERIJE ZA SATOVE 100 - 250
BATERIJSKE LAMPICE 150 - 800
CIJEVI ZA ŠPORETE 300 - 530
ČAŠE 200 - 500
DASKA ZA PEGLANJE 800 - 1.600
KALKULATORI 100 - 1.000
ELEKTRIČNO KUHALO ZA VODU 900 - 1.200
FIKSI TELEFONI 1.000 - 6.000
FILTER ZA ASPIRATOR 250 - 400
FRITEZA 2.800 - 3.000
GAJITAN ZA PEGLU 500 - 600
GRIJAČI ZA BOJLER 480 - 250
GRIJAČI ZA RERNU 440 - 870
GRIJAČI ZA TERMO PEČI 400 - 1.200
KABLOVI ZA ANTENE 15/metar
KAMERE ZA VIDEO NAZOR 1.500 - 2.000
KAZANI ZA DESTILACIJU 32.224 - 156.391
KOFERI 1.500 - 2.500
KOLJENO ZA CIJEVI 200 - 340
KUHINJSKA DIGITALNA VAGA (800 - 1.100
MEMORIJSKE KARTICE USB 500 - 2.600
MESOREZNIČA 2.300 - 3.500
MIKSERI 800 - 1.500
MIŠEVI ZA RAČUNAR (BEŽIČNI) 900 - 1.400
MIŠEVI ZA RAČUNAR (OPTIČKI) 450 - 700
MOBILNI TELEFONI 2.500 - 50.000
MUŠEME (140X1m) 300
PEGLE 800 - 2.500
PEKAČ (BAKIN KOLAČ) 1.300 - 2.000
TRŽNIČNA DIGITALNA VAGA 1.700 - 1.800
POLICE ZA KUPAONU 200 - 1.500
PREKIDAČ ZA SVJETLO 150 - 180
PRODUŽNI KABEL 2m 550
PRODUŽNI KABEL, 3m: 650
PUNJAČI ZA BATERIJE 850 - 3.000
PUNJIVE (2 KOM.) 350 - 800
REŠETKE ZA PEČI 350 - 2.100
RINGLE ZA ŠPORET 750 - 1.400

SJECKO (ČOPER) 1.200 - 1.600
SET TANJURA 1.500 - 3.000
SOKOVNIK 1.500 - 2.000
SUŠAČ ZA VEŠ 800 - 2.300
ŠALICE ZA KAVU 500 - 1.000
ŠTEDLJIVE ŽARULJE 300 - 450
ŠUKO UTIKAČ 150 - 190
TOSTERI 800 - 1.200
TROFAZNI ŠUKO 230 - 270
UNIVERZALNI DALJINSKI 350 - 1.500
VAGE (30 - 300kg) 2.000 - 7.000
VREĆE ZA USISIVAČ 400 - 600
IGRAČKE
BAKUGAN 150 - 1.050
BARBIKE 600 - 2.800
BEN 10 FIGURICE 150
DINOSAURUSI SET 480 - 1.100
DRUŠTVENE IGRE 150 - 2.800
HELIKOPTERI R/C 2.000 - 3.600
HODALICE 2.700 - 3.000
KOCKICE 280 - 1.750
KORPA ZA IGRAČKE 350 - 1.400
LJULJAKKE 600 - 1.200
MALI MAJSTOR SET 450 - 2.500
PLASTIČNE FIGURICE 350 - 750
PLIŠANE IGRAČKE 150 - 2.600
PUZLE 300 - 900
RANČEVI I TORBICE 250 - 1.500
STOL I STOLICA ZA IGRU 2.800 - 4.400
STOLNA KOŠARKA 350
STOLNI NOGOMET 600 - 1.700
ŠKOLSKA PLOČA 850 - 2.400
ŠPIL OD 33 I 52 KARTE 100 - 500
TOBOGANI 2.200 - 7.500
VREĆA ZA BOKS 450 - 1.900
DJEČJI MOTORI 5.200 - 8.900
DJEČJI AUTO JEDNOSID 11.000 - 13.000
DJEČJI AUTO - DVOSED 26.000 - 28.000
DJEČJI AUTO FORMULA 8.000 - 8.500
TRAKTORI NA PEDALE 6.800 - 18.000

ČUNKOVI ZA PEČI 300 - 500
ČUNKOVI ZA PEČI 1.500 - 2.600
GALOVI LANCI 400 - 5.000
ADAPTERI 350 - 1.500
FUTROLE ZA MOBLINE 300 - 400
STROJ ZA MLJEVENJE MESA 800 - 2.850
PUNILICE ZA KOBASIČE 2.200 - 3.400
SET KUHINJSKIH NOŽEVA 250 - 1.000
VELIKE VARIJACE 300 - 600
KAZANI ZA TOPLENJE 2.500 - 3.500
LOŽIŠTE ZA KAZANE 2.400 - 2.600
SATARE 700 - 1.700
MESARSKI NOŽEVI 1.900 - 2.500
MESARSKJE DASKE 1.700 - 2.500
KOMPLET ESCAJG (12 KOM) 4.000 - 5.300
KOMPLET LONACA (3 KOM) 2.500 - 2.700
KOMPLET ŠERPI (3 - 6 KOM) 2.800 - 8.000
TIGANJ (22,24,26 cm) 750 - 1.000
MIKROVALNE PEČNICE 4.500 - 5.700
PICA PEKAČ 1.200 - 2.300
RATKAPNE 1.500 - 2.000
PRESVLAKE 1.500 - 3.500
GUMENE PATOSNICE 1.000 - 2.000
BRISAČI 250 - 400
NAVLAKE ZA VOLAN 400 - 700
ZIMSKJE KAPE 200 - 500
DJEČJI KOMPLET (KAPA, ŠAL) 350 - 550
RUKAVICE 100 - 500
ŠALOVI 100 - 450
GRIJAČI ZA UŠI - SLUŠALICE 200 - 300
MOTORNO ULJE 250 - 1.700
ULJE ZA MENJAČ 300 - 500
KOČIONO ULJE 250 - 400
ANTIFRIZ 150 - 250
TEČNOST ZA ŠOFERSAJBNE 80 - 350
OGRIJICE - BIŽUTERIJA 100 - 400
BIŽUTERIJA 50 - 200
UKRASI ZA KOSU 50 - 300
RAJFOVI 50 - 200
ŠNALE - 10 - 1500

AJVAR 750 gr. 200
ALEVA PAPRIKA kg 500-1000
BADEM-OČIŠĆEN kg1000
JAJA kom. 9-12
KUV. RAJČICA lit. 100
LJEŠNJAK-OČIŠĆEN kg1000
MAK kg500
MED kg 450-500
MIROBILJA veza 20-30
MLJEVENI PAPIR kg1200
ORASI-OČIŠĆENI kg700
ŠLJIVE-SUHE kg 300-400
SUHO GROŽĐE kg 500
TJESTENINE kg 300-350
ULJE lit. 130
VEGETA kg 250
ŽIV-OČIŠĆENA kg 300
PATKA kg 450
PIL-BIJELO MESO kg440
PILEĆA DŽIG. kg450
PILEĆA KOBAS. kg500
PILEĆA KRILA kg250
PILEĆA LEDA kg130
PILEĆI BATAK kg370
PIL-ŽELUDAC kg350
GIRICE kg 160
LIGNJE kg 370
OSLIĆI kg 395
OSLIĆ FILETI kg 500
ŠARAN kg 399
SKUŠA kg380
SMUD kg400
SOM FILETI kg390

BLITVA-VEZA kom. 100
BORANIJA kg nema
BROKOLI kom. 300
CELER-KORIJEK kom. 30-50
CELER-VEZA kom. 20
CIKLAK 40-50
GRASAK kg nema
CVJETAČA kg90
KELERABA kom. 40-50
KELJ kom. nema
KRATAVAC kg300
SMOKVA kg500
KRUMPIR kg 40-50
KUPUS kg30-70
KUPUS-KISELI kg70
LUK BIJELI-VEKAC kom. 450
LUK-BIJELI kg400
LUK-CRNKI kg50
LUK-MLADIVEZA 40
PAPRIKA kg300-350
PAPRIKA-LJUTA kom. 50
CVIJEĆE-LJILJAN kom. 250
CV-MARGARETA kom. 150
GRAH kg250-500
GLJIVICE kg200
PERŠIN kg 100-120
RIZA kg150
PRAZILUK kg120
MRKVA kg50
SPINAT kg160
TIKVICE kg250
ZELENA SALATA kom. 40-50

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Seljačke radne zadruge

Uposlijeratnom periodu poljoprivreda Općine Šid prošla je kroz različite faze razvoja, od agrarne reforme, preko osnivanja SRZ, do stvaranja velikih društvenih gazdinstava, nositelja moderne poljoprivredne proizvodnje. Takva, velika organizacija, zvana PIRO »Šid« organizirana je u Šidu 1965. godine, razvijala se i rasla i zapošljavala do 4 tisuće djelatnika u 14 OOUR-a, s popriličnim fondom zemlje, više od 12 tisuća obradivih površina, 700 ha voćnjaka i vinograda, 250 ha pašnjaka i livada, 50 ha šuma i stotinjak ha neplodnog zemljišta te 50 ha ribnjaka, piše u Monografiji Općine Šid, autora mr. Radovana Đurčića.

POLJOPRIVREDNA POVIJEST ŠIDSKOG SREZA

I dr. Vladimir Hajduk, autor Monografije PIRO »Šid«, izdane u povodu 20. obljetnice 1985. godine, također je zavirio u povijest i oslikao prilike nakon II. svjetskog rata. Više od 85 posto stanovnika u tadašnjem šidskom srezu bavilo se poljoprivredom, no većina najkvalitetnije zemlje bila je u posjedu nepoljoprivrednika, odvjetnika dr. Grčića i dr. Trumića, te ljekarnika mr.

Kozjaka. Tu su i veliki posjedi kneževa i grofova Odeskalchi, Eltz i Horovitz i domaćih veleposjednika - Borote u Binguli i Miklitza u Kukujevcima s više od 300 ha zemlje. U to vrijeme, osim ratarske, bila je razvijena i stočarska proizvodnja, pa je u šidskom srezu bilo 140 tisuća svinja, raznih pasmina, a odmah iza je konjogojstvo s gotovo 12 tisuća grla. Naravno da je konj u to vrijeme bio i osnovno radno sredstvo, no dosta je bilo i grla lipicanske pasmine. Sljedeće je bilo ovčarstvo s više od 30 tisuća ovaca, a u cijelom srezu bilo je više od 10 tisuća goveda, uglavnom sivo-alpsko goveče, zatim podolsko, pa i dosta buša, a u manjem omjeru domaće šareno goveče.

Odmah nakon rata uslijedila je agrarna reforma, a već od 1946. godine počelo je osnivanje seljačkih radnih zadruga pod motom povećanja prinosa,

smanjenja troškova proizvodnje i što pravilnijeg iskorištavanja postojeće ljudske i stočne radne snage, strojeva i oruđa. U šidskome srezu u tome periodu osnovane su tek tri ili četiri zadruge - u Erdeviku, Šidu i Jameni, 1946. i 1947., no većina je osnovana nakon V. kongresa KPJ 1948. godine, koji je u rezoluciji pod točkom 8 dao osnove o učvršćenju i proširenju socijalističkih pozicija na selu i jačanju zemljoradničkog zadrugarstva. Do konca te 1948. i prve polovice 1949. osnovane su SRZ u svim selima šidskoga sreza: u Adaševcima, Bačincima, Batrovcima, Berkasovu, Bikić Dolu, Erdeviku, Gibarcu, Ilincima, Kukujevcima, Ljubi, Molovinu, Moroviću, Privinoj Glavi, Vašici, Višnjicevu i Sotu.

Autor dalje daje pregled broja učlanjenih domaćinstava, zatim broj osoba sposobnih za rad, količinu površina

pod oranicama i broj konjskih zaprega. Očito je da je najveći broj učlanjenih obitelji u Šidu (60), Erdeviku (51), Molovinu (48) i Jameni (40), a najmanji u Bikiću i Privinoj Glavi 12, odnosno 13 obitelji, no to su doista mala sela s jedva 300–400 žitelja, ali mali je odaziv i u Gibarcu, 15 obitelji od ukupno 1000 žitelja. Najviše su zaprega unijeli u Bačincima (44), Šidu (17), Erdeviku (15), Moroviću i Vašici po (13), dok je u Gibarcu i ta brojka samo 5 zaprega. I glede količine zemlje podaci su šaroliki. Najviše je zemlje unijeto u Bačincima - 716 kj., u Šidu 482, Erdeviku 286, Vašici 285, Moroviću 277, Molovinu 273, Višnjicevu 260, Berkasovu 243, Kukujevcima 237, a u Gibarcu samo 92 katastarska jutra. Očito, Gibarčani baš nisu rado išli u zadrugu.

NEPOPULARNO ZADRUGARSTVO

Što se Gibarca tiče, zadrugarstvo nije opravdalo svoje postojanje, jer učlanilo se tek 15 obitelji s 36 osoba sposobnih za rad, unijeto je tek 92 katastarska jutra zemlje i 5 konjskih zaprega. Tijekom trajanja pojedini su zadrugari istjerani iz zadruga i to s manje zemlje i tek s jednom ragom, što je bila poruka ostalima.

Kad je već riječ o stočarstvu, Gibarac se zbilja može pohvaliti. Gibarački atar obuhvaćao je gotovo 2 tisuće hektara, uglavnom prvoklasne zemlje, a na potezu južno od sela ostavljeno je 500-tinjak kj. za pašnjak, od Malog Šida do Vidakovog bunara, Lukine livadice, Bizoša, Plandišta sve do Međe. Na tom pašnjaku paslo je 2.500 svinja, više od 500 konja, 1.200 krava i 7-8 stada ovaca.

Slavko Žebić

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

Zašto? Kako? Molim?

Koliko hrane pojede čovjek za života?

Čovjek za života u prosjeku pojede 50 tona hrane raspoređene u više od 87000 obroka, a za stolom ukupno provede osam godina.

Kako rade pokretne stube?

Ispod stuba nema ničega. Ukoliko se bojiš da ćeš propasti, ne brini! Stube se kotrljaju po tračnicama, a na vrhu i na dnu moraju se zanjihati kako bi se izravnale s podom. Ispod njih je uvijek čvrsta i sigurna podloga.

MALO SMIJEHA...

TINTA

- Tata, je li tinta skupa?
- Nije sine, zašto pitaš?
- Pa, prolila mi se po tepihu u dnevnoj sobi i mama se jako uzrujala...

NA BRODU

Putnik: Kapetane, koliko je daleko najbliže tlo?
Kapetan: 3 kilometra.
Putnik: Na koju stranu?
Kapetan: Prema dolje.

PASTA ZA ZUBE

- Mama, znaš li koliko je dugačka pasta za zube?
- Ne. Tko bi to mogao znati?
- Ja znam. Dugačka je dva puta oko stola i jedanput oko fotelje!

ZADAĆA

Učiteljica pita Pericu:
- Perice, zašto ti mama piše zadaće?
- Zato što tata nikad nema vremena.

»Čitam i skitam« ponovno s nama

Градска библиотека Суботица
Városi Könyvtár Szabadka
Gradska knjižnica Subotica

KVIZ "Čitam i skitam"

subiblioteka.rs

024/553-115

Dragi osnovnoškolci, i ove godine Gradska knjižnica iz Subotice organizira kviz za poticanje čitanja »Čitam i skitam« pod sloganom »Promatrajmo narode kroz priču«, kojeg je odabrao IBBY - Međunarodno vijeće književnosti za djecu i mladež.

Kako možeš sudjelovati?

Posudi knjigu »Sto najljepših svjetskih bajki« i pročitaj pet narodnih bajki o Indijancima, Japancima, Fincima, Talijanima i Rusima. Nakon toga znat ćeš popuniti on-line upitnik koji se nalazi na internetskoj stranici www.subiblioteka.rs

Kviz traje sve do 31. ožujka 2014. na Dječjem odjelu Gradske knjižnice i u svim gradskim i prigradskim ograncima.

Ups, nemam člansku iskaznicu za knjižnicu...

Nema problema! Ukoliko netko nije član knjižnice, može to postati tijekom trajanja kviza i to po cijeni od 300 dinara, kao i obnoviti članstvo.

Kada je izvlačenje nagrada?

Završna svečanost kviza bit će 2. travnja, jer je baš toga dana Međunarodni dan knjige za djecu. Subotica će ove godine biti domaćin proslave ovog značajnog nadnevnika u Srbiji. Bit će izvučeno 100 popunjenih upitnika i svi oni će dobiti nagrade. Požuri stoga, jer možda i ti budeš jedan od sto sretnih dobitnika.

Je. D.

Hrckov maskenbal

O, da. Znete li vi uopće koji je danas datum? Hrckov maskenbal nam se ozbiljno bliži. Jeste li

zeleni ili žuti baloni, smeđi i zeleni krep papir, škare, igla, konac i ljepilo.

smislili u što ćete se maskirati? Ne? Tako sam i mislila. Dobro, ima još malo vremena, ali masku nije dovoljno samo osmisliti, nego ju treba i pripremiti! Zato, zasučite rukave i krećemo.

Što mogu biti na maskenbalu?

Evo nekoliko zanimljivih prijedloga. Možeš biti: fotograf, liječnik, gusar, kuhar, konobar, pas, mačka, miš, tigar, vatrogasac, kauboj, Indijanac, grožđe, cvijet, jabuka, TV, neki od tvojih omiljenih crtanih likova. Možeš biti i kraljevna, pjevačica, dobra vila, leptir, buba mara, maslačak, klaun...

Uh, koliko prijedloga, a sigurna sam da vi imate tri puta više!

Kako se maskirati u grozd?

Vrlo jednostavno. Ukoliko ćeš biti zeleni grozd, potrebno ti je: zelena majica i zelene hlače (može i trenerica, helanke...),

Napuhane balone zašiješ za majicu (zamoli mamu). Od zelenog krep papira napraviš list vinove loze, a od smeđeg papira dršku i to spojiš tako da napraviš kapu, koju uzicom možeš zavezati kako ti ne bi spadala.

Nemojte zaboraviti! Hrckov maskenbal bit će održan 15. veljače u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo« u Subotici s početkom u 11 sati. Vidimo se, zar ne?

**PETAK
7.2.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:13 Pogled na Zemlju :
Jamajka, dokumentarna
serija
11:05 Ni da ni ne: Izbor
ljepote
11:50 Vijesti iz kulture
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim,
telenovela
13:20 Labirint (R)
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Riječ i život: Zajedno
za život
15:15 Index
15:45 U mreži kopačkog rita,
emisija pučke i predajne
kulture
16:15 Gorski liječnik , serija
17:00 Vijesti
18:20 Znanstveni krugovi
18:50 Iza ekrana
19:30 Dnevnik
20:05 Rat u Iraku,
dokumentarna serija
21:10 Ta divna splitska noć -
ciklus Novi hrvatski film
22:55 Dnevnik 3
23:30 Tajna Nikole Tesle,
hrvatski film - Filmski
maraton
01:15 Psihijatar, američki film
- Filmski maraton
02:55 Zamjena za tatu,
američki film - Filmski
maraton
04:25 Reprizni program
04:35 Riječ i život: Zajedno
za život
05:05 Hrvatska uživo
06:05 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Isprika
07:05 Ninin kutak: Ninin štaš
07:10 Tajni dnevnik patke
Matilde: Kina
07:25 Rokevne priče, crtana
serija
07:50 K-9, serija za djecu
08:15 Obična klinka, serija za
08:37 Djevojčica iz
budućnosti , serija

09:00 Školski sat: Uхвати
korak
09:30 Puni krug
09:45 Svaki dan dobar dan:
Želja za majčinstvom (R)
10:25 Pozitivno
10:55 Biblija
11:35 Hotel dvorac Orth ,
serija
12:20 Zamjena za tatu,
američki film
13:50 Briljanteen
14:30 Tenis Zagreb Indoors
2014., prijenos
15:55 Kuhajmo zajedno
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Povijesni nastupi
hrvatskih sportaša na
dosadašnjim ZOI
17:00 ZOI - Soči 2014,
prijenos otvaranja
19:30 TV vrtić: Isprika
19:40 Tajni dnevnik patke
Matilde: Kina
20:00 Tajno društvo, američki
film
21:45 Vera , serija
23:20 Zločinački umovi
00:05 Otmica i otkupnina,
serija
01:15 Tenis Zagreb Indoors
2014., snimka
03:15 Noćni glazbeni program

06:30 Bolji život, serija R
07:15 Pčelica Maja, crtana
serija R
07:45 Pčelica Maja, crtana
serija
08:15 TV izlog
08:30 Zauvijek susjedi, R
09:45 TV izlog
10:00 Milost, serija R
11:05 Dila, serija R
12:20 IN magazin R
13:15 Bolji život, serija
14:00 Navy CIS, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Dila, serija 28/70
21:20 Milost, serija 49/56
22:20 Policijska akademija 6:
Grad pod opsadom,
igrani film
00:00 Rođena za divljinu,
igrani film
01:50 Prava frekvencija, film
04:00 Ezo TV, tarot show
05:30 Nikita, serija 6/22
06:15 Dnevnik Nove TV R
07:05 Kraj programa

07:45 RTL Danas,
informativna emisija (R)
08:30 Ben 10: Ultimate Alien,

animirana serija
08:55 Moji džepni ljubimci,
animirana serija
09:15 Virus attack, animirana
serija
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, dramska
serija
10:35 Tko će ga znati!, game
show (R)
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
12:25 Tog se nitko nije sjetio!,
game show (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene,
dramska serija
14:35 Tajne,
dramska serija (R)
15:35 Plimni val - TV
premijera, mini serija
katastrofe (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!, game
show
17:30 Ekkluziv Tabloid,
magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!,
game show
20:00 Iza neprijateljskih linija
3, igrani film, akcijski
21:45 Univerzalni vojnik 4
- TV premijera, igrani
film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Univerzalni vojnik 4
- TV premijera, igrani
film, akcijski
00:00 Granice zločina,
kriminalistička serija (R)
00:55 RTL Danas,
informativna emisija (R)
01:40 Kraj programa

**SUBOTA
8.2.2014.**

06:50 Iza ekrana
07:35 Sin bljedolikog,
američki film - ciklus
klasičnog vesterna
09:05 Normalan život, emisija
o obitelji i osobama
s invaliditetom
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:15 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:35 Veterani mira,
emisija za branitelje
13:23 Duhovni izazovi
13:55 Prizma
14:45 Kućni ljubimci
15:25 Just Desserts,
američki film
17:00 Vijesti
17:15 Grčki otoci,
dokumentarna serija

18:05 Manjinski mozaik:
Na drugi način
18:25 Ljepom našom
19:30 Dnevnik
20:05 Loto 7/39
20:11 Mandolina kapetana
Corellija,
britansko-američki film
22:20 Obitelj Borgia , serija
23:15 Dnevnik 3
23:50 Odjel straha, američki
film - Filmski maraton
01:15 Sin bljedolikog, film
02:45 Subotom ujutro
04:50 Duhovni izazovi
05:20 Veterani mira,
emisija za branitelje
06:05 Prizma

05:16 Najava
05:19 Turistička klasa
05:49 Alisa, slušaj svoje
srce - telenovela
06:34 Alisa, slušaj svoje
srce - telenovela
07:19 Dim dam dum,
crtani film
07:24 Wot wot's, crtana serija
07:34 Priče za sva vremena,
crtana serija
07:49 Matkova čudovišta,
crtana serija
08:04 Čarobnjakova kuća ,
serija za djecu
08:29 TV vrtić: Kompas
08:38 Čarobna ploča - Širimo
vidike: Grafičke i
kiparske tehnike (R)
09:20 Touch the Sun:
Devil's Hill,
australski film za djecu
10:55 Kuhajmo zajedno
11:00 ZOI - Soči 2014.:
Skijaško trčanje (Ž),
12:10 George Clark:
Čudnovate zamisli,
dokumentarna serija
12:55 Dolina sunca, serija
14:55 Top Gear
16:00 Tenis Zagreb Indoors
17:55 Rukomet - LP:
CO Zagreb - Zaporozje,
prijenos
19:40 Čarobna ploča - Širimo
vidike: Grafičke i
kiparske tehnike
20:00 Priča o križaljka,
dokumentarni film
21:30 ZOI - Soči 2014.:
Umjetničko klizanje -
ekipno, snimka
22:00 ZOI - Soči 2014.,
emisija
23:00 ZOI - Soči 2014.:
Biatlon (M) 10 km
00:00 Tenis Zagreb Indoors
2014., snimka polufinala
02:00 Noćni glazbeni program

06:40 In magazin R
07:15 TV Izlog
07:30 Zauvijek susjedi
08:45 Lego Ninjago,
crtana serija
09:10 Peppa Pig
09:25 Traktor Tom
09:40 Mia i ja, crtana serija
10:05 Pčelica Maja, crtani
10:35 Pčelica Maja, crtani
11:00 Hellcats, serija
12:50 Rođena za divljinu,
igrani film
14:45 Zauvijek susjedi, serija
15:55 Provjereno
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
17:45 Lud, zbunjen,
normalan, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Pritajena vatra,
igrani film
22:05 Paklena granica
igrani film
23:50 Europska MMA liga
01:45 Poluprofesionalac,
igrani film
03:30 Ezo TV,
tarot show
04:45 Nikita, serija R
05:30 Dnevnik Nove TV R

06:50 RTL Danas
07:35 Phineas i Ferb
08:45 Sofija Prva,
animirana serija
09:15 Učilica, kviz za djecu
09:50 TV prodaja
10:05 Ekkluziv Tabloid,
magazin
11:00 TV prodaja
11:15 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
12:05 TV prodaja
12:20 Malcolm u sredini,
humoristična serija
12:50 Malcolm u sredini,
humoristična serija
13:15 Malcolm u sredini,
humoristična serija
13:45 Siguran plan,
igrani film, triler
15:30 10 razloga zašto te
mrzim, igrani film
16:30 RTL Vijesti,
informativna emisija
16:40 10 razloga zašto
te mrzim, igrani film
17:30 Jezikova juha,
reality show
18:30 RTL Danas,
informativna emisija
19:10 RTL Vrijeme,
informativna emisija
19:15 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
20:00 Noć u muzeju 2,
igrani film
22:00 Svemoguća Evan,
igrani film, komedija

23.45 Terminator 2: Sudnji dan, film
02.10 Astro show
03.10 RTL Danas

**NEDJELJA
9.2.2014.**

06:50 Lijepom našom
08:05 Macbeth, američki film - Zlatna kinoteka
10:00 Vijesti
10:15 Press klub
11:00 Ubojstvo, napisala je - serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:28 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u 2
15:05 Mir i dobro
15:40 Pošteno i prema zakonu, serija
16:30 Dokumentarni film D
17:00 Vijesti
17:15 Vrtlarica
17:55 Poirot, Agatha Christie
19:30 Dnevnik
20:05 zaba.hr
20:06 Loto 6/45
20:12 Ptjera, kviz
21:05 Stipe u gostima, humoristična serija
21:40 Damin gambit
22:25 Dnevnik 3
23:00 Klasika mundi: Zagrebački solisti - Svečani koncert u povodu 60. obljetnice osnutka ansambla
23:50 Igrani film - strani
01:45 Press klub
02:35 Damin gambit
03:15 Reprizni program
03:45 Vrtlarica
04:15 Mir i dobro
04:45 Plodovi zemlje
05:35 Rijeka: More
06:05 Dokumentarni film D

03:52 Najava
03:55 Labirint
04:40 Pozitivno
05:10 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
05:55 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:40 Moomini, crtana serija
07:05 Tintinove pustolovine, crtana serija
07:30 ZOI - Soči 2014., emisija
07:50 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - spust (M), prijenos
09:20 ZOI - Soči 2014., emisija
09:40 ZOI - Soči 2014.: Snowboard (Ž), snimka

10:30 Reportaža o paraolimpijcima
10:50 Biblija
11:00 Lopor: Misa, prijenos
12:00 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje (M) 15km CT + 15km FT, uključeno u prijenos
12:35 ZOI - Soči 2014.: Snowboard (Ž), snimka
14:05 Ni da ni ne: Legalizacija prostitucije
15:00 Uoči SP, Brazil 2014. - dokumentarna serija
15:25 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (Ž) 7,5 km sprint, prijenos
16:45 Tenis Zagreb Indoors 2014. - emisija
17:00 Tenis Zagreb Indoors 2014., prijenos finala
19:00 ZOI - Soči 2014.: Skijaški skokovi (M),
20:15 ZOI - Soči 2014.: Umjetničko klizanje - ekipno, snimka
22:00 ZOI - Soči 2014., emisija
23:05 Večer s Joolsom Hollandom
00:05 Nijemi svjedok
00:55 Nijemi svjedok
01:45 Noćni glazbeni program

06:20 In magazin R
06:55 TV Izlog
07:10 Zauvijek susjedi
08:20 Lego Ninjago
08:45 Peppa Pig
09:00 Traktor Tom
09:15 Mia i ja
09:40 Pčelica Maja
10:10 Pčelica Maja
10:35 Smallville, serija
12:15 Muškarci u krizi, serija
14:00 Ples malog pingvina, igrani film
16:00 Zauvijek susjedi
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Zauvijek susjedi, serija - nast.
17:25 Policijska akademija 6: Grad pod opsadom, igrani film R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan,
21:30 Opsjednuta, igrani film
23:30 Paklena granica igrani film
01:15 Pritajena vatra, igrani film
03:10 Na tajnom zadatku
04:40 Smallville
05:25 Dnevnik Nove TV

05.25 RTL Danas

HRT1 10. veljače 2014. 20:30 HRANA KAO LIJEK: ČEŠNJAK, dokumentarna serija

To pravo čudo prirode koje mnogi nazivaju prirodnim antibiotikom čovjeku daje snagu, potenciju i zdravlje. Češnjak se veže za mnoge legende i pučka vjerovanja. Njegovu vrijednost i važnost za zdravlje znanstvenici sa zanimanjem proučavaju i bilježe. Mnogi mu pripisuju snažna djelovanja koja su poput lijeka, jer se pouzdano zna da češnjak djeluje na brojne parazite, viruse i

bakterije u ljudskom organizmu. A posljednja istraživanja usmjerena su na češnjakovo antitumorsko djelovanje. O tim važnim spoznajama govori serija Hrana kao lijek.

Stručni suradnik: prof. dr. sc. Željko Krznarić
Asistentica redatelja: Elza Kraljević
Ideja serijala: Jasna Burić
Scenarij: Jasna Burić
Redatelj: Zdravko Mustač

Producent: Mile Brkljačić
Direktori fotografije: Mario Britvić i Branko Cahun
Izvršna urednica: Nikolina Dragošević
Urednica projekta: Jasna Burić

06:05 Phineas i Ferb, animirana serija
07:20 Sofija Prva, animirana serija
08:05 Jezikova juha, reality show
09:00 TV prodaja
09:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
10:05 Lice s naslovnice, dokumentarna serija
10:50 TV prodaja
11:05 Malcolm u sredini, humoristična serija
11:30 Malcolm u sredini
12:00 Malcolm u sredini
12:30 TV prodaja
12:45 Noć u muzeju 2, igrani film, fantastični/komedija
14:40 Svemoguća Evan, igrani film, komedija
16:25 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
16:30 RTL Vijesti
16:45 Ljubav je na selu
17:40 RTL Extra Magazin
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
21:50 Lice s naslovnice
22:40 CSI: Miami
23:30 CSI: Miami
00:20 CSI: Miami
01:10 Astro show
02:10 Ubojita zavjera, igrani film, kriminalistički
03:45 RTL Danas
04:25 Kraj programa

**PONEDJELJAK
10.2.2014.**

06:40 Najava

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri
10:00 Vijesti
10:13 Pogled na Zemlju: Sultanat Oman, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Treća dob - emisija za umirovljenike
15:25 Tražim srodnu dušu, humoristična serija
16:00 Gorsi liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Potrošački kod
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:06 TV Bingo
20:30 Hrana kao lijek: Češnjak, dokumentarna serija
22:00 Mamutica, serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Krvopijci - filma
01:10 Što vas žulja
01:55 Treća dob - emisija za umirovljenike
02:35 Potrošački kod
03:05 Fokus
04:00 Jezik za svakoga
04:10 Glas domovine
04:35 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
05:00 Hrvatska uživo
06:00 Ljubav u zaleđu, TV

05:15 Najava
05:18 Alisa, slušaj svoje srce
06:00 Alisa, slušaj svoje srce
06:45 TV vrtić
06:52 Crtani film
06:57 Čarobna ploča
07:10 Roktave priče
07:35 Action Man
08:00 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - super kombinacija (Ž) spust, prijenos
09:20 Školski sat
09:50 Znanost za djecu
10:05 Uredite svoj životni prostor
10:30 Krašić: Stepinčevo
12:00 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - super kombinacija (Ž)
13:10 Nordijska kuhinja
Tareqa Taylora
13:40 Defending Our Kids: The Julie Posey Story, američki film
15:10 Whistler
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Znanost za djecu (Boli glava, itd.)
17:20 Uredite svoj životni prostor
17:55 Svaki dan dobar dan: Alkoholizam
18:35 Dr. Oz, talk show
19:15 Glazba, glazba
19:35 TV vrtić
19:45 Čarobna ploča
20:05 Zaposlena djevojka, američki film
22:00 ZOI - Soči 2014.
23:00 CSI Miami, serija
23:45 Seks i grad
00:15 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (M) 12,5 km
00:55 ZOI - Soči 2014.: Slobodno skijanje, snimka
01:40 Noćni glazbeni program

06:20 Bolji život, serija R
07:05 TV izlog
07:20 Pčelica Maja, crtana serija R
07:50 Pčelica Maja, crtana serija
08:20 Zauvijek susjedi
09:35 TV izlog
09:50 Milost, serija
10:50 Dila, serija R
12:20 IN magazin vikend
13:15 Bolji život, serija
14:00 Navy CIS, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija
22:05 Milost, serija
23:15 Večernje vijesti
23:35 Najtraženiji, igrani film
01:25 Opsjednuta, igrani film
03:20 Nikita, serija
04:05 Ezo TV, tarot show
05:05 Sutkinja Maria Lopez, serija
05:30 Dnevnik Nove TV
06:20 Kraj programa

07:55 RTL Danas
08:35 Ben 10: Ultimate Alien
09:05 Moji džepni ljubimci
09:20 Virus attack
09:40 TV prodaja
09:55 Snažne žene, dramska serija
10:45 Tko će ga znati!
11:25 TV prodaja
11:40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
12:30 Tog se nitko nije sjetio!, game show
13:20 TV prodaja
13:35 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
14:35 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
15:30 Sulejman Veličanstveni
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Tog se nitko nije sjetio!
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Lovina, igrani film
22:45 RTL Vijesti
23:15 Hindenburg, mini serija
00:05 Lice s naslovnice
00:40 CSI: NY
01:30 CSI: NY, kriminalistička serija
02:15 Astro show, emisija uživo

03:15 RTL Danas, informativna emisija
04:00 Kraj programa

UTORAK 11.2.2014.

06:38 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:13 Pogled na Zemlju: Shetland, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporter
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
15:30 Dokumentarna reportaža
16:00 Gorski liječnik
17:00 Vijesti
18:20 Pravilo 72
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:05 Potjera, kviz
21:00 Ukrajina, dokumentarna reportaža
21:55 Mamutica, serija
22:45 Dnevnik 3
23:20 Tajne svjetskih muzeja
00:05 Snimka kazališne predstave
01:15 Što vas žulja
02:00 Društvena mreža
02:45 Dokumentarna reportaža
03:15 Pravilo 72
03:45 Duhovni izazovi
04:15 Vrtlarica
04:45 Hrvatska uživo
05:45 Ljubav u zaleđu

05:20 Najava
05:23 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:05 Alisa, slušaj svoje srce
06:50 TV vrtić
07:00 Crtani film
07:05 Ninin kutak
07:10 Danica
07:15 Profesor Baltazar
07:20 Roktave priče, crtana serija
07:45 Action Man, serija za djecu
08:10 Obična klinka,

08:32 Djevojčica iz budućnosti, serija za djecu
08:55 Školski sat
09:25 Navrh jezika
09:35 Svaki dan dobar dan: Male ideje za veliki posao
10:15 Durango klinici, američki film za djecu
11:45 Hotel dvorac Orth, serija
12:30 Nordijska kuhinja Tareqa Taylora, dokumentarna serija
13:00 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje M/Ž sprint
14:45 Degrassi
15:10 Whistler
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat
17:00 Navrh jezika
17:15 Uredite svoj životni prostor, dokumentarna serija
17:45 Svaki dan dobar dan
18:30 ZOI - Soči 2014.: Skijaški skokovi (Ž), prijenos
20:10 Specijalistica, američki film
22:00 ZOI - Soči 2014., emisija
23:00 CSI Miami, serija
23:45 Seks i grad, humoristična serija
00:15 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (Ž) 10 km, snimka
00:55 ZOI - Soči 2014.: Sanjkanje, snimka
01:40 Noćni glazbeni program

06:35 Bolji život, serija
07:20 TV izlog
07:35 Pčelica Maja
08:35 TV izlog
08:50 Zauvijek susjedi
10:05 Milost, serija
11:15 Dila, serija
12:15 IN magazin
13:05 Navy CIS, serija
15:00 Zora dubrovačka, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija
22:05 Milost, serija
23:15 Večernje vijesti
23:35 Tjelohranitelj, igrani film
01:50 Najtraženiji, igrani film
03:40 Nikita, serija
04:25 Ezo TV
05:25 Sutkinja Maria Lopez
05:45 Dnevnik Nove TV
06:35 Kraj programa

07:45 RTL Danas
08:30 Ben 10: Ultimate Alien
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, dramska serija
10:35 Tko će ga znati!
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid
12:25 Tog se nitko nije sjetio!
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene
14:35 Tajne, dramska serija
15:35 Hindenburg, mini serija, drama/triler
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Tog se nitko nije sjetio!
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Zalomilo se, igrani film, romantična komedija
23:25 RTL Vijesti
23:50 Hindenburg, mini serija, drama/triler
00:45 CSI: NY
01:30 CSI: NY
02:15 Astro show
03:15 RTL Danas

SRIJEDA 12.2.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:13 Pogled na Zemlju: Zapadna Kanada, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporter
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Eko zona
18:50 Provodi i sprovodi
19:30 Dnevnik
20:11 Dokumentarni film/serija - domaći
21:00 Paralele
21:30 Pola ure kulture
22:00 Mamutica, serija
22:50 Dnevnik 3
23:25 Kako sreća hoće, film
01:10 Što vas žulja
01:55 Društvena mreža
04:55 Hrvatska uživo

05:55 Ljubav u zaleđu

05:25 Najava programa
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić
07:05 Crtani film
07:10 EBU drama za djecu
07:30 ZOI - Soči 2014., emisija
07:50 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje (Ž) spust
09:15 ZOI - Soči 2014.
09:30 Školski sat
10:00 EBU dokumentarac
10:15 Briljantreen
10:55 Svaki dan dobar dan: I to su godine za ljubav
11:35 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Nordijska kuhinja Tareqa Taylora, dokumentarna serija
13:15 Virtualne laži, američki film
14:45 Degrassi, serija za mlade
15:10 Školski sat
15:40 EBU dokumentarci - Izazovi
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje (Ž) - spust, snimka
17:00 ZOI - Soči 2014.: Nordijska kombinacija, snimka
18:00 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu: Češka - Švedska, prijenos
20:20 Košarka, Eurokup: Cedevita - Zaragoza, prijenos
22:00 ZOI - Soči 2014., emisija
23:00 CSI Miami, serija
23:45 Seks i grad, humoristična serija
00:15 ZOI - Soči 2014.: Umjetničko klizanje - parovi slobodno, snimka
01:15 Noćni glazbeni program

06:35 Bolji život, serija
07:20 TV izlog
07:35 Pčelica Maja
08:05 Pčelica Maja
08:35 TV izlog
08:50 Zauvijek susjedi
10:05 Milost, serija
11:15 Dila, serija
12:15 IN magazin
13:05 Navy CIS, serija
15:00 Zora dubrovačka, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV

17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija
22:05 Milost, serija
23:15 Večernje vijesti
23:35 Nezaboravno putovanje, igrani film
01:20 Tjelohranitelj, igrani film
03:35 Nikita, serija
04:20 Ezo TV, tarot show
05:20 Sutkinja Maria Lopez
05:45 Dnevnik Nove TV
06:35 Kraj programa

07:45 RTL Danas
08:30 Ben 10: Ultimate Alien
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, dramska serija
10:35 Tko će ga znati!
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid
12:25 Tog se nitko nije sjetio!, game show
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene, dramska serija
14:35 Tajne, dramska serija
15:35 Hindenburg, mini serija, drama/ triler
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
16:45 Tko će ga znati!, game show
17:30 Ekkluziv Tabloid

18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Tog se nitko nije sjetio!
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Kost
22:45 RTL Vijesti
23:10 Hindenburg
00:05 CSI: NY
01:35 Astro show
02:35 RTL Danas
03:20 Kraj programa

ČETVRTAK 13.2.2014.

06:38 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatrepri, telenovela
10:00 Vijesti
10:13 Vu sur terre, dokumentarna serija
11:05 Što vas žulja
11:45 Abeceda zdravlja
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Reporter
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Turistička klasa
18:50 Provedi i sprovodi
19:30 Dnevnik

20:05 Večer na 8. katu
20:55 Labirint
21:45 Generation War, serija
22:40 Dnevnik 3
23:15 Drugi format
00:50 Što vas žulja
01:35 Društvena mreža
02:50 Labirint
03:35 Abeceda zdravlja
03:45 Drugi format
04:25 Turistička klasa
04:55 Hrvatska uživo
05:55 Ljubav u zaleđu

05:05 Najava programa
05:08 Alisa, slušaj svoje srce
05:50 Alisa, slušaj svoje srce
06:35 TV vrtić
06:45 Profesor Baltazar
06:51 Laboratorij na kraju svemira
07:00 Crtani film
07:05 Roktave priče, crtana serija
07:30 Action Man, serija za djecu
07:55 Obična klinka, serija za djecu
08:17 Djevojčica iz budućnosti
08:40 Školski sat
09:10 Kokice
09:45 Svaki dan dobar dan: Ljubav bez dodira
10:55 Kuhajmo zajedno
11:00 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje (Ž) 10 km klasično, prijenos
12:30 Glazba, glazba

12:40 ZOI - Soči 2014.: Slobodno skijanje, snimka
13:30 ZOI - Soči 2014.: Hokey na ledu: Rusija - Slovenija, prijenos
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 ZOI - Soči 2014.: Umjetničko klizanje (M) - kratki program, prijenos
18:00 ZOI - Soči 2014.: Hokey na ledu: Kanada - Norveška, prijenos
20:35 Honey, američki film
22:10 ZOI - Soči 2014., emisija
23:10 CSI Miami, serija
23:55 Seks i grad
00:25 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (M) 20 km pojedinačno, snimka

06:35 Bolji život
07:20 TV izlog
07:35 Pčelica Maja
08:05 Pčelica Maja
08:35 TV izlog
08:50 Zauvijek susjedi
10:05 Milost
11:15 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
15:00 Zora dubrovačka, serija
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija
22:00 Provjereno

23:05 Večernje vijesti
23:25 Surova Amerika, igrani film
01:15 Nezaboravno putovanje, igrani film
03:00 Nikita, serija
03:45 Ezo TV, tarot show
04:45 Sutkinja Maria Lopez
05:10 Dnevnik Nove TV

07:45 RTL Danas
08:30 Ben 10: Ultimate Alien
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene
10:35 Tko će ga znati!
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid
12:25 Tog se nitko nije sjetio!
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene
14:35 Tajne, dramska serija
15:35 Hindenburg, mini serija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Tog se nitko nije sjetio!
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Granice zločina
22:00 Granice zločina
22:55 RTL Vijesti
23:25 Hindenburg, mini serija
00:15 CSI: NY
01:00 CSI: NY
01:50 Astro show
02:50 RTL Danas
03:30 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19.00 - 19.30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19.30 - 20.00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20.00 - 20.30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 'Vojvodanski tjedan'
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KLIZANJE

Još jedan zapažen uspjeh Leone Rogić

SARAJEVO – Međunarodnim klizačkim natjecanjem obilježeno je 30 godina od Zimske olimpijade u Sarajevu na kojemu su sudjelovale dvije najbolje klizačice subotičkog Spartaka. U kategoriji Basic novice A2 (2002./2003. godišće) Leona Rogić je dokazala svoj veliki talent i u veoma jakoj međunarodnoj konkurenciji izborila odlično 4. mjesto i popravila svoj osobni rezultat osvojivši 30,63 boda, a Mila Škorić je osvojila 11. mjesto s 21,88 bodova.

RUKOMET

Željne igre i pobjeda

SONTA – Posljednjeg dana siječnja mladi trener ŽRK Sonta Goran Matić izvršio je prozivku rukometašica i najavio ozbiljan dvomjesečni rad, kako bi se što bolje pripremile za napore koji ih očekuju u utakmicama proljetnog dijela prvenstva Treće lige Srbije, skupina Srijem – Južna Bačka. »Tajfunke« su na kraju jesenskog dijela prvenstva zauzele visoko drugo mjesto, koje vodi u Drugu ligu, skupina Sjever, što je igračicama i najveći motiv u nastavku natjecanja. »Užele smo se lopte i jedva čekamo utakmice. Iako nas trener upozorava na sve teškoće koje nas očekuju u nastavku prvenstva, mi smo riješene dati sve od sebe kako bismo obranile drugo mjesto i plasirale se u Drugu ligu«, kaže kapetanica Amra Sopi. Iako i trener priželjkuje isto što i rukometašice, prioritet mu je, ipak, stvaranje stabilne ekipe za višegodišnje razdoblje. »Iako imamo dobru

startnu poziciju za proljeće, ulazak u Drugu ligu nije nam prioritet. U tom smislu nema nikakvih pritisaka ni od upravnih struktura kluba. Svima nam je najbitnije uigravanje mladih igračica i stvaranje stabilne ekipe koja bi ostala na okupu bar idućih pet do šest godina. U tom smislu imamo odličnu suradnju s OŠ »Ivan Goran Kovačić« pa je školska rukometna sekcija praktički naša stalna osnova za popunu prve ekipe. Glede nastavka ligaškog natjecanja, već sam upozorio djevojke da će u svakoj utakmici proljetnoga dijela imati izuzetno motivirane protivnice. Znam da će sve voditi velika želja za pobjedom nad Sontom, jer nas sada respektiraju kao vrlo ozbiljnu ekipu«, kaže trener Matić.

I.A.

ODBOJKA

Poraz odbojkaša

KRALJEVO – Nakon serije uspješnih rezultata i nekoliko vezanih pobjeda, odbojkaši Spartaka su u 14. kolu Super lige poraženi na gostovanju kod Ribnice 3:1. U sljedećem kolu Subotičani ponovno gostuju, a na redu je duel protiv Crvene zvezde u Beogradu.

NOGOMET

Bojan Arsić najbolji trener Subotice

SUBOTICA – Prema izboru sportske redakcije Yu Eco, po 16. put su dodijeljena priznanja najboljim trenerima, a naslov najboljeg subotičkog sportskog pedagoga pripao je Bojanu

Temeljem članka 10. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je ovlašteno gospodarsko društvo »KODAR INŽENJERING« d.o.o, ul. Autoput za Zagreb 41i Beograd, u ime investitora »VIP Mobile« d.o.o, Beograd, Omladinskih brigada br. 21, Novi Beograd, podnijelo zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja Projekta: Radio bazne stanice »NS2449 02 SU Subotica Magnetna polja« čija realizacija se planira u ulici Magnetna polja br. 6, na katastarskoj parceli broj 14550/1 k.o Novi grad, Subotica.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivog razvoja, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 7.2.2014. godine do 21.2.2014, u vremenu od 10 do 12h.

Zainteresirana upravna tijela, organizacije i javnost u gore navedenom roku, ovom nadležnom upravnom tijelu mogu dostaviti svoje mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš.

Arsiću, treneru Ženskog nogometnog kluba Spartak. Najbolji trener Srbije prema ovom izboru je izbornik ženske rukometne reprezentacija Saša Bošković.

Slobodan Kustudić na klupi Bačke 1901

SUBOTICA – Nakon sporazumnog raskida suradnje s Dragim Bogićem, uprava najstarijeg kluba u zemlji dogovorila je angažman Slobodana Kustudića na mjesto šefa stručnog štaba Bačke 1901.

Renomirani nogometni stručnjak vodit će momčad u proljetnom dijelu sezone i pokušat će izboriti ostanak u Srpskoj ligi, skupina Vojvodina.

Borac bez mane i straha

Ženski rukometni klub Sonta u svojoj trećoj natjecateljskoj sezoni u prvenstvu Treće lige Srbije, skupina Srijem – Južna Bačka, na koncu jesenskog dijela zauzima visoko drugo mjesto. Ova pozicija vodi u Drugu ligu, skupina Sjever, a popularne »tajfunke« ne namjeravaju odstupiti od svoje najveće sportske želje. Jedan od oslonaca ove ekipe, po dobi najmlađa u svojoj skupini, je snažna i na svakoj utakmici maksimalno borbena dvadesettrogodišnjakinja *Jelena Miloš*.

RUKOMET JOJ JE U SRCU OD DJETINJSTVA

Kako sama kaže, rukomet voli otkad zna za sebe. Od ranog djetinjstva uživala je gledati ovaj, kako mnogi kažu, tipično muški sport. Gledala je i sanjala kako drugi gledaju nju na parketu. Snovi su joj se počeli ostvarivati u šesnaestoj. »Rukomet treniram od 2007. godine, tada je trener bio *Bora Narandžić*. Bilo mi je izuzetno drago što sam u društvu tadašnjih igračica, dosta iskusnijih od mene, poput *Jelene Danilović*, *Marije Kusturin*, *Sanje Poturice*, *Tamare Jakšić*. Istina, imala sam jako malu minutažu u igri, ali znajući sebe, vjerovala sam da će moje zalaganje na treninzima kad tad biti nagrađeno. Za mene je najveće razočaranje bio raspad ekipe i pauza u natjecanju 2009. i 2010. godine, no, već 2011. polazimo od ništice. Ekipu je preuzeo *Goran Matić*, došla je posve mlada garnitura igračica. Od

tada radimo u kontinuitetu i bilježimo stalni uspon. Uključili smo se u ligaško natjecanje, a iskreno se nadam da ćemo na koncu ove sezone zauzeti mjesto koje će nas odvesti u viši stupanj natjecanja«, kaže Jelena.

STASAVANJE NOVE GENERACIJE

Mlad i željan dokazivanja u struci, *Goran Matić* je zasukao rukave i za svega tri godine od skupine posve mladih djevojaka stvorio ekipu koju danas svi respektiraju. »Ja sam odjedanput postala 'teta' u ekipi. Cure su se trudile, u prvoj natjecateljskoj sezoni bile smo samo simpatične, ali smo već u drugoj dijelile 3. i 4. mjesto. Da se pohvalim, ja sam bila najbolji strijelac lige u sezoni 2012./13. godine, a moja suigračica *Silvija Fabijanov* najbolja vratarica. Sada zauzimamo drugo mjesto i nadamo se ulasku u viši stupanj natjecanja«, priča nam »jedanaestica« Sonte.

KRILO BEZ MANE I STRAHA

Jelena Miloš igra snažan rukomet. U dobroj je kondiciji, pa se ne plaši niti jedne protivnice. »Igram na krilnoj poziciji, najbolje se snalazim na lijevoj strani, postižem i dosta zgoditaka. No, preza-dovoljna sam i kada odigram dobru obranu. Ne plašim se nikoga, nisam baš slabašna, pa mi trener na čuvanje najčešće povjerava i najsnažnije protivnice. U igri ne štedim ni njih, ni sebe. No, kod mene

se pojavio i jedan veliki problem. Već dosta dugo vučem ozljedu koljena, pa sam ovu polusezonu odigrala uz dosta bolova. No, stisnem zube, jer osjetim koliko sam potrebna ekipi i nekako izdržim, ali ne znam koliko dugo ću moći tako. Mlade suigračice uvijek bodrim i na parketu i u privatnom druženju. Često im govorim da ne smiju biti ni nadmene, ni malo-dušne, a osobito da nikako ne smiju propuštati treninge, jer nespremne igračice i prave najviše kikseva«, kaže Jelena.

ŽELJE VEZANE UZ POSAO I RUKOMET

Prije četiri godine završila je srednjoškolsku izobrazbu za zvanje profesionalnog vozača u cestovnom prometu, još uvijek je bez uposlenja u struci. »U prethodnih nekoliko godina odlazila sam u inozemstvo na sezonske poslove, od nečega se mora živjeti. I sama znam da to nije dugoročno rješenje, ali nisam tip čovjeka koji će sjediti u kući i 'gluvariti' po kafićima, a istodobno od roditelja očekivati svaki

potrebni dinar. Prije svega, željela bih raditi u struci, ali sam svjesna da sam pripadnica generacija izgubljenih u nekom procjepu između želja i naše bolne stvarnosti. Druga velika želja mi je da me zao-biđu ozljede i da u svojem ŽRK Sonta još dugo, dugo, omiljeni sport upražnjavam punom snagom«, zaključila je temu Jelena Miloš.

Ivan Andrašić

Trener ŽRK Sonta *Goran Matić* izuzetno cijeni igračice poput Jelene: »Jelenu krasi najbitnije odlike prave sportašice. Prije svega, pristojna je i lijepo odgojena osoba. Na parketu podjednako poštuje i suigračice i protivnice. Trenira u kontinuitetu, uporna je i što je najbitnije, svoje igre uvijek podredi potrebama ekipe. U ovoj polusezoni briljirala je, a malo tko zna da je većinu utakmica odigrala uz jake bolove u koljenu. Osobito cijenim njezinu snažnu igru i veliko zalaganje, kako na treninzima, tako i na utakmicama, bile one prvenstvene ili prijateljske. Uporabljiva je na svim pozicijama u ekipi, mada najviše pruža na lijevoj krilnoj. Postiže puno zgoditaka, ali kao vrlo snažna igračica najjači je stup naše obrane.«

POGLED S TRIBINA

ATP Zagreb

Dva puta godišnje Hrvatska je u središtu svjetske teniske pozornosti. U veljači zbog ATP Zagreb Indoorsa, u srpnju zbog Croatia Opena u Umagu.

Jedini hrvatski ATP turnir u dvorani teče već nekoliko dana, a tko će od domaćih predstavnika biti još u igri u petak kada ovaj tekst bude pred vama, vidjet ćemo. Najveće šanse ima branitelj naslova Marin Čilić, bude li igrao na visini svoje kvalitete i nekadašnji osvajač Ivan Dodig bi se mogao naći barem u četvrtfinalu. No ostavimo uvijek nezahvalne i nestabilne spekulacije i držimo se čvrstih činjenica.

ATP Zagreb Indoors je veoma značajan turnir za budućnost hrvatskog profesionalnog tenisa. Zahvaljujući agilnosti njegovog direktora Branka Horvata, nekadašnjeg prvaka SFRJ i koordinaciji

s Goranom Ivaniševićem, nekadašnjim svjetskim brojem 2 i osvajačem Wimbledona, a sada ravnateljem svih mladih selekcija u HTS-u, najtalentiraniji mladi tenisači putem pozivnica imaju mogućnost okušati se na velikoj profi sceni. Ovoga puta wild card su

dobili Borna Ćorić, prošlogodišnji pobjednik juniorskog US Opena, i talentirani splitski dvojac Mate Delić i Ante Pavić.

Iako niti jedan od njih nije uspio proći u drugo kolo, sva trojica su u potpunosti opravdali ukazano povjerenje prikazavši vrlo solidnu igru i demonstrirajući svoj talent protiv mnogo renomiranijih protivnika. Ćorić je uspio osvojiti i svoj prvi set na ATP touru (4-6, 6-3, 4-6) protiv Nijemca Berrera, dva puta finalista ovog turnira, Delić se ravnopravno nosio protiv Čilića (4-6, 4-6), a ni Pavić nije olako predao oružje protiv Phaua (3-6, 4-6).

Hrvatski profesionalni tenis ima svoju budućnost, jer poslije Čilića, Dodiga i još uvijek aktivnog Karlovića navedeni trio bi trebao, jednoga dana, predstavljati okosnicu buduće momčadi u Davisovom kupu. Ali i među 100 najboljih svjetskih igrača. Jer, Hrvatska je oduvijek imala barem nekoliko redovitih članova ovog prestižnog društva.

Konačno, 4. travnja slijedi duel Davisova kupa protiv Poljske i prva stanica na povratku u Svjetsku skupinu. Možda će se netko od navedenih mladih tenisača ponovno naći u majici s nacionalnim grbom. ATP Zagreb Indoors je pokazao da to uopće nije bez osnove...

Budućnost svakako pripada njima.

D. P.

KOŠARKA

Cibona slavila protiv Partizana

Košarkaši višestrukog hrvatskog prvaka Cibone slavili su protiv Partizana (80-76) u derbi susretu 19. kola ABA

lige. Vukovi s Tuškanca i dalje se nalaze na petom mjestu Regionalne košarkaške lige s 30 osvojenih bodova. Cedevita je druga s 33 boda, dok je Zadar posljednji s 24 boda.

ZIMSKE OI

Hrvatska u Sočiju

Najbolji hrvatski skijaš svih vremena i trostruki osvajač olimpijskih odličja Ivica Kostelić nosit će zastavu na svečanom otvorenju 22. zimskih olimpijskih igara koje danas, 7. veljače, počinju u Sočiju (Rusija). Pokraj stjegonoše hrvatski zimski sport predstavljat će još deset sportaša, a prvi puta u svojoj povijesti Hrvatska će imati i predstavnicu u snowboardu, Morenu Makar. Hrvatsku zastavu na zatvaranju nosit će natjecateljica u skijaškom trčanju Vedrana Malec.

FUTSAL

Zaustavljeni u četvrtfinalu

Hrvatska futsal reprezentacija poražena je protiv Italije (2-1) u četvrtfinalu Europskog prvenstva u Belgiji. Nakon odličnih igara u skupini protiv Španjolske i Češke, u izlučnom susretu za plasman u polufinale, nakon dobre igre i nedostatka sportske sreće, izabranici Mate Stankovića zaustavljeni su na putu prema borbi za odličja.

**NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS**

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T-400, čisto i T-400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom. Tel.: 061 1478823.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca

10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, proizvedak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem starinsku spavaću sobu »čistu sobu«, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefire, sukna, pregače, marame, ponjave, čaršave, muške čakšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem traktorsku prskalicu RAV 440 eura, zob, starinska klupa, dolaf, ormani. Tel.: 024 532570.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikači stroj stolni »Empisal«, skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavanski prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak sa ravnom pločom, orahovo stablo, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepa italijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grijanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čakšire i kožne čizme, rojtoš i plišane marame, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽI DO 14.2.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga »CROART« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić (zsaric@hrvatskarijec.rs)

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
(dbpalkovic@hrvatskarijec.rs)
Slavica Mamužić (novinarka) (smamuzic@hrvatskarijec.rs)
Dražen Prčić (sport i zabava) (dprcic@hrvatskarijec.rs)
Željka Vukov (društvo) (zvukov@hrvatskarijec.rs)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO:

David – božićni dar

Prije nekoliko mjeseci pisali smo o poznatom subotičkom paru - *Marinku Kujundžiću*, poznatom risaru i glazbeniku, i *Marini*, rođenoj *Matković*, suradnici Bunjevačkog kola. Tada je povod bio molitva za trudnice, a 18. prosinca prošle godine rodio im se sin *David*. Ime je birao otac, no Marinini su roditelji bili jako sretni, jer su to ime namijenili svojim bebama, ali su ipak dobili djevojčice. Predviđeni datum rođenja i jest bio oko dana kada se po crkenom kalendaru slavi ovaj poznati biblijski velikan.

David je slika i prilika roditelja, po kosi i ljepoti je na majku, a po veličini na oca. Rođen je carskim rezom, te je s majkom došao kući upravo pred Božić. Tata je kitio bor, ispod koga se nakon Badnje večeri našao i dar za malog Davida. Beba je, inače, prvo unučić za obje obitelji, jer je Marinko jedina, a Marina ima mlađu sestru *Ivanu*, čiji je David ljubimac. Marinini roditelji su čuvali maloga nedavno,

boravio je s njima sat i pol, a saznajemo da su ga oni samo netremice gledali...

Marinkovi roditelji, koji žive na istoj adresi, dosta im pomažu, te mladi par sada već može otići rješavati svoje stvari i ostaviti bebu na par sati djedu i baki. No, na ovogodišnje prelo još neće moći otići radi dojenja.

U tijeku su priprave s katedralnim župnikom msgr. *Stjepanom Beretićem* za krstítke, koje će se održati u katedrali sv. Terezije Avilske, a na vezi su i s msgr. *Andrijom Anišićem*, koji je blagoslovio trudnicu i koji se zanima za sve njih.

No, posjeti za babinje su već uvelike krenuli, a baš nakon našeg razgovora očekivali su dolazak Marinkovih kolega iz orkestra *Marinka i Marka Stipića*.

David inače voli kupanje, a taj užitak mu skupa priređuju oba roditelja. O svom sinu ponosni otac veli:

»Kada ga vidim, nema veće sreće za mene, još od prvog momenta kada sam ga vidio na ekranu dok je bio velik samo jedan centimetar – a sada uživo još puno više. Njegovim rođenjem je prestao mladalački život, provod i ostalo. Sada prvo njemu sleduje što mora, a nama kako dotekne«, kaže Marinko. Dopunjava ga Marina:

»Jako smo sretni. Posebno kada počne reagirati, kada reagira na ljudski glas, kao da se smije«.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Zavijana rič

Piše: Branko Ivković

Falnis čeljadi moja, ja jevo ne mičem iz salaša. Tako je niko vrime da čoviku nije nidočeg, latila se nika vitrina kugod da je nepro poslo da još više ide na živce čoviku, imade di ni nemož proč Ivković šorom a kamoli digod se krenit štogod sredi-vat. Toliko se nakupilo da ne znam šta ću prija, ovo zove-du u selo triba podnit niku prijavu, valjda mislidu da se svit obogatijo otkako su ovi »novi« na vlasti pa oćedu da dignedu reštanciju, pedig oni drugi kažu da to nije ništa istina, pa kome ondak da čovik viruje. Kaže mi zet da u varoši ide inšpekcija i tira svit da skida ledenjare s krova jel mož kogod nasradat ne daj Bože od nji. O Bože sačuvaj i sakloni, a ne mož nasradat onaj što se siroma mora uzventrat po ovim vrimenu na listve pa kečat ledenjak, ta idte molim vas lipo u peršin, kugod da kadgod nije bilo ledenjaka. Baš sam niki bisan, lipo nemadem vrimena nakrupit i odbacit snig od ti koji kaki papirčina, samo listam listam a nikad kraja. Kaže mi *Pera* da on siroma ne ide dalje od radijona jal televizije, boji se čovik da ne bi propuštijo kaku vist pa promašijo koji porez, šta će onda? Baš dobro što su naizmišljali ove tehnike jal uncutarija pa ću mu kupit jednu manju televiziju na starežu, od ti jeptini pa nek ga obisi na vrat ko Rusi veker kad su nas došli '44. »oslobađat«. Av pa ovaj vitrina se stvarno latijo, nano je sniga punu avliju, a još duva od doljnjaka, svu mi slamu zaso, sad ne znam ni di sam zadijo onu dvolitru vina, samo mi fali da je ni ne

nađem, a mrzi mi sad se latit odbacivanja. Neg čeljadi šta vi velite o ovim najnovijim vokšovanju? Ja niki mislim da će to opet kugod i uvijek bit još gore. »Kad si ti vidijo komšo moj da je posli kojeg vokšovanja bilo bolje? Sad kad nas ovi drugi uzjašidu i natantaju nam još koji kaki andramolja na grbaču, vidit ćemo mi šta je kad sa starim nismo zadovoljni, ja bome niki se sićam prija dvajst koju godinu sam ranijo sedmora usta i kupijo novog 'Ferčiku' s dvanajst jutara zemlje, a sad, baja moj, ja i žena sami na salašu pa nemožemo izać na kraj, a još više radimo neg kadgod«, kaže mi *Pera*. Mislim se ja ta kaže *Pera* štogod iako je malo smlaćen, ta vite i ovo novo »vraćanje« zemlje i oduzetog koji čega, tu ćedu samo dobro proč bogati, a sirotinji će ostat ogrizine ko i uvijek. Sve se niki mislim da ja to neću ni pokrećat, ta mož kojim tajkunu što imade iljadu jutara usfalit to moje koje jutro pa će me čovik još i mrzit, nek ide u andraka, kad nisam asniro do podne neću ni posli podne. Neg vidi ti *Pere* moj, ja sam odbacijo snig do vularice pa sam tako niki prištunijo ruku pa nisam vridan do kamare, a ko nuz inat u kamari mi ostala boca vina pa ako bi ti mogo štogod pomoć. »Di ti ta lopata, nemoj mi puno pripovidat, dabome da ću pomoć valjda smo svoji«, odgovara mi *Pera*. »Ta eto šta vam imadem dalje pripovidat kad i sami vidite kako je složan ovaj naš Ivković šor, još kad imade malo stimulacije, ajd zbogom.

7. veljače 2014.

Ko ne zna bać Ivu, mislijo bi da je već počeo bun-cat. Samo što je došla prava zima, u ravnice oma sve stalo. Na televizije zlo, na drumove i na štreke navijalo po par meteri, a još vije. Taman bać Iva zinijo da ništa kaže, Taksa javlja da niko ide. »E, kume, jesi vidi-jo vo na televizije? Viš kako naj moj zgrabijo dite iz lemuzine, pa sve posrće po silnomu vitru, na jednomu mistu i spo, al sam sebe ni malo ne žali, izbavijo ga iz tolike snižurine. Ne znam, samo, kako ni izašo vaj tvoj, ka je sve vo u njegovomu ataru? Kažu da ne idu ni ajzibani, al tamo još ni stigo«, veli kum Tuna š vrati dok je otreso pakliju i skinijo cokule. »Vidim, kume, vidim, samo ne znam kakoj to i došlo do toga da su ve silne lemuzine i ajzibani odjedamput zavijani, a svud okolo nji čisto i ravno? A taj tvoj do ajzibana ni stigo vada zoto što je vamo zgodnije za beštelovanje«, više za se divani bać Iva. Na televizije već vraganajsti put pokazivu noga kako nosi dite i noga na bageru kako divani da je omatorijo note mašine, al se ne sića vake zime. »Eto, kume, viš kako lipo vaj rabadžija divani, bome pravo i kaže. Gle ti samo, zima počela ka su ni što čistu drumove već mislili da je prošla, pa se već sprimu zonu što će dojt na godinu. A gle vaj moj, ništa ga ne može zbunit, viš da će dat i vojsku i žandare, samo da se pomogne ljudma. A ljudi će mu to vada zabardat, brzo će izbiranje«, veze kum Tuna i zapiljijo se u televiziju ko u sveca. »Jel, kume, a jel se ti sićaš zima ka smo bili dica i ka su naši dade i dide čistili snig, a nismo se mogli vidit š jedne strane sokaka na drugu? Jel se sićaš kako je i onda znalo zavijavat, a te staze uvijek bile čiste? A sićaš se ka smo u škulu u varoš išli ajzibanom, pa smo vidali kako štrekari još prid zimu na mista di se zna da je uvijek najveća ovicija redu nikake letvice i tarabice, pa jim štreka nikada ni ne bi bila zavijana?«, pita mu i pogleda ispod oka bać Iva. »Ta kako se ne bi sićo, al vada su to bile drugače zime. Izgleda da nisu bile tako opake ko ve danas«, veli kum Tuna, al ne skida oči š televizije. »E, kume, ja ope mislim da su danas opakiji ljudi, a ne zime. Naši dade su snig čistili stalno. Dok je pado i zavijavo stalno su meli, pa ni ni mogo navijat na već očistitu stazu. Ako je tribalo, meli bi i svaki frtalj sata. A bome, naj ko je bijo malo liniji pa pušćo da navije debelo, teško je potli čistijo i lopatom. Tako i vi tvoji. Da nisu čekali da navije toliko debelo, pa istom onda poslali mašinu, neg da su oma šćim je počo vitar noti par kilometri poslali dvi-tri i da su stalno tude prolazile, svega voga cirkusa ne bi ni bilo«, odvrati mu bać Iva i otrne televiziju.

Piše: Ivan Andrašić

Pessoa: Vječni smo prolaznici pored nas samih.

Wilde: Najveći porok je površnost.

Konfucije: Nije mi žao što me ljudi ne poznaju, nego što ja njih ne poznajem.

Zavijana ulica, a puta nigdje!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Franjo Kajfež

Koje godine i gdje se rodio hrvatski znanstvenik Franjo Kajfež?

Što je bio po akademskoj naobrazbi?

Gdje je sve radio kao kemičar?

Koliko je patenata izumio tijekom svog znanstvenog rada?

Po kojem je izumu najpoznatiji?

Kako se zvala njegova tvrtka?

Što je bio u hrvatskoj vladi?

Koje godine i gdje je umro Franjo Kajfež?

Rodio se 15. listopada 1936. godine u Martijancu
Doktor kemijskih znanosti
U Hrvatskoj, Sloveniji i Švicarskoj
88 patenata i 150 znanstvenih radova
Apatrin kojeg je registrirao 1964. godine
Milabo
Ministar gospodarstva i prvi župan Krapinsko-zagorske županije
Umro je 23. travnja 2004. godine u Zagrebu

Ulazi čovjek u kavanu i pita jednog od gostiju:

- Jeste li Vi onaj što je mom sinu spasio život da se ne udavi u rijeci?

- Jesam, ne morate mi zahvaljivati!

- A, gdje mu je kapa?!

Kaže muž ženi:

- Hajde da sebi priuštimo jedan lijep vikend:

- Hajde, može, super ti je ta ideja.

- Ništa onda, vidimo se u ponedjeljak

BRATISLAVA

— BEČ —

BUDIMPEŠTA

Datum putovanja 7.-9. ožujka 2014.

ČARI DUNAVSKIH PRIJESTONICA ZA 8. OŽUJKA

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 556-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

Cijena aranžmana: 125 eura
za djecu do 12 godina 20% popusta

Aranžman obuhvaća:

- prijevoz turističkim autobusom-klima, audio-video, Euro 5
- plovidba brodom na relaciji Bratislava – Beč (u jednom smjeru)
- smještaj u hotelu Medium **** u Bratislavi na bazi 2 noćenja s doručkom
- pratilac grupe;
- dodatno putničko osiguranje prtljaga

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

MILENIJUM
OSIGURANJE

Privatna stomatološka ordinacija

**Opće stomatološke i specijalističke
ortodontske usluge**

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Đure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
- * Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBURS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

HRIKOV maskenbal 2014

XI Hrickov maskenbal,
bit će održan u subotu, 15. veljače,
u dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici.
Početak je u 11 sati.

Veselimo se Vašem dolasku!

Hrvatska riječ